

Ellen G. White Estate

KUJANA LUFUTUKO
MUKATI
KA NYIKA
YA MA
PENZI

ELLEN G. WHITE

**Kujana Lufutuko
Mukati Ka Nyika Ya Ma
Penzi**

Ellen G. White

1993

**Copyright © 2012
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby.

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate at mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

Contents

Information about this Book	i
LUYANDO LWA LEZA KU MUNTU	4
MUBISYI NCAELEDE KUYANDA KLISTU	10
IKWEEMPA	14
KULILEKELELA	24
KULYAABA	28
LUSYOMO A KUTAMBULWA	32
KUSOLWA KWA BUSICIIYA	37
KUKOMENA MULI KLISTU	44
MULIMO A BUUMI	51
KUDONAIKA MBOKUCITWA	66
KUKOMANA MU MWAMI	72

LUYANDO LWA LEZA KU MUNTU

Nguzu a kuzubululwa kwa zintu zyoonse zilumbaizya luyando lwa Leza. Taata wesu ulikujulu nkasensa ka buumi, ibusongo a kukomana. Kolanga kuzintu zikankamanisya zibotu zya nguzu zyakwe. Koyeeya kubambwa kwazyo kukankamanisya mukuyanda a mukukomana, tali muntu alike pe, pele azilengwa zyoonse zipona. Kubala kwa zuba a mvula kulengulula nyika akwiibosya, malundu, a lwizyi a zibanda zyoonse zikanana luyando lwa Mulengi. Ngu Leza upa kulya kwa mazuba oonse kuzilengwa zyakwe zyoonse. Mu majwi mabotu a mwiimbi,

“Meso abantu boonse alanga Kuli Nduwe; Ulabapa kulya kwabo muciiindi ceelede Uvungulula janza lyako, Ulapa kuyanda kwacintu coonse cipona!” Intembauzyo 145:15, 16.

Leza wakamulenga muntu ca kulondoka a kusetekana a kukomana, nyika niyakalengwa a maanza a Mulengi yakanyina cimvule ca lufu. Nkusotoka mulawo wa Leza—mulawo wa luyando kwakaleta kuusa a lufu. Nakuba boobo mukati kakuusa kuzwa ku cibi, luyando lwa Leza lulatondeezegwa. Cililembedwe kuti Leza wakayitukana nyika a kaambo ka muntu. Mamvwa ayasa-amapenzi amasunko eezyo zipa kuti buumi bwa muntu buboneke kuyuma-zyakabikilwa kuti cibe cakumuyiisya muntu kucilila nzila ya Leza akuhiba bubi bwalo cinyonyoono mbocakaleta. Matalikilo 3:17. Nakuba kuti nyika yakabisya, taili mukuusa a mukuta komana yoonse pe. Mukubumbwa kwazintu zyoonse kuli milumbe yalusyomo a kukomana. Atala amamvwa kuli maluba-luba, mamvwa alivumbidwe atusamu tujisi malubaluba.

“Leza ngu luyando,” aya majwi alilembedwe atala azintu zipona zyoonse a atala abwizu boonse bu komena. Bayuni babotu balaimba inyimbo zyakukomana, kununkilila kwa malubaluba mabotu kupa luwo kuti lubote, masamu malamfu alaamatu anyanzabili-Zyoonse ziliboobu zitondeezya lweengelelo lwa Leza, a luyando kucita bana bakwe kuti bakomane.

Ijwi lya Leza litondeezya ciimo cakwe. Walo lwakwe mwini wakalutondeezya luyando lwakwe lutamani a lweengelelo. Muusa naakapaila kuti, “Nditondeezye bulemu bwako,” “Mwami wakaingula, nja kucita kuti bubotu bwangu bwinde kumbele kwako.” Kulonga 33:18, 19. Oobu mbulemu, bwakwe. Mwami wakainda kubusyu bwakwe wakaita, “Mwami, Mwami Leza, siluse silweengelelo utanyemi kufwambaana, uzwide bubotu a kasimpe, luse lwakwe lubamba bali zyuulu, kubalekelela zinyonyoono a kulubizya kwabo.” Kulonga 34:6, 7. Tafwambi kunyema, ulaa Iweengelo lupati. Jona 4:2. “Nkaambo walo ulakomana muluse.” Mika 7:18. [5]

Leza wakaanga myoyo yesu kuli nguwe kwiinda uzintu nzyaakalenga kujulu a munyika. kwiindila muzintu nzyaakaienga anguzu zyakwe, a luyando lupati kunyikaeeeyi myoyo yabantu nkwikonzyakubona, wakayeeya kuti alitondeezye lwakwemwinikuli ndiswe. Pesi koonse ooku takutondezyi luyando lwakwe cakumaninina. Nakuba kuti zintu zyoonse zya kapegwa, pesi sinkondonyina a bubotu waasinka mizeezo yabantu, aboobo bakalanga kuli Leza a kuyoowa; bakayeeya kuti ulaa lunya a kutalekelela. Satani wakacita bantu kuti bayeeye kuti Leza muntu ulaa kulailila kuyumu, kubeteka kuyumu, similandu minjaanji. Satani uyeeya kuti Leza muntu ulanga bantu aliso lya kunyonokela akujana twaambo a kulubizya kwa bantu, kuti abike lubeta kuli mbabo. Kwaali kuyanda kwa Leza kuti agwisye misinze munyika eeyi aboobo wakatuma mwanaakwe kuti apone akati ka bantu.

Mwana a Leza wakaboola kuzwa kujulu kuzi kutondeezya usyi munyika. “Kunyina muntu wakabona Leza nalibalili, alike mwanaakwe uzyedwe alike, uli munsu ausyi wakamutondeezya.” Johani 1:18. “Kunyina muntu umuzyi usyi alike Mwanaakwe, eelyo walo Mwanaakwe nguya ku muzubulula.” Mateyo 11:27. Umwi wabasiciiya nakabuzya kuti, “Kotutondeezya Uso.” Jesu wakati; “Sena teendali andinywe ciindi cilamfu, pesi tamuna ndihibe, Filipi? Ooyo wandibona wabona Taata, nkaambonzi nco mwaambila kuti tutondeezye Uso?” Johani 14:8. 9.

Mukati mukukanana bulelo bwakwe bwa munyika, Jesu wakati, Mwami wakandinanika kuti nkanane mulumbe ku bacete, wakan-dituma kuti mponye myoyo ityokede, kukanana lwanguluko ku bazike, a kupa kubona kuboofu, akubaangulula aabo baumwa.” Luka 4:18. Ooyu wakali ngo mulimo wa Jesu. Wakali kuyabweenda

[6] kacita bubotu, akuponya bakali kupenzegwa a Satani. Mu minzi yoonse a mu maanda oonse kwakanyina kulila akaambo ka kuciswa, nkaambo wakainda moonse mu maanda kuponya baciswa. Mulimo wakwe wakatondeezya kunanikwa kwakwe kwabu Leza. Luyando, luse, a nkumbu zyaka zubululwa mu mulimo ngwakacita mukupona kwakwe koonse, moyo wakwe wakali a nkumbu kubana ba bantu. Wakabweza ciimo ca muntu, kuti a jane nzila yakugwasya muntu. Ibaumba abacete teebakali kulisenda nokuba kuyooowa kusika kuli nguwe kulitola ansi kwiinda, teebakali kulisenda kuboola kuli nguwe. A bana basyoonto bakali kuyanda kuya kuli nguwe. Bakali kuyanda kukala a mazwi aakwe. a kulanga kubusyu bumwekamweka, bujisi lweengelelo a luyando.

Jesu tanaakasisa noliba jwi lyomwe lya kasimpe, pele wakakanana lyoonse muluyando. Wakasebenzya busongo bunjaanji, a kuyeeya kunjaanji, a kulibambila kwaluse, muziindi zyoonse nzyaa kaswaangana a bantu. Tanaakali siccisapi, tanaa kakanana ijwi licisa ku muntu, tanaa kanyemya muntu. Kunyina naaka tongooka buteeteete bwa muntu. Wakali kukanana kasimpe, pesi wakali aluyando lyoonse. Wakayisya basikuupa-upa a meso, a kutakondwa a cinyonyoono; pesi wakalijisi misozyi lyoonse naakali kukanana makani. Wakaulilila munzi wa Jelusalema, munzi ngwaa kali kuyanda, munzi wakakaka ku mutambula. kutambula nzila, kasimpe a buumi. Bakamukaka, Mufutuli. pesi wakabalanga aluse. Buumi bwakwe bwakali bwa kulisungula a kuyeeya bamwi kapati. Bantu boonse bakali babotu ku meso aakwe. Kajisi bulemu bwabu Leza, pele wakalitola aanso aluyando ilupati kuli omwe-aumwi kuba mun'ganda ya Leza. Mubantu boonse wakaswaya a kubona baciswa ku mooza a kumubili. Muminzi moonse wakabona bantu bakapengede, ooyu wakali mulimo wakwe kubafutula.

Oobu mbocitondeezegwa ciimo ca Klistu mu buumi bwakwe. Eeci nciimo ca Leza. Kuzwa kuli Leza milimo ya lweengelelo yaka tondeezegwa muli Klistu, kailibonya a kati kabana ba bantu. Jesu, Siluse, Mufutuli ulaa lweengelelo, wakali Leza “Oyo uwakabonwa mumubili wabuntu.” 1 Timoti 3:16.

Kwakali kufutula ndiswe Jesu ncaakaponena akupenga a kufwa. Wakaba “Muntu wa kuusa,” kuti swebo tutambule ku komana kutamani. Leza wakazumizya Mwanaakwe uyandika, uzwide luse a kasimpe, kuboola kuzwa mu nyika ilaa bulemu butakonzeki kupan-

dululwa, kuza ku nyika izwide cilijazyo a cinyonyoona, ivunikidwe acimvwule calufu a Lutuko. Waka muzumizya kuzwa munsu a janza lyakwe lya luyando akucingililwa, kugwisigwa ku kukombwa kwabangele, kuti azyikupenzegwe, akuciswa mu kuusa, a kutukanwa, a kulitola ansi, a kuzondwa, a lufu.

Imapenzi aa kuumuna kwesu akali atala lyakwe; “akuumwa kwakwe twakaponyezegwa.” Ayizaya 53:5. Amubone nguulya mucibanda, Mugesemani, a cicingano! Mwanaa Leza unyina katombe wakabweza mukuli wa cinyonyoona. Walo wakali omwe a Leza, wakamvwa mu moyo wakwe kwandaana kupati cinyonyoona nkokaca cita a kati ka Leza a muntu. Ooku kwakaleta kulila kucisa kuzwa kumilomo yakwe, “Leza wangu, Leza wangu, wandisiilanzi?” [7] Mateyo 27:46. Wakali mukuli wa cinyonyoona kukomena ikumvwa ibulwani bupati ibutaambiki bwacinyonyoona, akwaandanya ikupati nkocileta akati kamuntu a Leza, eeci nciakapa ikuti mwanaa Leza afwe.

Pesi muyasilo mupati ooyu tiwakacitilwa kuti ubike luyando muli Usyi lwakuyanda muntu, tiilwakali lwa ku muzumizya kuti afutule. Pepe, Pepe! “Leza wakaiyanda bunene nyika, wakaipa Mwanaakwe uzyedwe alike.” Johani 3:16. Leza ulatuyandisya, ikutali kaambo kabupati bwacipego, pele wakapa icipego nkaambo ulatuyanda. Klistu njenzila Leza njaakali kukonzya ikutondeezya iluyando lwakwe ilutamani kunyika eeyi iili mukati kacinyonyoona Leza muli Klistu wakatondeezya luyando lwakwe ku nyika yaka ziminide. “Leza wakali muli Klistu, kuswaanganya inyika alwakwe mwimi,” 2 Ba Kolinto 5:19. Leza wakapenga a Mwanaakwe. Mukucisa kwa mu Getesemani, alufu lwa aciingano, a moyo waluyando lupati wakaula muulo walufutuko lwesu.

Jesu wakati, “Nkaambo kaako Taata ulandiyanda, nkaambo ndapa buumi bwangu, kuti nkabujane alimwi.” Johani 10:17. Nkokuti, “Taata ulamuyanda bunene, alimwi ulandiyanda kapati nkaambo kakupa buumi bwangu kuti nywebo mu nununwe. Mukutola cilawo canu a kasimpe a kusungula buumi bwangu, akutola milimo yanu, azinyonyoona zyanu, ndayandika kuli Taata: nkaambo ka kulyaaba kwangu, Leza ula konzya ku lulama, pele mululamiki wayoyo ukondwa muli Jesu.”

Kunyina umbi alike Mwana a Leza ngu waakonzya kupa ku nununwa Kwesu; alike wakali munsu lya Usyi nguwaali kukonzya

kumutondeezya. Alike ooyo wakazyi bupati abulamfu bwa luyando lwa Leza nguwakali kukonzya kututondeezya.... Kunyina cimbi ciinda muyasilo mupati wakacita Klistu, kufutula muntu usweekede cakali kunga cila tondeezya luyando lwa Usyi kumuntu.

“Leza mbwaakaiyanda nyika, wakaipa mwanaakwe uzyedwe alike.” Tanaa kamupeda ku pona a kati ka bantu kulike pe, pele a ku bweza zinyonyoono zyabo, akutola muyasilo wabo. Leza wakamupa kumukowa wakaziminide. Klistu wakalitondeezya mukukomana kwa bantu amukuyanda kwabo. Walo, wakali a Leza wakali swaan-ganya abana ba bantu a ntambo iitanunsuki. Jesu “tausi kubayita kuti mbanyina”Ba- Hebrayo 2:11. Ngo muyasilo wesu, Mwiiminini wesu, Mukwesu, ulijisi ciimo cesu kumpela a cuuno ca Usyi, kwi-inda mu myaka itamani anguwe a mukowa ngwa kanununa, Mwanaa muntu. Koonse kwakacita kuti muntu afutulwe kuzwa mucilijazyo ca cinyonyoono amukuyaansi kwacibi, kuti atondeezye luyando lwa [8] Leza, a kupa kukomana kwa bululami.

Muulo wakalumbulwa wa kunununwa kwesu, muyasilo mupati wa Taata wesu uli kujulu. a kupa Mwanaakwe a kaambo kesu, kuleelede kuti kutupe muzeezo usumpukide wa kuyeeya mbotunga tulaba kwiindila muli Klistu. Mbuli mupositoli Johani mbwa kalanga bulamfu, a bupati, a luyando lwa Usyi ku mukowa ufwa uusweekede, wakalizwide lukondo a lulemeko; wakabula mulaka ngwaakali kunga ulaamba bupati a lweengelelo lwa luyando oolu ndwaakapa kunyika kuti ilange. “Kolanga nduyando lulibuti Taata ndwaapa kuli ndiswe, kuti twiitwe kuti mbana ba Leza. 1 Johani 3:1. Eeci ciletela kuhiba muulo mupati wamuntu! Ikwiindila mu cinyonyoono ibana ba bantu cakaba cisobanyo mu maanza aa saatani. Ikwiindila mu lushomo amu cipego ca muyasilo wa kulyaaba icalufu kwa Klistu. ibana ba Adamu inga baba bana ba Leza Ikwiindila mukupona mu buntu a kubweza ciimo ca muntu, Klistu utondeezya ikulemeko a kusumpula bantu. Bantu babishi balabikwa a ciimo icakuti. ikwiindila mu kuswaangana akujatana a Klistu, beelega mukasimpe kwiitwa izyina lyakuti “mbana ba Leza.”

Luyando luli boobo kunyina ceelana andulo. Bana ba Mwami wa mujulu! Cisyomyo cibotu. Makani a kuyeesya kapati. Luyando lwa Leza lutamani ku nyika yatakali kumuyanda! Muzeezo uujisi nguzu zipati ku muya, a kuleta muzeezo wa muntu kuuwanga muluyando lwa Leza. Ikwiindila mukubala akuyandisisya ikuhiba

ciimo cisetekene ca Buleza mumu muni wa cicingano, eeci cipa ikuti tubone luse a lweengelelo, a lulekelelo luvwelengene a nguzu a kululama, alimwi akwiinda muzitondeezyo zinji zya luyando lupati lutakonzyi kweelansigwa acintu cili coonse luyando lutamani, a luse lwiinda mukaintu ndwapa ku mwanaakwe.

[9]

MUBISYI NCAELEDE KUYANDA KLISTU

Muntu wakali pedwe nguzu zisumpukide a muzeezo uye-lene. Wakali londokede mubuntu bwakwe, alimwi wakali kuteele-lana a Leza. Mizeezo yakwe yakali kusalala, makanze aakwe akali setekene. Pesi mu kutateelela nguzu zyakwe zyakasandulwa, kuliyanda kwakavula mucilawo caluyando. Nguzu zyakwe zyakate-teeta kapati akaambo kakubisya alimwi tanaakali kukonzya kuzunda mu cinyonyoono mu nguzu zyakwe mwini. Wakaba muzike wa Satani, natakali Leza wakabika janza lyakwe munzila iyelede yaluse naa kakala mu buumi oobu kutamani akutamani. Wakali mulimo wa musunki kukazya muzeezo mupati mu kulengwa kwa muntu, nyika yakazula kuusa a lufu. Koonse ooku Satani waa kutondeka kuti mbulumbu bwa Leza mu mulimo wakwe wakulenga muntu.

Muciimo cinyina cibi, muntu wakali jisi kuswaangana kukoman- isya a Leza “mulinguwe muzisisidwe imboni zyoonse zyamaanu a luziyibo.” Ba Kolose 2:3. Pesi naakabisya tanaa kajana limbi ku ko- mana mu bululami, wakayeeya kulisisa kuzwa kuli Leza. Cilengwa ciliboobo mpocili asunu kumoyo utana lengululwa bupya. Moyo unyina ku komana mu kuswaangana a nguwe. Mubisyi tajani ku komana mu busyu bwa Leza, ulayoowa ku swaangana a balengwa basetekene. Naa ka zumizigwa kunjila mujulu, julu nilyataka mu komanina. Muya wa luyando wa kutaliyanda ngulela mujulu moyo omwe omwe uyingula ku moyo wa luyando lupati nowata kaingula ku muya wakwe. Mizeezo yakwe, ku komana kwakwe, a ku liteelela kwakwe, nikwa kalela kusika kuli baabo bakali mu munzi batabisyi. Naakaba mupenzi mu munzi wa kujulu. I Julu nilyakaba cintu cijisi kucisa. Naakayoowa kuli yooyo mwini wakusalala mujulu, musemu wa kukomana kwa julu, naakaba muntu wacileya kubayimbi a kuswaangana ikubotu kwa mujulu. Tauli mulawo wa Leza kukasya babyaabi kujulu; pesi akaambo ka kutateelela kwabo balalikasya beni. Bulemu bwa Leza nibwakaba mbuli mulilo uumpa. Niba katambula ku jayigwa, Kuti bayube kuzwa ku busyu bwa yooyo waka bafwida ikuti bafutulwe.

Nkuyumu lwesu tobeni kulizwisya kuzwamu mulindi wacinyonyo motubede. Myoyo yesu mibyaabi tatukonzyi kwiisandula. “Nguni sena ukonzya kuzwisya cintu cisalala kuzwa kucintu citasalali? Kunyina naba omwe.” “Muzeezo wanyama ulijisi munyono a kulwana Leza: Nkaambo taukonzyi kulitola ansi ku mulawo wa Leza, taukonzyi cini-cini.” Jobu 14:4, Ba Roma 8:7. Busongo, a kuyiisigwa, a kuyanda kwa nguzu zya muntu, zyoonse zilijisi mulimo wazyo, pesi omu zinyina nguzu. Zila konzya kupa kulilemeka kwaatala, pesi tazikonzyi kusandula moyo, tazikonzyi kusalazya tusensa tya buumi. Ku leelede kuti kube nguzu zisebenza mukati, mu buumi bupya buzwa kujulu, muntu natana sanduka kuzwa mu cinyonyo kuya mu kusetekana. Eezyo nguzu ngu Klistu. Luse lwakwe ndolukonzya kupilusya nguzu ku muntu ufwide ku moza a kusollela kuli Leza, ku bululami.

[10]

Mufutuli wakati, “cita muntu wazyalululwa kuzwa kujulu.” Alimwi a kutambula moyo mupya a kuyanda kupya, ambaakani a kuli-teelela, kusololela ku buumi bupya, “taka buboni bulelo bwa Leza.” Johani 3:3. Muzeezo wakuyeeya kuti muntu ulakonzya ikulilulamika mu bubotu buli muli nguwe kwiindila mbuli mbaakalengwa, ngwalufu, muntu buyo takatambuli zintu zya muya zya Leza: Nkaambo ziboneka ikuti nzya bufubafuba kuli nguwe: Takonzyi kuzihiba pe, zihibwa buyo amuntu uula moza, nkaambo zipegwa a moza.”

“Mutakankamani kuli ceeci ncindaamba kulindinywe, muleelede muzyalululwe alimwi.” Ba 1 Kolonika 2:14. Kwa Klistu kulilembedwe, “Mulinguwe kwakali buumi, buumi obu wakali mumuni wabantu bantu,” “Izyina lilike kungsi kwa julu lyakapegwa ku bantu ndyotweelede kufutusyigwa.” Johani 1:4.

Takuzulide kutambula buyo luyando lwa lweengelelo lwa Leza, a kubona luyando, a lweengelelo lwa ciimo cabuzyali. Takuzulide kuteelela buyo busongo bwa mulawo wakwe, kubona kuti zilijisi mumulawo utamani wa luyando. Paulu wakazibona zyoonse eezi naaka kanana, “Ndazumina ku mulawo kuti mubotu.” Mulawo ulisetekene, Milawo ilisetekene, ililuleme, mibotu.” Pesi akayungizya alimwi mukati kakulila kwa muya wakwe a kubula lusyomo, “Ndiwanyama, ndimuzike wacinyonyo.” Ba Looma 7:16, 12, 14. Wakali kuyanda Kusalala, a bululami, walo mbwa takali kukonzya kujana lwakwe mwini, wakalila, “Maawe! ndimuuntu uusampukide ncobeni! ino ngum uukonzya kundivuna kumubili oyu walufu? Ba

Looma 7:24. Kulila kuli boobu nkokuunka mujulu kuzwa ku myoyo ilemedwe mu manyika oonse mu zyuulu zyuulu zya myaka yakainda yoonse. Kuli kwiingula komwe kubantu boonse. “Kolanga kabelele wa Leza, utola cinyonyoono canyika.” Johani 1:29.

[11] Nkulailila kunji kunji muya wa Leza nkuwasola kutondeezya kasimpe, aku kacita kuli kaubeube kubantu boonse bakali kuyanda kuti baangululwe kuzwa ku mukuli wakwaangililwa a cinyonyoono. Jakobe mukucenga Isau wakatija kuzwa kumunzi wa usyi, mu zeezo wakuba a mulandu wakali mulemenede. Katontwedwe alike buyo. waka lyandaanya kuzwa kuli zyoonse zyakali kunga zilacita kuli bu-umi bwakwe buyandike. muzeezo omwe wakainda mizeezo yoonse njaakajisi mukuyeeya. oyo wakaleta kulibilika kumoyo wakwe, wakali wakuyoowa ikuti icinyonyoono caakwe camusukula kuzwa kuli Leza icakuti ijulu lyamutakata. Mukuusa wakoona ansi kulyookezya, muni lyakwe kwaazingulukide buyo malundu, kujulu kwakali inyenyezi zyakali kumweka mweka. Naa kacili koono imumuni uukankamanisya wakaboneka muciloto cakwe, wakabona kuzwa anyika mpakalede matantilo malamfu aakali kube asika kumilyango ya kujulu, atala angawo bangele ba Leza bakali kuseluka akutanta, eelyo mukati kajulu lisetekene mu bulemu ijwi lisetekene lyakateelwa lijisi mulumbe wakukomanisya a lusyomo. Ooku kwakacitwa kuli Jakobe kuti ajane kukomana kwakali kulilila moyo wakwe kwakali kwakuyanda Mufutuli. Muluyando, kukomana a luse wakazubulula inzila kuli Jakobe, kuti walo mubisiy aswaanganizigwe a Leza. Matantilo asetekene agambya a kali ku kozyanisya Jesu, njenzila yomwe yolike yakuswaangana kwa Leza a muntu. Aaya ngamakani Jesu ngaakali kwaamba ciindi nobakali kubandika a Nasaniele, nakaamba kuti “Muya kubona jululu lyajaluka bangele ba Leza kabatanta a kuseluka atala a Mwanaa muntu.” Johani 1:51. Mukati mu mulawo muntu wakalyandaanya kuzwa kuli Leza; nyika yakandaanizigwa kuzwa kujulu. Akati ka munyinja ooyu uuli akati kandiswe kwakali kunobula nzila yakuswaangana a Leza. Pele kwiinda muli Klistu. nyika alimwi yaka swaanganizigwa a jululu. Abulemu bwakwe Klistu waka swaanganya cisena cakapangwa a cinyonyoono kuti bangele beendeenda baswaangane a muntu. Klistu ulaswaanganya muntu wakawa mu buteteete bwakwe. a kubula nguzu kwiindila mu nguzu zyakwe zisumpukide.

Pesi ikulota kwa muntu nkwa buyo mu kusoleka kusumpuka, mu buyo mu nguzu zyoonse nzyasoleka, ikuti akale ibuumi bumukomanisya, nkaambo wasiya kasensa ka nguzu a lugwasyo ku mukowa uuwide. “Zipego zyoonse zibotu zilondokede” zizwa kuli Leza. Jakobe 1:17. Kunyina ciimo cakasimpe cisetekene kakwiina nguzu kuzwa kuli nguwe. Nzila iya kwa Leza ilike ngu Klistu. Klistu waamba kuti, “Ndime nzila, ndime kasimpe, ndime buumi. Kunyina muntu uuboola kuli Taata alike, cita wainda muli ndime.” Johani 14:6.

Moyo wa Leza ulapengaana ku bana bakwe baansi a luyando lupati lwiinda lufu. Mukupa Mwanaakwe, wakalipa julu lyoonse kuli ndiswe mu cipego comwe. Buumi bwa Mufutuli a lufu a kutwiiminina kuli wishi, a mulimo wa bangele. aku kombelelela kwa moza, ooku nkubeleka kwa taata mu millimo yoonse eeyi a kwiinda muzintu zyoonse eezi, a kukomana kwa zintu zya mujulu zyoonse, zyoonse zililembedwe a kaambo kalufutuko lwa muntu. [12]

Oo, toonse a tuyeeye muyasilo ukankamanisya wakacitwa akambo kandiswe! A tusoleke ikulumba ku mulimo anguzu julu nzyolipa kufutula bakazimina, kubaleta alimwi ku N’ganda ya Usyi. Mizeezo yanguzu, izibebesyo zya nguzu, zyoonse eezi tazikonzyi ikubelesegwa; ibulumbu ibupati bwakucita cibotu, ikukomana kwakuya kujulu, kwendela akati kambunga yabangeli kuswaangana anguwe a luyando lwakwe Leza a mwana aakwe, ikusumpulwa aku komezegwa kwa nguzu zyesu mu misela yoonse kukabe kutamani-sena eezi zyoonse tazili zishomyo zikankamanisya icakuti tweelede kuti tupe luyando lwa myoyo yesu mu kusebenzela mu nununi alimwi mulengi wesu?

Alimwi kulubazu lumwi Leza ulatwaambila ilubeta lwakwe ku cinyonyoono, icisubulo icitakwe wakutuhuna, a kuya ansi kwa ciimo cesu, a kujayigwa kwamamanino, kulatondeezegwa mujwi lyakwe Leza a kutukasya mu milimo ya Satani.

Sena inga tatulutambuli luse lwa Leza? Sena ncinzi alimwi icimbi ncanga wacita? Atulibike lwesu tobeni mu kuswaangana kweelede muli nguwe wakatuyanda a luyando lukankamanisya. Atube bankutwe muzintu nzyotwapegwa kuti tusandulwe kuba mu mukozyano wakwe tubukulusiye akuti tubelekele antoomwe akuswaangana a bangele mu bukambausi, tukamantane a kweendela a Leza Taata amwana. [13]

IKWEEMPA

Sena inga muntu ulalulama buti a Leza? Sena inga mubisiyi ulacitwa buti kuti alulame? Kwiinda muli Klistu a like nguunga ulatuswaanganya a Leza, a kusetekana, pesi sena inga tulaboola buti kuli Klistu? Banji banji balabuzya mubuzyonguwona mbuli wak-abuzya bantu banji banji mubuzuba bwa pentekositi. Cinyonyono nocakabazula bakalila ati, “Sena inga tulacita buti?” Ijwi lyaku-taanguna Petro ndyaaka ingula wakati, Amusanduke.” Incito 2:38. Aciindi cimbi, kaindi kashoonto kuzwa nakaamba kuti “amusanduke, mweempe kuti zinyonyono zyanu zi zijatilwe.” Incito 3:19.

Kusanduka caamba kuusila cinyonyono, akucisiya. Tatukacisiyi cinyonyono cita twabona bubi bwaco, cita twazwa kuli ncico mukati kamoyo, takukabi kusanduka kwa masimpe mu buumi. Nkobali banji banji ibatahi kusanduka kwa kasimpe. Banji banji balaus kuti babisya, alimwi balalitondezya ikusanduka icaatala kuti babisya, nkaambo balayoowa kuti kubisya kwabo kulabaletela mapenzi. Balila kupenga kwiinda cinyonyono pele ooku takuli kusanduka kwini mu mulawo wa Bbaibbele. Akuusa kwa Esau mbokwakabede naakabona kuli zileleko zybupati bwakwe wazisowekelwa takaz-ijani limbi. Bbalaamu wakamuyoosya mungele wakaimvwi munzila yakwe kajisi iceba, wakakuzumina kubisya kwakwe kutegwa atasowekelwi buumi bwakwe, pesi kwakanyina kusanduka kwini kuzwa ku cinyonyono, kwakanyina kweempa mulinguwe kuzwa kucintu ncaakali kucita, kwakanyina lusulaiko lwacibi. Juda Sikalioti, naakamana kwaaba Mwami wakwe, wakalila, “Ndabisya nkaambo ndaaba bulowa bunyina mulandu.” Mateyo 27:4.

Kulilekelela kwakasinizigwa kuzwa ku muuya wakwe amuzeezo uyoosya walubeta. Wakayoowa kapati kuzintu zyakali kunoocitika kumbele lyakwe, pesi kwakanyina kutyoka kwa moyo a kuusa kwa muya wakwe, kuti wa mwaaba Mwana a Leza unyina katombe, a kumukaka usetekene wa Isiraeli. Faalo, nakapegwa icisubulo kuzwa kuli Leza, wakacizumina cinyonyono cakwe kuti azwe mu mapenzi akuti cisubulo citayi kumbele, pesi impenzyo nozyakajatwa

wakapiluka mukukazya zya kujulu. Zyoonse ezi zyakali kwaamba bulumbu bwa cinyonyono, pesi kwakanyina kuusila cinyonyono lwaco.

Pesi moyo nuutambula milimo ya Muya wa Leza, kufwambaana muzezo ulabukulusigwa, elyo mubisiyi ulabona bulumbu bwakululama

[14]

kwa mulao wa Leza lisetekene, akuhiba kuti matalikilo a bulelo bwa Kwe mujulu a munyika. “mu muni uusalazizya muntu oonse uboola munyika.” Johani 1:9. Ulapa kusalala kuleta aantangalala zyoonse zisisidwe mucamba camuntu, azintu zyoonse zili mu musinze zilabonwa. Johani 1:9. Kuzulwa kulanjila mu mizezo a mu moyo. Mubisiyi ulajana muzeezo wakuyeeya bululami bwa Jehova, akuyoowa kwa kuboola kwa Kwe kuti atajanwi mubuyamba a mu kutalulama, kumbele lya ooyo uutasiswi cili mu moyo. Ulalubona luyando lwa Leza, abubotu bwa bululami, a kukomana kwa kusalala, ono wayanda kusalazigwa, alimwi akuti a swaanganizigwe a julu.

Kupaila kwa Davida naakabisya, kutondeezya ikuusa kwa kasimpe a kaambo ka cinyonyono, kusanduka kwakwe kwakalizwide alimwi kwakali- maninide kuzwa kungsi amoyo wakwe. Kwakanyina nguzu zyakuyanda kuzimaanya cibi cakwe. Kwakanyina moyo wakuyanda kucija lubeta lwakabikidwe mu kupaila kwakwe. Davida wakabona kuti walubizya kapati, wakabona bubisiyi bwa moyo wakwe elyo wakacisulaika cibi cakwe. Teekwakali buyo ikulekelelwa cinyonyoono nkwaakali kupailila pele akusalazigwa kwa moyo. Wakali kulombozya kubaa kukomana kwa kusetekana- kuti abukulusigwe kuti bamvwane akuba a cilongwe a Leza. Ooyu wakaba mulaka wa buponi bwakwe “Walelekwa oyo ulaa cinyonyono cakalekelelwa ulaacibi cavunikwa. Walelekwa ooyo muntu Leza ngwaatapa cinyonyono, ulaa muya unyina lucengo.” Intembauzyo 32:1, 2.

“Kondeetelela, O Leza, mbubona mbuli Luzyalo lwako, zibinganya milandu yangu: Ndakuzumina kubisya kwangu cinyonyono cangu cili kumbele lyangu lyoonse. Kondisanzya amusamu wako wahisopo njakutuba kwiinda caanda. Kolenga muli ndime moyo usalala, O Leza, webu O Leza wa lufutuko lwangu: Mulaka wangu uya kwiimba kapati mu bululami bwako.” Intembauzyo 51:1-14.

Kusanduka kuli boobu kuli kulaale anguzu zyesu nkozitakonzyi kusika; Ooku kulajanwa muli Klistu alike, iwakasumpulwa kuya kujulu, akupa zipego ku bantu.

Mpaawa banji banji mpobalubizya, akujana kuti baalilwa kutambula lugwasyo kuzwa kuli Klistu ndwayanda kubapa. Bayeeya kuti tabakozyi kuboola kuli Klistu cita basanduka, akuyeeya kuti ikusanduka kubamba nzila yakulekelelwazinyonyoono. Mukasimpe ikusanduka nkokutaanguna imuntu katana kulekelelwa zinyonyono. nkaambo kakuti moyo utyokede nguya kuliteelela kuyanda Mufutuli. Sena imubisiyi uleelede kulindila limwi akasanduke eelyo nkoku-boola kuli Jesu? Hena kusanduka nkokukonzya kusinkila mubisiyi kuzwa ku Mufutuli?

[15] Bbaibele talyaambi kuti mubisiyi uleelede kusanduka kusaanguna katana tambula lwiito lwa Klistu, “Amuboole kuli ndime, inywe nyoonse nomukatede nomulemedwe, nja kumupa kulyookezya.” Mateyo 11:28. Mbululami buzwa kuli Klistu busololela kusanduka kubotu. Petro ukanana kabotu ku bana ba Isiraeli, naakamba kuti: “Walo Leza ngwakasumpula a janza lya Kwe lyalulyo kuba Muleli a kuba Mufutuli, kupa kusanduka ku bana ba Isiraeli, a kupa lulekelelo lwa zinyonyono. Incito 5:31. Tatukonzyi kusanduka kakunyina mooza wa Klistu kutubusya mu maanu, mbubona mbotunga tatukoolekelelwa kakwiina Klistu. Klistu nkakasensa kakucita bululami. Ngonguwe alike nguunga wabyala mbuto mu moyo wa muntu yakuzonda cinyonyoono. Ikuyandisya kwakasimpe, akusalala, ikuzulwa kwesu koonse kwazinyonyoono, ncitondeezyo caamba kuti mooza wakwe ulabeleka mukati kamyoyo yesu.

Jesu wakati, “Mebo kuti ndasumpulwa kuzwa aansii njakuleta bantu boonse kuli ndime.” Johani 12:32. Klistu uleelede kuzubululwa ku Mubisiyi mbuli Mufutuli wakafwida zinyonyono zya nyika, kwiinda mukuyeeya kabelele wa Leza a ciingano ca Kalivaali cakusa, maseseke aa kunununwa alatalika kusika mu mizezo yesu, elyo bululami bwa Leza bula tusololela ku kusanduka. Mukufwida babisiyi Klistu wakatondezya luyando lupati lutakonzyeki kuteelelwa; aboobo mubisiyi nalubona luyando oolu, luteteesya moyo wakwe, akuulemba, akuubika kusanduka kwa kweempa mu moyo.

Kuli kasimpe kuti bantu cimwi ciindi balausa anzila zyabo zibyaabi, a kuleka zilengwa zyabo zimwi zibyaabi, kabatana ziba kuti Moza wa Leza ubakwelela kuli Klistu. Pesi kuti na basola kuti

bajane ikucinca mubukale bwabo kuzwa aansi aa moyo kuti bacite bubotu, ninguzu zya Klistu zibakwela. Muzezo ngoba takonzyi kuziba ulabeleka mu muya, moyo ulabusigwa, eelyo kusanduka kwa buumi kulatalika kulibonya. Klistu nabakwelelezya kuti balange ku ciingano ca Kwe, kumubona walo wakayaswa, akaambo ka zinyonyono zyabo, mulawo kufwambaana ulasika ku muzeezo wabo. Kusofwaala kwa buumi bwabo, cibi ca mu muya wabo cilazubululwa kulimbabo. Balatalika kuteelela bululami bwa Klistu, akwaamba kuti. sena cinyonyono ninzi? kuti citole muyasilo uliboobu akaambo kalufutuko Iwabo? Hena lwakali luyando loonse olu, akupenga koonse ooku akulyeeta aansi oku nkukwakacita kuti tutafwi, pele tube a buumi butamani?

Mubisiyi inga walukaka luyando olu, inga ulakaka kuletwa kuli Jesu; pele kuti talukaki ingalwamutola kuli klistu; akuzumina inga muzeezo walufutuko ulamusololela kumaulu aciingano a kusanduka kuzwa ku zinyonyono zyakwe zyakaleta mapenzi a Mwana a Leza. [16]

Muzezo nguwana ubeleka kuzilengwa zyoonse ulakanana ku myoyo ya bantu, akuleta inyota yakuyandisya ku cintu cimwi ncobatajisi. Zintu zya munyika tazikonzyi iku kusya kuyanda kwabo. Muya wa Leza ulabakombelela kuti bayandaule zintu zyo like zikonzya kubapa lumuno a kulyookezya—luse lwa Klistu a kukomana kwa bululami. Kwiinda mu milimo yoonse ibonwa ayitabonwi, Mufutuli wesu ulasebenza lyoonse kuleta mizeezo ya bantu kuzwa ku zisobano zyciinyoono izita kutwi ulaita bantu kuti baboole kuzifeleko izitamani eezo zinga zilaba zyabo muli nguwe. Kubantu boonse aaba, ibasoleka icakulipenzya ikunywa kuzinywido zya nyika ezyo zifwide, mulumbe usetekene uzwa kuli Leza ulakaanana ati, “Ooyo ufwide nyota aboole. Oyo oonse uyanda anywe meenda abuumi cakwaanguluka” Ciyubunuzyo 22:17.

Nywebo nomuyanda cintu cibotu kwiinda nciikonzya kupa nyika eyi, amuhibe kuti oku kuyandisya kwenu ndijwi lya Leza ku buumi bwanu. A mulombe amupe lusanduko, a zubulule Klistu kuli ndinywe mu luyando lwa Kwe lutamani, a mukusalala kwa Kwe kulondokede. Mukupona kwa Mufutuli inzila zya mulawo wa Leza—Luyando kuli Leza a kumuntu—zyakazubululwa icakumaninina Lweengelelo, luyando lwakutaliyanda, kwa kali nkokupona kwa Kwe. Motusolela kukala buumi mbwaakapona akulanga kuli nguwe, imumuni ulasika alindiswe, kuti tubone bubu bwa myoyo yesu.

Ndiza tulalicenga tobeni, mbuli Nikodemu mbwaakalicenga, akuti buumi bwesu buliluleme, kuti ciimo cesu cililuleme, akuyeeya kuti tatweelede kulitola ansi kumbele lya Leza, mbuli mubisiyi oonse, pele imumuni niwamweka kuzwa kuli Klistu mukati ka myoyo yesu, tuya kubona kuti tuli babisiyi ikasimpe, tuya kwandaanya kuliyanda kwa kuliteelela, a munyono wa kulwana Leza, ooko wabisiya mulimo omwe omwe wa buumi bwesu. Eelyo tuya kubona kuti bululami bwesu bulisofwede mbuli n'ganda yatombe, akuti bulowa bwa Klistu bulike mbobukonzya kutusalazya kuzwa ku kusofwaala kwa cinyonyono, a kulengulula myoyo yesu mu mukozyanyo wa Kwe.

Mutunga zuba omwe wa kusalala kwa Leza, kumweka komwe komwe kwa kusetekana kwa Klistu ikwiinda mubuumi, kucita kusofwaala komwe komwe kuli mu mizeezo kuletwe aantangalala icakucisa kapati, akutondezya kubulwa kwa ciimo ca buntu. Mumuni oyu ulapa citondezyo ca luyando lusalali akuyuma kwa moyo, a kusofwaala kwa milomo. Imillimo ya mubisiyi ya kutateelela mulawo wa Leza akuyanda kubika kuti ngwabuyo, zyoonse eezi zilazubullul wa kumbele lyakwe, eelyo moza wakwe ulaciswa akupenzyegwa a Moza wa Leza uyandaula kusalazya akugusya zibi muli nguwe. [17] Ulalichesya lwakwe mwini nabona kusetekana, a kubula katombe kwa ciimo ca Klistu.

Musyinsyimi Danieli naa kabona bulemu kabuzingulukide masinja wakujulu iwakatumwa kuli nguwe, wakapenzegwa abuteteete akutalulama kwa kwe. Mukukanana cakatola busena mucilengaano cikankamanisiya wakati, “Kunyina nguzu zyakacaala muli ndime: Ibumuzi bwaangu bwaka boneka abe nku sofwaala kulindime, aboobo ndakanyina nguzu.” Danieli 10:8. Aboobo moyo woose wajatwa uya kuzonda kuliyanda, kuzonda kuliyanda cakumaninina a mukuyowa nkabela uyakuyaandaula ibululami bwa klistu, akusalala kwa moyo ooko kujatana amilawo yaleza aciimo ca klistu.

Paulo waamba kuti, “Kukanana a bululami buli mu mulawo,” a kwaamba milimo yaatala,—wakanyina cibi; Filipino 3:6. Pesi nakalanga bululami a ciimo ca mulawo nica katondezyegwa mbuli mbocibede mu Moza, wakabona kuti walo wakali mubisiyi. Kubeteka kwa mulawo mbuli ngwaakazi kutaanguna alimwi mbubona mbuli bantu mbobabulanga buumi bwaatala, kulinguwe wali bululami, wakalizwide mu cinyonyono, pesi naakalanga mubulamfu bwakusetekana kwawo, wakalibona lwakwe mwini mbuli mbwa-

mubona Leza, wavuntama mu kulitola ansi, wazumina kubisya kwakwe. Wakati, “Nda kali kupona kakunyina mulawo: pesi mulawo niwakaboola cinyonyono ca kayuma, eelyo ndakafwa.” Roma 7:9. Naakabona nguzu zyamoza zya mulawo, cinyonyono cakalitondezya bubi bwaco kuyeeya kwakwe kwakamana.

Leza tazilangi kuti zinyonyono zyoonse zileelene, kuli kwandaana kwakubisya mu muzeezo wa Kwe, oobu mbocibede akuli zeezyo zya muntu, pele mu kusobanya kanyonyoono aka akaaka olo kaboneke kuceya buti mumeso abantu, pesi kunyina cinyonyono cisyoono mubusyu bwa Leza. Imuzeezo wa muntu ngwa cisela alimwi taululeme, pesi Leza ulazilanga zintu zyoonse mbubona mbozibede. Mukolwi ulasampaulwa ulaambilwa kuti cinyonyono ciya ku mwaandanya kuzwa kujulu, kakuli kulisumpula, kuliyaanda, akunyonokela lyoonse tazilulamikwi. Aboobo ezi nzezinyonyono zibi kapati kuli Leza, nkaambo zilwana lweengelelo lwa ciimo ca Kwe, luyando lutali lwa kuliyaandi ndoluuwo luunga mukati kajulu lisetekene. Walo oyo uwida mu cinyonyono cipati ulaliteelela kusa a bucete akuyanda kwakwe kwa kuyanda Luse lwa Klistu, pesi kulisumpula takulimvwi kubula, aboobo kusinkila moyo kuli Klistu, a kuzileleko zisetekene nzyaakaboolela kupa.

Umwi mucete simutelo wakapaila, “Leza koba a luse kuli ndime ndemubisiyi,” Luka 18:13. Wakalibona lwakwe mwini mbuli muntu mubisiyi, a bantu bamwi bakali kumulanga mbubona obo, pesi wakali kuyanda kugwasigwa, elyo akuusa kwakwe kupati a mukuli wa cinyonyono wakaboola kumbele lya Leza, kulomba luse lwa Kwe. Moyo wakwe wakali libambide kutambula Muya wa Leza kuti ucite mulimo wawo mubotu, a kumwaangulula kuzwa ku cinyonyono. Kupaila kwa kulisumpula kwa bululami bwa kulipa kwa mufalisi kwakatondezya kuti moyo wakwe wakali jalidwe mulimo wa Muya Usalala. Nkaambo kakuba kulaale a Leza, wakanyina muzeezo wa bubisiyi bwakwe. Mukutayanda kusetekana kuzwa kuli Leza, kunyina ncaakatambula.

Naakuti walibona bubisiyi bwako, utalindili kuti uya kulibamba lwako omwini. Mbangaye bayeeya kuti tabaluleme aboobo taabayeledede kuboola kuli Klistu? Muyeeya kuti milimo yanu nobeni inga ya mululamika?

“Sena inga mubisiyi ula cisandula cikanda cakwe, naba siluwe, sena inga ulasandula mabala aakwe?” Nkokuti anywebo inga

[18]

mwacita bubotu nomuhibide kucita zibi. Jeremiya 13:23. Kugwasigwa kwesu kuli muli Leza alike. Tatalindili kukombelelwa kupati, aziindi ziboola zibotu, naa ciindi moyo waakukala kabotu. Kunyina ncotunga twacita lwesu tobeni. Tuleelede tuboole kuli Klistu mbubona mbotubede.

Pesi kutabi ulicenga amuzeezo wakuti, Leza mu luyando Lwakwe lupati, aluse lwa Kwe, uya kufutula abaabo bakaka kululama Kwakwe. Bupati bwa cinyonyono bulakonzeka buyo kuhibwa kwiindila mu mumumi waciingano. Bantu nobayeeya kuti Leza mubotu takonzyi kusowa mubisiyi a balange ku Kali-vaali. Nkaambo kwakanyina nzila iimbi muntu njaakali kunga ulafutuzigwa, nkaambo kakuti kunze kwa muyasilo oyu kwakanyina nzila ya kuti muntu azwe ku nguzu zya cinyonyono, aswaanganizigwe a bangele basetekene cakali ciyumu kubantu kuti alimwi batambule buumi bwa moza, nka kaambo kaako Klistu ncaakabwezela buumi bwa muntu wakasweeka akupenga mu cilawo ca mubisiyi. Luyando alufu lwa Mwana a Leza zyoonse zitondezya bubi bwa cinyonyono. akuti kunyina nzila ya kutija kuzwa kuli ncico, kunyina cisyomyo ca buumi bupati, pele kwiinda mu kulitola ansi kwa muntu kuli Klistu.

[19] Cimwi ciindi babisiyi bala licenga lwabo beni akulipa Buna klistu bwa kumeso, akuti”ndimubotumbubonambuli bamwi. Tabali kasyi, kulilemeka naa kulijata mu milimo yabo kwiinda ndime, akucenjela, akulilanga mu milimo yabo kwiinda ndime. Balayanda kuli komanisya lwabo beni mbubona mbuli ndime.” Aboobo bacita kuti milandu ya bamwi abe mayubilo kubuyamba bwabo. Pesi zinyonyono akulubizya kwaumwi takwaangululi muntu; nkaambo Mwami taakatupa mubili wakulubizya lyoonse. Mwana muntu unyina katombe wakalipa kuti cibe citondezyo cesu, aabo batongauka kulubila banaKlistu beelede kutondezya buumi bubotu bwa buntu. Kuti kabajisi muzeezo mupati wa kuhiba kuti mu Klistu weelede kuba buti, sena cinyonyono cabo tacili cipati? Balikahi kasimpe, pele tabayandi kukacita.

A mucenjele a kubikilila. Mutauleki mulimo wakusowa zinyonyoono zyanu, a kuyandaula bubotu bwa moyo kwiinda muli Jesu. Mpaawa zyuulu a zyuulu zya bantu mpozisweekela akutola nzila yakunyonyooka kuya kulufu kukabe kutamani. Nsekookanana kapati mukufwimpa akutahibwa kwa buumi, pesi kuli cilijazyo cipati— cilijazyocitakonzyeki kuteelelwa— mukumuka kuteelela kujwi lya

Leza Iya Moza usalala, a kusola kupona mu cinyonyoona, kumuka kuli boobo mpokuli. Cinyonyoona nociceya buti kuti kacicitwa cilaletela kusweekelwa kwa buumi butamani Eeco nco tutazundi, ciiya kutuzunda, a kutupa lufu.

Adamu a Eva bakayeeya ikuti cintu cishoonto mbuli kulya ku musamu wakakasigwa takukonzyi ikuletela ikupenga ikupati mbuli nkwaakabacenjezya Leza. Pesi kulubizya ooku kusyoonto buyo kwakali kutyola mulawo wa Leza utasanduki usetekene, kwakan-daanya muntu kuzwa kuli Leza, a kujalula zilyango zya lufu a mapenzi a tamani munyika yesu. Misela a misela lyoonse kuli kulila kutamani kuzwa munyika yesu, kucintu icakalengwa coonse kuli kuciswa akulila antomwe akucisa akaambo ka kutateeelela kwa muntu. Ijulu lwalyo Iyaa kumvwa kuzanga kwakwe kuzwa kuli Leza. Ci-ingano ca kalivali nciyeezyo camuyasilo mupati wakapegwa mu kusotoka mulawo usetekene. Tutabi bakulanga cinyonyoona aku cuubya.

Mulimo woonse wakusotoka mulawo, a kuyambaalila luse lwa Klistu. nkulijaya lwako omwini, upa kuti moyo uyume mu kutayanda Leza, ucesya nguzu zyakulisalila cibotu, kunyonganya mizeezo, akuyipa kuti itacikonzyi, kutambula kukombelela kwa mooza wa Leza nkukukombelela icaluse.

Bamwi banji banji bala uumuzya muzeezo upengede, a kuyeeeya kuti balakonzya kusandula mulimo wa cinyonyoona mu ciindi ncobanga bayanda beni, akuti balakonzya kusobanya lwiito lwa luse, akuti lunoita lyoonse. Bayeeya kuti munsu a kusampaula luse lwa moza, a kubika milimo yabo ali Satani, akuti mu ciindi ca mapenzi ayoosya inga bakonzya kusandula milimo yabo. Pesi eeci tacili cuubauba kucita. Iluhibo kwiinda mukubona zicitika, lwiiyo luyi-igwa muciiindi ca buponi bwamuntu, zibika iciimo icimbi mu muntu icakuti mba shoonto ibayanda kutambula mukozyano wa Jesu.

Nakuba kubija kwa ciimo komwe, noluba luyando lwa cinyoonyoona comwe, ikuti kwatolelela mu moyo kumasimpilo kuya kwan-daanya nguzu zya mulumbe. Kulikomansya koonse kwabubisiy [20] kuyumya muuya wakuzonda Leza. Muntu utondeezya kutashoma muli Leza akuyumya moyo akusulaika kasimpe. utebula bulumbu mbwaa kasyanga. Mu Bbaibbele lyoonse kunyina kulailila kuyoosya ku muntu usobanya cinyonyoona kwiinda kulailila majwi a muntu musongo, kuti milandu yasizibi ilamuca,” Itusimpi 5:22.

Klistu ulilibambide kutwaangulula kuzwa ku cinyonyoona. pesi tatusinikizyi luyando, pele ikuti akaambo ka kuyumya myoyo yesu twatolelela kubisya, eelyo twaba ba kutayanda kuti twaangululwe, naa kuti tatulutambuli luse lwakwe, ino ncinzi icimbi ncanga alimwi ulacita? Twakali jaya lwesu tobeni akaambo ka bukanze bwa kukaka luyando lwakwe. “Kolanga, lino nce ciindi ceelede, kolanga, lino mbo buzuba bwa lufutuko.” “Sunu mwaliteelela ijwi lyakwe, mutayumyi myoyo yanu.” Ba Kolinto 6:2. Ba Hebbulayo 3:7, 8.

“Muntu ulanga atala, pesi Leza ulanga mu moyo.”— Moyo wa muntu a mizeezo ilwana kuusa aku komana; moyo ula Ingaila mu mizeezo, omo muzwide mizeezo isofweede ya cinyonyoona. 1 Samuyele 16:7. Ulizyi mizeezo yawo, a kuyanda kwawo. Koya kuli nguwe mbuli mbobede ulizyi kusofwaala kwa moyo wako Mbuli mwiimbi, mbwaleta chamba cakwe akucijalula antangalala kuliso libona a kwaamba kuti. “Undilingulule, O Leza, kozyiba moyo wangu kondisola kozyiba mizeezo yangu ulange naa kulaba nzila mbyaabi muli ndime, undisololele mu nzila itamani.” Intembauzyo 139:23, 24.

Banji banji balatambula akuzumina muzeezo wakukomba, a ciimo cabu Leza, pesi moyo kutasalali. A kube kupaila kwanu, “Kolenga muli ndime moyo usalala, Oo Leza, kolengulula muya usalala muli ndime.” Intembauzyo 51:10. Amubeleke amubili wenu cakutalyeena mukasimpe. Mucibike mbuli mbomunga mulabeleka ica nguzu ikuti buumi bwenu buli akati kakufwa abuumi. Ooyu muzeezo uyelede kucitwa akati ka moyo wako a Leza, inzila yaako ibambilwe limwi kukabe kutamani. Lusyomo lwa kulicenga mukuyeeya kuti ulikabotu kunyina cimbi ncoyanda, luya kukuletela buyo kunyonyooka.

Muliye ijwi lya Leza a kupaila. I jwi lyapegwa kumbele lyanu, mu mulawo wa Leza a mu buumi bwa Klistu, milawo mipati yabululami, kunze kwazyo “Kunyina muntu uya kubona Leza.” Ba Hebulayo 12:14. Mulawo uhibya cinyonyoona, uzubulula nzila yalufutuko. A muteelele milawo mbiwamba nkaambo ndijwi lya Leza likanana ku moyo wanu.

Nomwazyiba bubi bwa cinyonyoona, mwali bona mbuli mbo.mubede nobeni, mutatyompwi. Jesu wakaboolela kufutula [21] babisiyi. Tatweelede kuli swaanganya a Leza, pele amubone—Oo luyando lukankamanisya!— Leza kwiinda muli Klistu “ula iswaan-

ganya nyika lwakwe mwini.” Ba 2 Kolinto 5:19. Ulatamba a luyando lwakwe lubotu myoyo yabana bakwe bazimide. Kunyina muzyali wa munyika unga ulalindila akulekelela milandu a kulubizya kwa bana bakwe, mbuli Leza mbwa cita kuli baabo mbayanda kufutula. Kunyina unga ulakombelela kapati aluse lupati ku muntu mubisiyi. Kunyina milomo ya muntu eyo yakatila majwi mabotu aluse ku muntu uusweekede mbuli Leza mbwacita. Zisyomyo zyakwe zyoonse, kulailila kwakwe, koonse ooku nkuyoya kwakwe kwa luyando lutaambwi.

Satani naboola ku kwaambila kuti uli mubisiyi mupati, ulange mujulu ku Mufutuli wako, ukanane bubotu a luse lwakwe. Eeco cinga cilakugwasya nkulanga ku kusalala kwakwe. A Kuzumina cinyonyoono cako, pesi umwaambile sinkondonyoko kuti “Jesu Klistu waka boola munyika kuzyi ku futula babishi” eelyo aboobo ulakonzya kufutulwa a luyando lwakwe lukankamanisya. 1 Timoti 1:15 Jesu wakabuzya mubuzyo kuli Saimoni akaambo ka basizikoloto bobilo. Umwi wakali kolotede ku mwami wakwe mali masyoonto, umwi mali manjaanji, pesi boonse wabalekelela, Klistu wakabuzya Samoni kuti nguuli sicikwelete akati kabo wakayandisya mwami wakwe kwiinda. Saimoni wakati, “Ooyo ngwaka lekelela kwiinda.” Luka 7:43. Twakali babisiyi beni beni, pesi Klistu wakatufwida kuti tulekelelwe milandu. Luse lwa muyasilo wakwe luli zulide kutondeezya kuli usyi a kaambo kesu; Aabo mbaa kalekelela kwiinda baleelede kumuyanda kwiinda, alimwi baya kwiima munsu a cuuno cakwe kumulumbaizya a kaambo ka luyando a muyasilo wakwe mupati. Ciindi ncotuteelela luyando lwa Leza lupati, notuyeeya kapati a kuvula kwa cinyonyoono. Twabona bulamfu bwa nketani yakapegwa kuli ndiswe, twateelela muyasilo utamani Klistu ngwaka cita kuli ndiswe, moyo uleenzemuka a buteteete a kuusa.

KULILEKELELA

Ooyo usisa zinyonyoona zyakwe takayi kumbele pesi uzizumina a kuzisiya uya kujana luse.” Tusimpi 28:13.

Nzila zya kujana luse lwa Leza nzyubauba zililuleme zilasalala. Mwami tatulombi kuti tucite cintu ciyumu kuti tulekelelwe zinyonyoona zyesu. Tatweelede kweenda musinzo mulamfu ukatazaya, nokuba kupanika mubili. kuucisa kuteegwa tujane lulekelelo kuli Leza wa kujulu, nokuba kululamika zinyonyoona zyesu, pele uzumina a kuzisiya zinyonyoona zyakwe uyakujana luse.

Mupositolo waamba kuti, “Mulekelelane milandu yanu kuli omwe aumwi, mupaililane, kutegwa musilikwe.” Jakobo 5:16. Amulilekelele, akuzumina zinyonyoona zyanu kuli Leza, walo ukonzya kuzilekelela, akulekelela milandu yanu kuli omwe aumwi. Naakuti koli wakabisizya mweenzinyoko naba simunzi nyoko, uleelede uzumine kulubizya kwako, eelyo mulimo wakwe nkukulekelela. Eelyo uleelede kuyandaula lulekelelo kuzwa akuli Leza, nkaambo munyoko ngolubizizya ndubono lwa Leza, mukumucisa wabisizya Mulengi Munununi wakwe. Mulandu ulaletwa kumbele a Mwiiminizi wakasimpe, Mukambausi wesu usumpukide, walo “wakasunkwa munzila zyoonse mbuli ndiswe, pesi tanaakabisya,” walo akuli teelega kwa buteteete bwesu.” Ba Hebulayo 4:15. Alimwi ukonzya kutusalazya kuzwa ku kabala kali koonse ka cinyonyoona.

Aabo batatoli myoza yabo. kumpela a Leza a kuzumina kulubizya kwabo, tabana jana nzila yakutaanguna ya kutambulwa. Naakuti katutana lubona lusanduko lwakutapiluka muni, a kutaba a kusinizya kwa kulitola ansi kwa muya a kutyokauka kwa moza wakulisenda akucimwa zinyonyoona zyesu akusulaika cinyonyoona cesu, caamba kuti tatuna yandaula kulekelelwa kwa kasimpe; eelyo kuti katuli tatuna yandaula kulekelelwa cinyonyoona cakasimpe, nkokuti tatuna lujana luumuno lwa Leza. Kaambo kalike ncootutana jana kulekelelwa kwa zinyonyoona zyakainda nkaambo ka kutazumina kutola myoyo yesu ansi a kuzumina inzila zyajwi lya kasimpe.

Kulailila kusalala kulapegwa kumakani aaya. Kuzumina cinyonyoono, nomuba mubunji nokuba kumbali, kuleelede kuteelelwe mu moyo, a kwaamba cakwaanguluka. Takweelede kuti mubisiyi asinikizigwe kwaamba cinyonyoono cakwe. Kulilekelela cinyonyoono takweelede kwaambwa kufwambaana a bubaya, nakuba kusinikizigwa kuzwa kuli baabo batana kuhiba akusofwaala kwa ciimo ca cinyonyoono. Kulilekelela kuzwa mu muntu cakumaninina kulajana nzila iya kuli Leza siluse lupati. Mwiimbi waamba kuti, “Mwami ulafwaafwi kuli baabo balaa myoyo ityokede, a kubafutula aabo bala a muya uuside.” Intembauzyo 34:18.

[23]

Kulilekelela kwa kasimpe lyoonse nciimo cibotu, akulilekelela zinyonyoono zyandeene. Zilakonzya kuba zinyonyoono zyelede kuleta kuli Leza alike, noziba zinyonyoono zyeledwe kulekelelwa kuli omwe aumwi walubizigwa, eezyozaabunji, zileelede kulilekelela aabunji, eelyo cileelede kwaambwa cakasimpe. Pesi kulilekelela koonse kululame alimwi kakuli kasimpe, a kuzumina zinyonyoono nzyookabisya.

Muma zuba a Samuyeli, bana ba Israeli bakazwa kuli Leza. Bakali kupenzegwaabulumbu bwa cinyonyoono cabo, nkaambo bakabula lusyomo muli Leza, bakasowekelwa lushomo mu nguzu a busongo bwakwe bwa kulela cisi, bakasowekelwa lusyomo lwakubona nguzu zyakwe zya kukwabilila akwiimika muzeezo wakwe. Bakazwa ku Muleli mupati wa kujulu, bakayanda kulelwa mbuli mikowa yakali mumsi lyabo. Nobatakaninga jana lumuno, bakacita lulilekelelo lwa kasimpe. “Twayungizya cimbi cinyonyoono kuzinyonyoono zyesu, mukulomba Mwami.” 1 Samuyeli 12:19. Cinyonyoono ncobakalubizya ncicono ncobayeledwe kulilekelela. Kutalumba kwabo kwakapenzya buumi bwabo, a kubandaanya kuzwa kuli Leza.

Kulilekelela takukatambulwi kuli Leza kakunyina lusanduko lupati a kulengululwa. Kuleelede kube kusanduka kwinkwini mu buumi, zyoonse zibyaabi kuli Leza zileelede zisowegwe. Eelyo ooku kuyakuba mbo bulumbu bwini bwa cinyonyoono. Mulimo ngotweelede kucita mulubazu lwesu uli kumbele lyesu: “Amusambe nywebo, mulisalazye nobeni, musiye milimo yanu mibyaabi kuzwa kumeso aangu, muleke kucita cibi. mwiiye kucita zibotu, muyandaule lubeta, mwaangulule bapenzegwa, muleke kubeteka banyina bamausyi, mukombelele bamukabafu.” Ayizaya 1:16, 17. Naakuti

mubisiyi kayenda mu milawo yakupona, kakunyina kubisiya, kasimpe uyakupona, takafwi pe.” Ezekiele 33:15. Paulu waamba kuti, kukanana mulimo ujakizya kusanduka. “Mwakali kulilila moza wa buleza, kwakaleta ku cenjela muli ndinywe, inzya nkusalala kuli buti nywebo, inzya nkuzonda cinyonyoono kuli buti, inzya, nkuyowa nzi, inzya nkuyandisiya kuli buti, inzya mbunkutwe buli buti nkujosya cibi nzi nkomujisi! Muzintu zyoonse mwalibona lwanu nobeni kuti mulasalala mu makani aya.” Ba 2 Korinto. 7:11.

[24] Kuti cinyonyoono cadyaaminina kulailila kululeme, mubisiyi taboni kubija kwa ciimo cakwe, nakuba kuyeeya bupati bwa cinyonyoono ncacita, cita walipa kunguzu zisandula zya Muya usetekene, uya kukala mucinyonyoono lyoonse. Kuzumina kwakwe takuli kwa kasimpe alimwi takuli kwa kulemeka. Ku kulilekelela koonse kwa cinyonyoono cakwe ulabika a kulitamizya akulihuna kucibi ncaacita, a kwaamba kuti nikwatali zintu zyaleta cili boobu, natacicita cibi eeci ncaazulwa.

Adamu a Eva nibakamana kulya musamu wakali kukasigwa bakazula kuusa a kuyoowa. Muzeezo wabo ngobakajisi kutaanguna wakali wakulitamizya cinyonyoono cabo, kuti bazwe ku mulawo walufu. Mwami nakabuzya cinyonyoono cabo, Adamu wakaingula, lumwi lubazu wakabika mulandu ali Leza lumwi lubazu wakabika a mweenzinyina. “Mukaintu ngo wakandipa kuti a kale andime, nguwa ndipa musamu. ndaulya.” Mukaintu wakabika mulandu a nzoka, wakati, “Inzoka yandicenga, ndalya.” Kulonga 3:12, 13. Nkaambonzi ncokalenga nzoka? Nkaambonzi ncokaileka kuti iboole mu Edeni? Eeyi nje mibuzyo njakapa Eva mukulitamizya kwa kulubizya kwakwe, aboobo Leza wakababikila mulandu mukubisiya kwabo. Luwo lwakulisalazya lwakatalikila muli ushi wakubeja, lulatondeezegwa kubana basankwa a kubana basimbi boonse ba Adamu. Kulilekelela kuli boobu takuletwi a muya usalala pe, alimwi takukatambulwi kuli Leza. Kusanduka kwa kasimpe kuya kusololela muntu kuti abweze cinyonyoono cakwe mwini, a kucizumina kakunyina kucenga nokuba kuupaupa a meso. Mbuli wa masi mucete kakunyina a kusumpula meso aakwe kapati mujulu, wakalila, “Leza koba a luse kuli ndime ndemubisiyi,” aabo bakuzumina kulubizya kwabo baya kusalazyigwa, nkaambo Jesu uya kupa bulowa bwakwe kuli yooyo wasanduka.

Zitondeezyo mujwi lya Leza zyakusanduka kwini kwini a kuli-tolaansi kuzubulula moza a kuzumina kunyina kulitamizya kwa cinyonyoono, nakuba kulisalazya kwako omwini. Paulu taakayanda kuli tabilila lwakwe mwini, ulacikanana cibi cakwe mbuli mbo cibede, ta soli kupa kuti mulandu wakwe uceye. Wwamba kuti. “Banji banji basetekene ndakabajalila mu ntolongo, ndakali pedwe nguzu kuzwa ku mukambausi mupati, nibakali ku jayigwa, ambebo ndakali kuzumina kuli bajayigwe. Ndakabapenzya mu zikombelo lyoonse, ndakabasinikizya kuti basampaule Leza, abukali bunji kapati, ndakaba penzya a muminzi yamasi.” Ncito26:10, 11. Paulu walo talisendi kwaamba kuti, “Jesu Klistu wakaboola munyika kufutula babisiyi, lino ndi musololi wababishi” 1 Timoti 1:15.

Aabo batete bala myoyo ityokede, akambo ka kusanduka kwa kasimpe, baya kulukomanina luyando lwa Leza a muulo wa Kalivali, mbuli mwana mbali lekelela kuli wishi waluyando, awalo muntu upengede mbwaya kuzizumina zinyonyoono zyakwe kumpela a Leza. Cililembedwe kuti, “Kuti twazizumina zinyonyoono zyesu, uliluleme alimwi ulashomeka kuti inga watulekelela zinyonyoono zyesu. a kutusalazya kuzwa ku katalulama kwesu.” 1 Johani 1:19.

[25]

[26]

KULYAABA

Cisyomyo ca Leza nceeci, “Muya kundiyandaula, eelyo muya kundijana, mwaakundiandula a moyo wanu woonse.” Jelemiya 29:13.

Moyo oonse uleelede kupegwa kuli Leza, nkaambo kunyina kusanduka kunga kwaba muli ndiswe kunga kulatucita kuti tupiluke mu mukozyano wakwe. Kuzwa ku kuzyalwa kwesu tuli bantu bazangi kuzwa kuli Leza. Muya usetekene ulatwambila ciimo cesu mbocibede, mu majwi aliboobu. “Mulifwide mukusotoka milawo a cinyonyoono.” “Mutwe woonse ulaciswa, a moyo woonse ulanetuka.” “Kunyina kupona mulimbabo.” Kakole ka Satani kalitujisi anguzu, “twatolwa mubuzike anguzu zyakwe kuli nguwe.” Ba Efeso 2:1; Isaya 1:5, 6; 2 Timoti 2:26. Leza ulayanda kutufutula a kutwaan-gulula. Pele eeci inga cacitika buyo kuti twasanduka ica kumaninina, a kulengulula buumi bwesu boonse, tuleelede kulipa cakumaninina kuli nguwe.

Inkondo yakulilwana omwini mukugwisya kuliyanda njenkondo mpati iyeelede kulwanwa kwiinda inkondo zyoonse. Kulipa omwini, a kulisungula mu nguzu zya Leza zyoonse, nkuyumu shita twalwana camoza, pesi muntu uleelede kulipa kuli Leza cakumaninina katana lengulul wa mu bululami kuti asetekane.

Bulelo bwa Leza tabuli, mbuli Satani mbwabubika kuti buboneke, bwakusungilizya akulipa mu mudima, akuti bwa kayakwa a matalikilo aatali mayumu, aatajisi kuyeeya kubotu. Bulelo bwa Leza bwiita kuyeeya akuhibya muntu ncayanda kusala akumupa nguzu zya kulisalila. “Amuboole lino tukanazyane antoomwe,” ooku nko kutamba kwa Mulengi kubantu bakwe mbaakalenga. Isaya 1:18 Leza tasinikizyi luyando lwa bantu bakwe, takonzyi kutambula kulemekwa kutazwi ku moyo cakulipa mu luyando amu busongo. Kukomba kwa kusungilizyigwa kuya kusinkila ku komena kwa mu mizeezo naakuba ku komena kwa ciimo; kuya kucita muntu kuti acite nzila zya Leza mbuli muncini, kakwiina luyando, ooyu tauli

ngo muzeezo wa Mulengi. Ulayanda kuti muntu, ngwaakalenga anguzu zyakwe zilenga, a kasike mu kukomena kupati. Wakabika kumbele lyesu cileleko cisumpukide ncayanda kuti atupe kwiinda muluse lwakwe. Ulatutamba kuti tulipe lwesu tobeni kuli nguwe, kuti abike luyando lwakwe muli ndiswe. Cili kulindiswe kuti tusale na inga tulaanguluka kuzwa mu buzike bwa cinyonyoono, kuswaangana antoomwe a lwanguluko lumweka mweka lwabana ba Leza. [27]

Mu kulipa lwesu tobeni kuli Leza, tuleelede kusiya zyoonse zintu zinga zyatwandaanya kuzwa kuli nguwe. Mufutuli mbwaamba mboobu “oonse nababuti utasiyi nkwejisi, takabi siciiya wangu.” Luka 14:33. Kufumbwa cintu cinga cilagusya moyo kuzwa kuli Leza cileelede cisowegwe. Buvubi ngo leza wa banji banji. Kuyanda mali, kuyanda buvubi, ninketani ya ngolide ibaanga kuli Satani. Impuwo a kulemekwa kwa mu nyika kula kombwa a bamwi bantu. Buumi bwa kupona kuubauba a kwaanguluka kuzwa ku milimo miyumu ngu leza wabamwi awalo. Pesi makamu aaya abuzike aleelede amane. Tatukonzyi kuti lumwi lubazu tube ba Leza lumwi tube ba nyika. Tatukonzyi kuba bana ba Leza cita twamaninina ceelede.

Nkobali baamba kuti basebenzela Leza, pesi basyoma nguzu zyabo kuti ba muteelele babambe mulawo wakwe, a kuba a ciimo ciluleme, a kujana lufutuko. Myoyo yabo taiyeeyi kapati a luyando lwa Klistu, pesi bayanda kucita milimo ya buumi bwa bu Klistu kuti bakanjile mujulu. Kukondwa kuli boobo nkwa buyo. Klistu nakala mu moyo, buumi buyakuvula, luyando, a kukomana kwa kuswaangana a nguwe, kuya kujatilila kuli nguwe, mu kuyeeyanguwe, kuliyandakuyakulubwa. Luyando kuli Klistu uyakuba ngo mwiinzo wa nguzu akucita kuti tubeleke mulimo wakwe. Aabo batelela kusungilizya kwa nguzu zya Leza, aabo bamvwa luyando lwa Leza kalwiita, tababuzyi kuti nkupa kushoonto kuli buti nkondeelede kupa kuli Leza kuti anditambule? Tababuzyi kupa kushoonto, pele balo bayandisya buyo kusika aciimo cimaninide ica kuyanda mufutuli wesu. Mukuyandisya kwabo kupati balapa zyoonse akubika luyando ilweelene acintu ncobayanda kujana. Ibu Klistu kakwiina luyando luzwa aansu amoyo mbuli loolu, nkukanana kutakwe mpindu, ncabuyo, ncintu cifwide alimwi nkulipenzya kupati.

Sena muyeeya kuti muyasilo mupati ikupa zyoonse kuli Klistu? Amulibuzye mubuzyo nobeni, Sena Klistu wakandipa nzi? Mwanaa Leza wakapa zyoonse, buumi, luyando, a kupenga a kaambo kalu-

futuko lwesu. Sena inga cilaba kuti swebo, to bantu no tuteelede luyando lupati luli boobu, tukasye myoyo yesu kuya kuli nguwe? Mu ziindi zyoonse zya kupona kwesu twali batambuli bazileleko zyaluse, akaambo kali boobu tatukonzyi kuyeeya kapati a bulamfu bwa kutazy iba a mapenzi motwakafutulwa. Sena inga tulalanga alinguwe wakayaswa zinyonyoono zyesu, eelyo akutolelela mu kubisya nokuba kuti twalanga ku luyando lwakwe a muyasilo wakwe? Mukutondeezya kulitolaansi amu kusampaulwa mwakainda Mwami wabulemu, sena inga tulatongauka nkaambo kakuti inga tula njila mu buumi kwiinda mukati mu kulwana a kulitola ansi kwa kutaliyanda?

[28] Kulomba kwa moyo ulisumpula kuliboobu, “Nkaambonzi ncingunkila mu kuusa a kulitola ansi nketana hiba cakasimpe kuti ndatambulwa kuli Leza?” Ndimutondeezya kuli Klistu. Wakanyina katombe, kwiinda awa alimwi, wakali Mwami mupati mu julu; pesi akaambo ka bantu wakaba mubishi wa mukowa. “Wakabalilwa akati ka babisiyi, wakabweza cinyonyoono cabanji banji, wakaiminina babisiyi.” Isaya 53:12.

Sena ncinzi ncotupa, notupa koonse? Moyo ubijide acinyonyoono, kuti Jesu ausalazye, kuusalazya abulowa bwakwe, a kufutula a luyando lwakwe lutamani. Pesi bantu bayeeya kuti nkuyumu kuzisiya zyoonse! Ndausa kuciteelela ka cikananwa, ndausa kucilemba.

Leza tatulombi kuti tusiye cintu citukomanisya. Muzintu zyoonse nzya cita, ulijisi kuyeeya kwa bana bakwe. Sena aabo bata kasala Klistu ingabalayeeya kuti ulijisi cintu cibotu ncanga ulabapa kwiinda ncobanga bala lijanina beni. Muntu ubika cilijazyo a bubyaabi bupati ku buumi bwakwe nayeeya kubeleka kwandeene a nguzu zya Leza. Kunyina ku komana kunga kwa janwa mu nzila nzya kakasya walo uuzyi, akuyeeya bubotu bwa zintu zyakwe nzya kalenga. Inzila yakubisya ninzila yakuusa a lufu.

Nkulubizya kwaamba kuti Leza ulakomana nabona bana bakwe kabapenga. Julu lyoonse lilakomana kubona muntu ka komana. Taata wesu uli kujulu tajali inzila zijisi kukomanya kuzintu zyakwe zyoonse nzyaa kalenga. Kulombwa kubotu kulaitwa kuli ndiswe kuti tucije zintu zinga zila tuletela ikupenga a kuusa, zinga zilajala mulyango wa kujulu akukomana kwesu. Mufutuli wa nyika ulabatambula bantu mbuli mbo babede, akuyanda kwabo, akutalulama kwabo, alimwi takabasanzyi buyo kuzwa kucinyonyoono kulike

akubapa lufutuko, ikwiindila mubulowa bwakwe, pele uya kuzuzya kuyanda kwa moyo wabaabo boonse bazumina kubweza jokwe lyakwe; akubweza mukuli wakwe. Nduyando lwakwe mwini lupa kuumuna a kulyookezya kuli boonse baboola kuli nguwe kuyanda nsima ya buumi. Ulatulomba kuti tucite buyo milimo iya kusololela malyatilo eesu kututola kuli kukomana ooko batateleli nkobatakonzyi kusika. Buumi bwa kasimpe bwa ku komana kwa moza nkuba a Jesu, olu ndusyomo lwa bulemu.

Banji banji balabuzya, “Sena inga ndalisungula buti kuli Leza?” Mulayanda kulipa kuli nguwe, pesi muli bateteete nguzu zya kucita kubotu taziwo, mucili mu buzike bwa kwezeezya mulakomwa a zilengwa zya buumi bwanu bwa cinyonyoono. Zisyomyo abukanze bwanu zili mbuli intambo zya musenga. Tamukonzyi kujata mizeezo yanu, a kuyeeya kwanu, kuyandakwanu. Luzyibo lwazisyomyo zyanu zya kubeja nzisyomyo zitali kasimpe ziteteesya lusyomyo lwanu mu kusalala kwanu, a kumuyeezya kuti, Leza takonzyi kumutambula, pesi mutamaninwi lusyomo. Nco mweelede kuteelela ninguzu zya kasimpe zyakusalala. Eezi nzenguzu zilela mukupona kwa muntu, nguzu zyakusala, no ziba zyakukosola. Zintu zyoonse zisyoma a mulimo wanguzu ululeme. Leza wakapa nguzu zya kusala ku bantu, nzizyabo kuti bazibelesye. Tokonzyi kusandula moyo wako, tokonzyi kupa milimo ya moyo wako kuli Leza, pesi ulakonzya kusala kuti umukombe. Ulakonzya kumupa luyando lwako, eelyo uyakubeleka muli nduwe luyando a kucita mbuli kuyanda kwakwe. Eelyo ciimo cako coonse ciyakubikwa mukubeleka ca nguzu zya Moza wa Klistu, luyando lwako luyakubikwa alinguwe, Mizeezo yako iya kuswaangana a mizeezo yakwe.

[29]

Kuyanda kwa bubotu a bululami nkubotu mbuli mbokubede, pesi kuti waleka mpoona aawa, kunyina nco ziyakucita. Banji banji baya kusweeka kabajisi kusyoma a kuyanda kuba ba klistu. Tabasiki mu nzila yakupa luyando lwabo abuumi bwabo kuli Leza. Tabasali kuba baklistu.

Mukuyanda kwa kusala kululeme, kusanduka kupati kulaba mu buumi bwabo. A kupa luyando lwabo kuli Klistu, wali swaanganya lwako ku nguzu zilaatala a zisi a nguzu zyoonse. Uya kutambula nguzu zizwa kujulu ku kuyumya, aboobo mukulipa lyoonse kuli Leza uya ku kugwasya kuti upone a buumi bupya, a buumi bwa lusyomo.

[30]

LUSYOMO A KUTAMBULWA

Lino mizeezo akuyeeya kwako nikwabukululusigwa amoza usetekene, wabona cimwi cintu cibyaabi ca cinyonyoono, anguzu zyaco, a bubu bwaco, a kulwana kwaco, wacilanga a kucisulaika. Wayeeya kuti cinyonyoono cakwandaanya kuzwa kuli Leza, a kuti uli mubuzike mu nguzu zya cinyonyoono. Notija kuzwa kucibi, uyeeya kubula nguzu kwako. Kuyeeya kwako takusalali, a moyo wako woonse tausalali. Wabona kuti buumi bwako buzwide kuliyanda a cinyonyoono. Ulayanda kuti ulekelelwe, a kusalazigwa, a kwaanguluka. Kuswaangana a Leza, a kumukozya,—Sena inga ulacita buti kujana zintu eezi?

Ncoyanda ndumuno, kulekelelwa kwa mujulu a luumuno a luyando mu moza. Mali takonzyi kuula, busongo tabukonzyi kucijana, alimwi tabukonzyi kuba kuli nkuko, tokonzyi kusyoma, anguzu zyako omwini, tokonzyi ku kujana. Pesi Leza ulakupa kuli nduwe mbuli cipego, “Kaku nyina a mali ka kunyina amuulo.” Isaya 55:1. Ncicako, kuti kokonzya kutandabika janza lyako akucijata. Mwami wamba kuti, “Nakuba kuti, zinyonyoono zyanu zyasubila buti ziyakutuba mbuli caanda, nakuba kuti zyaba mbuli cisani cisubila, ziya kutuba mbuli boya bwa mbelele butuba.” Isaya 1:18. Nja kubika moyo mupya muli nduwe, alimwi nja kubika muuya mupya muli nduwe.” Ezekiele 36:26

Wakazizumina zinyonyono zyako amu moyo wakazisowa. Wakasala kulipa lwako omwini kuli Leza. Lino koya kuli nguwe, umulombe kuti azisanzye zinyonyoono zyako, akupe moyo mupya. Eelyo ushome kuti ulakucita ooku nkaambo wakasyomya. Eeci ncecisyomyo Jesu ncakaiyisya na kali ansi, kuti cipego Leza nca tusyomya, tuleelede kushoma kuti tula citambula, alimwi ncicesu. Bantu bakajisi lusyomo Jesu wakabaponya malwazi aabo. Wakabagwasya mu zintu nzyobakali kubona, ooku kwakali kubabika kasimpe kali muli nguwe azintu nzyo batakali kubona,—a kuba-sololela kuti bashome kuti nguzu zyakwe zila konzya kulekelela zinyonyoono. Wakapandulula kabotu kabotu kumakani aya ciindi

nakali kuponya muntu wakali kuciswa wa kayuminide mubili. “Kuti muzyibe kuti Mwanaa muntu ulijisi nguzu mu nyika kulekelela zinyonyoono (eelyo wakati ku muntu wakali kuciswa ooyo wakayuminide mubili). Buka,

[31]

kobweza bulo bwako, uyende ku N’ganda yako.” Mateyo 9:6. Johani muvangele nakanana a maleele a Jesu uwamba kuti, “Cililembedwe, kuti, mukashome kuti Jesu ngu Klistu mwanaa Leza, kuti a kushoma kwiinda muzina lyakwe mukabe a buumi.” Johani 20:31.

Kuzwa mukati mu Bbaibele tula yiya Jesu mbuli mbwaa kaponya muntu mulwazi, inga twayiya cimwi cintu cinga cilatuyisya mbotunga tulashoma muli nguwe akulekelelwa kwa zinyonyoono. A tulange makani a muntu wakayuminide mubili ku ciziba ca Bbetisaida. Ooyu muntu upengede wakanyina nguzu, tanaakali kweenda kwa myaka ili makumi o tatwe a myaka iili lusele. Jesu wakati kuli nguwe, “Yumuka, bweza bulo bwako, uyende.” Muntu ulya wakali kuciswa cakali ku konzeka kuti kaamba kuti, “Mwami, kuti undiponye, nja kuliteelela ijwi lyako.” Pele kwiina nakaamba boobu wakashoma ijwi lya Jesu, wakashoma kuti waponezegwa, ndilyona wakaba anguzu wakazumina kweenda, wakeenda. Wakaliteelela ijwi lya Klistu, Leza wakamupa nguzu. Wakapona kuzwa ku kuciswa kwakwe.

Munzila yomwe buyo eyi ulimubisiyi. Tokonzyi kulilelekelela zinyonyoono zyako zya kayinda, tokonzyi kusandula moyo wako, a kuli setekanya lwako omwini. Pesi Leza ulasyomya ku kucitila ooku koonse kwiinda muli Klistu. Wacizumina cisyomyo, wazizumina zinyonyoono zyako, walipa lwako omwini kuli Leza. Uya ku mubelekela. Kuti wacita zyoonse eezi cakusinizya, Leza uya kulipa ijwi lyakwe kuli nduwe. Kuti wacishoma cisyomyo, ushome kuti walekelelwa wasalazigwa, Leza ulasyomya kuti uyakusalazigwa, uponezegwa, mbuli Klistu mbwaakapa nguzu ku muntu wakayuminide mubili kuti ayende muntu naakashoma kuti waponezegwa. Mbocibede ayebo kuti washoma.

Utalindili kwaamba kuti umvwe kuti uponezegwe, pele uwaambe kuti, “Ndashoma majwi aakwe, takuli kuti nkaambo ndaciteelela, pele nkaambo kakuti Leza wakacisyomya.”

Jesu uwamba kuti, “zyoonse zili buti nzyomuyanda, nomupaila, mushome kuti muya kuzitambula, muya kuzijana.” Maako 11:24. Kuli nzila kucisyomyo eeci—kuti tupaile mbuli kuyanda kwa

luyando lwa Leza. Pesi nduyando lwa Leza lutusalazya kuzwa mu cinyonyoono, kutucita bana bakwe, a kutucita kuti tupone buumi busetekene. Eelyo tuleelede kulomba zileleko eezi, tushome kuti tulazitambula, tumulumbe Leza kuti twazitambula, a kwiima kumbele a mulawo ka kunyina a kuusa a cibi. “Aboobo kunyina ku zulwa kulibaabo bali muli Jesu Klistu, batacilili kuyanda kwa mubili, pesi bacilila Moza.” Ba Looma 8:1.

[32] Kuzwa lino tamulilwanu nobeni, pesi mwakaulwaamuulo. “Teemwaka nununwa a zintu zibola, mbuli mali ansiliva angolide, pele mwaka nununwa a bulowa buyandika bwa Klistu, mbuli kabelele unyina kulubizya unyina katombe.” 1 Pita 1:18, 19. Mu mulimo mu ubauba ooyu waku kondwa Leza, Moza Usetekene wakazyala buumi bupya mu moyo wako. Uli mbuli mwana wazyalilwa mu munzi wa Leza, ula kuyanda mbuli mbwayanda Mwana a kwe.

Lino mboolipa lwako omwini kuli Jesu, utapiluki musule, uta toli nzila yako kuzwa kuli nguwe, pele mu mazuba oonse uwambe kuti, “ndiwa Klistu, ndakalipa ndemwini kuli nguwe, umulombe kuti a kupe Moza wakwe, akubambe munsu a luse lwakwe. Mbuli mbo kuli kulipa kwako omwini kuli Leza, a ku mu kondwa, kuti waba mwana akwe, aboobo uleelede kuti upone muli nguwe. Mupositoli uwamba kuti, “Nkaambo kaako mbuli mbo mwaka mutambula Jesu Klistu Mwami, a mweende muli nguwe.” Ba Kolose 2:6.

Bamwi bayeeya kuti baleelede kuba mu ciindi ca kusunkwa, a kulitondeezya ku Mwami kuti ba lengululwa, kabatana lombamba zileleko zyakwe. Pesi baleelede kulomba zileleko zya Leza mu ciindi eeci ncicono. Baleelede bajane luse lwakwe, a Moza wa Klistu, ku bagwasya mu buteteete bwabo, kaku nyina kugwasigwa kuli boobu taba konzyi kucizunda cinyonyoono. Jesu ulatuyanda kuti tuunke kuli nguwe mbu bona mbuli mbotubede katuli babisiyi, katu-tajisi nguzu, ka tusyoma ali nguwe. T ulakonzya kuboola abuteteete bwesu, a bufubafuba bwesu, a zinyonyoono zyesu, tuwe kumbele lyakwe mu kuusa. Mbulemu bwakwe butuzingulukide mu maboko aluyando lwakwe, kusilika zilonda zyesu, kutusalazya kuzwa mu bubyaabi boonse.

Banji banji aawa balaalilwa tabashomi kuti Jesu ulabalekelela lwakwe mwini, omwe aumwi taba mumvwi Leza akushoma ijwi lyakwe. Boonse baleelede kuhiba lwabo beni kuti kulekelelwa ku-

lapegwa lyoonse ku cibi cili coonse. Amugwisye muzeezo wakuy-eeya kuti zisyomyo zya Leza tazikonzyi kupegwa kuli ndinywe. Nzya muntu oonse musotoki wa mulawo wasanduka. Nguzu a luse zyakapegwa kwiinda muli Klistu kuletwa a bangele ku muntu oonse ushoma kunyina mubisi bunene utakonzyi kujana nguzu, kusalala, a bululami muli Jesu, wakabafwida. Ulalindila kuti asalazye zikobela zyabo zya kabisigwa a cinyonyoono, a kubika ali mbabo zikobela zituba zya bululami, ula bapailila kuti bapone batafwi pe.

Leza tatuciti mbuli bantu mbo bacita kuli umwi aumwi. Mizeezo yakwe mizeezo ya luse, yaluyando, a nkumbu. Uwamba kuti, “Mubi asiye nzila yakwe, a utaluleme asiye mizeezo yakwe a piluke ku Mwami, Mwami uya kuba a luse kuli nguwe, a kuli Leza wesu nkaambo uya kumulekelela bunene.” “Ndazibinganya mbuli ikumbi lipati, zinyonyoono zyako, alimwi ndazibinganya mbuli ikumbi kulubizya kwako.” Isaya 55:7; 44:22.

[33]

“Ndinyina ku komana mu lufu lwa yooyo ufwa, waamba kuti Mwami Leza. A kaambo kaako a mujoke nywebo, mupone. Ezekiele 18:32. Satani ulilibambide kubba cishomyo ca Leza cilelekedwe. Ulayanda kubba bubotu bwa lusyomo lweni a kumweka mweka kwa kusalala kuzwa ku moza, pesi muta muzumizyi kuti a kucite ooku. Muta muteeleli musunki, pele mwaambe kuti, “Jesu wakafwida kuti ndibe a buumi. Ulandiyanda, tayandi kuti ndimfwe. Ndijisi taata uli kujulu si nkumbu, nakuba kuti luyando lwakwe tandilubelesyi kabotu, nakuba kuti zileleko nzyaandipede zyanyonyoonwa, nja kwiimikila nkaunke kuli taata, nkaambe kuti, ndabisizya julu, a kumbele lyako, nsecelede kwiitwa a limwi kuti ndimwanaako: ndicite kuti ndibe mbuli umwi wa batwanga bako.” Mukozyano ulakwaambila a mwana mutaka mbwa katambulwa. “Nakacili kule kule a munzi, ushi wakamubona, wakamumyonta.” Luka 15:18-20.

Pesi cikozyano eeci, nokuba kuti ncibotu akweetela luse lupati ku moyo, tacikonzyi kweelanizigwa a luse lutakamani, ndwatutondezya Taata uli kujulu. Mwami ula kanana kwiindila mu mushinshimi wakwe, “Nda kakuyanda a luyando lutamani: eelyo alubomba lubotu ndakakuleta.” Jelemiya 31:3. Mubisi nacili kulaale a N’ganda ya Taata, a kunyonyoona lubono lwakwe mu nyika ya bweenzu, moyo wa ushi ula muyeeya lyoonse, kuyeeya koonse kulabusigwa mu moza kuti apiluke kuli Leza, pele nkukombelela

kwa Moza usetekene, kusinikizya a kuleta muzangi ku moyo wausyi wa luyando.

Sena inga ulatalika kudonaika a zisyomyo zibotu zizwa mu Bbaibbele? Sena uyeeya kuti mubisiyi kayanda kupiluka, kayanda kusiya zinyonyoono zyakwe, Mwami ula mujata a kumukasya kuti atabooli kumaulu a kwe a kusanduka. Muzeezo uliboobo auzwe! Kunyina cinga cila cisa buumi bwako kwiinda kuba a muzeezo uli boobo kuli Taata uli kujulu. Ulicizondede cinyonyoono, pesi ulamuyanda mubisiyi, wakalipa lwakwe mwini muli Klistu, kuti boonse bayanda kufutulwa, babe a zileleko zitamani mu bulelo bwa bulemu. Mulakaanzi muyumu ula luse ngwa kali kunga ulapa kwiinda ngwakasala kupa luyando lwakwe kuli ndiswe? Uwamba boobu, “Sena inga mukaintu ula muluba mwanaakwe unyonka, kuti atabi ankumbu ku mwanaakwe ngwa ka zyala? Inzya bakaintu inga baluba, pesi Mebo nseka mulubi.” Isaya 49:15.

[34] Amulange mujulu nywebo no mudonaika a kukankama Jesu ulapona kuba mwiminini wesu. Amu mulumbe Leza a kaambo kacipego, ca Mwanaakwe uyandika, a mupaile kuti lufu lwakwe lutabi lwa buyo kuli ndinywe. Moza ulamutamba sunu. Amuboole a myoyo yanu yoonse kuli Jesu, mulombe zileleko zyakwe.

[35] Nomubala zisyomyo muyeeye kuti tazili zintu zya luyando a luse lwabuyo. Moyo waluyando lupati ulatambikwa ku mubisiyi a nkumbu zitamani. “Tulijisi kunununwa kwiindila mubulowa bwakwe, a kulekelelwa kwa zinyonyoono.” Ba Efeso 1:7. Inzya a mushome buyo kuti Leza mugwasyi wenu. Ulayanda kubika mukozyano wakwe mu muntu. Mbo muswenena kuli nguwe a kulilekelela a kusanduka, awalo uya kuswena kuli ndinywe a luse a kumulekelela.

KUSOLWA KWA BUSICIIYA

Kuti muntu waba muli Klistu, waba muntu mupya zintu zya kaindi zyamana, kolanga zyoonse zintu zyalengululwa bupya.” Ba 2 Kolinto 5:17.

Muntu takonzyi kwaamba ciindi nociba cilawo ciluleme, nakuba kwaamba zintu zyoonse zyakacitika mu kusanduka kwakwe, pesi eezi tazyaambi kuti tanasanduka. Klistu wakati kuli Nikodemu, “Luwo lulaunga mbuli mboluyanda, ulakonzya kuluteelela pesi tokonzyi kulubona nkolwazwida ankoluya: aboobo mbwabede oonse wazyalwa mu Moza.” Johani 3:8. Mbuli luwo lutabonwi, pesi milimo yalo ilabonwa alimwi ilateelelwa, Moza wa Leza ulasebenza mukati ka moyo wa muntu. Inguzu zilenga, zitakonzyeki kubonwa liso lya muntu, zizyala buumi bupya mu moza, zilenga muntu mupya mu mukozyano wa Leza. Milimo ya Moza nokuba kuti taimvwiki akubeleka mu buumi, kusebenza kwawo kulaboneka. Kuti moyo naa kauli walengululwa a Moza wa Leza, buumi bulakonzya kutondeezya milimo mu kusanduka. Notutakonzyi kucita cimwi cintu kusandula myoyo yesu, nokuba kulileta lwesu tobeni mu kuswaangana a Leza, notutakonzyi kusyoma kuzintu zyoonse lwesu tobeni nokuba kusyoma milimo yesu mibotu, buumi bwesu buya kuzubulula naa luse lwa Leza luli muli ndiswe. Kusanduka kuya kulibonya mu ciimo, a muzilengwa, a mu kucilila zimwi zintu. Kutalulama kuya kwandaana kuzwa mbu kwakabede, ambokuli lino. Ciimo cilatondeezegwa, mutali mu milimo icitika lyoonse kucita zibotu mu ziindi zimwi a kucita zibi mu ziindi zimwi, pele ikusanduka kwa majwi a milimo ya lyoonse.

Chili kasimpe kuti inga kwaba kululama kwaatala kwa kulilemeka kakunyina anguzu zya Klistu zilengulula. Luyando lwakulemeka bamwi kulakonzya kuboneka kuba kwa ciimo cibotu ca buumi. Kulilemeka kwesu tobeni kulakonzya kutupa kutantamuka ku milimo iboneka bubyaaabi. Moyo waku liyanda ulakonzya kucita milimo yalweengelelo. Sena ninzila nzi, njotunga tula hiba kuti tuli kulubazu lwani?

Nguni ujisi moyo? Mizeezo yesu ilaalini? Nguningotuyanda kukanana limwi? Nguni ujisi kukasaala kwesu anguzu zyesu? Kuti katuli bana Klistu, mizeezo yesu ilaalinguwe, mizeezo yesu mibotu njiyakwe. Koonse nkotujisi kulipedwe kuli nguwe. Tulayanda kubweza mukozyano wakwe, a kuyoya muya wakwe a kucita luyando [36] lwakwe, a kumukomanisa muzintu zyoonse.

Aabo balengululwa bupya muli Jesu Klistu baya kuzyala micelo ya Moza, “luyando, kukomana, kuumuna, kutabikilila, ibuntu, bubotu, lusyomo, kulitola ansi, kulikasya mu mizeezo.” Ba Galatiya 5:22, 23. Aabo tabakalibiki mu ciimo cakaindi cabu simesho mesho, pesi a lusyomo lwa Mwana a Leza bayakucilila mu Malyatilo aakwe, a kutondeezya ciimo cakwe, a kulisalazya lwabo beni mbuli mbwasalala. Zintu nzyobakali kusulaika kutaanguna lino bala ziyanda, zintu nzyobakali ku yanda kutaanguna lino bala zisulaika. Kulisumpula a kulitondeezya kwakulitola ansi a kubomba mu moyo. Muntu uyingene walilemeka. Mukolwi wacenjela a kukololokwa, sibwaamu wasalala. Zilengwa a nzila zya mu nyika zyoonse zya-sowegwa. Ba Klistu tabakayandi “kusama kwaatala,” pesi muntu usisidwe wa moyo kunyina kubola, zikobela zyakulitola ansi a moza u umwine.” 1 Pita 3:3, 4.

Kunyina citondeezyo cakusanduka kwini kwini shita kwaboneka kucinca kwa kubumbululwa kwa mizeezo. Naakuti cisyomyo wacipilusya, a kupa ceeco ncakabbide alimwi, a kuzumina zinyonyoono zyakwe, a kuyanda Leza a beenzinyina, mubisiyi ahibe kuti wazwa kulufu kuya ku buumi.

Swebo to bantu babisiyi, notulubizya, twaboola kuli Klistu twaba babwezi ba luse lwakwe ulatulekelela, aluyando lulanjila mu moyo. Mukuli woonse wa ubauba, nkaambo ijokwe Klistu ndyapa ndyubauba. Mulimo kwaba kukomana, kulyaaba kwesu kwaba kusekelela. Inzila yakali kulangika kuti iyinda mu musinze, yacala a mitunga zuba izwa ku Zuba Iya Bululami.

Kuyandika kwa ciimo ca Klistu kuya kubonwa mubacilili bakwe. Kwakali kuyanda kwakwe kucita luyando lwa Leza. Luyando kuli Leza, bunkutwe ku bulemu bwakwe, zyakali nzenguzu zyakali kubamba buumi bwa Mufutuli wesu. Luyando lwakali kubosya a kukomezya milimo yakwe. Luyando ndu lwa Leza. Moyu utasalali taukonzyi kulupa na kuba kulujana. Lujanwa buyo mulike mu moyo Jesu ngwalela. “Tulamuyanda nkaambo waka tuyanda kutaanguna.”

1 Johani 4:19. Mu moyo walengululwa a luse lusetekene, luyando nce cintu cipati muli nguwo. Lulaimika ciimo, a kubamba kuyeeeya kwa muzeezo, lugwisya munyono, a kubika lweengelelo. Oolu luyando lwabikwa mu Moza, lubosya buumi, a kupa makani mabotu kuli boonse ba zingulukide.

Kuli kulubizya kobilo ku bana ba Leza kutayandiki kapati kuli baabo bacitalika ku syoma muluse lwakwe—mbabeelede kulikwabilila kapati. Cakutaanguna, ncobalubizya kapati, nca kulanga milimo yabo, kusyoma kufumbwa mu cintu ncobacita, kuti inga baliswaanganya a Leza lwabo beni. Ooyo usola kulisetekanya a milimo yakwe mwini mukubamba milawo, ucita cintu ciyumu. Kufumbwa cintu muntu ncanga ulacita ka kunyina Klistu cizwide kuliyanda a cinyonyoono. Nduse lwa Klistu lulike, kwiinda mu lusyomo, lunga lula tusetekanya.

[37]

Kulubizya kumwi kupati nkobacita nkwakuti, kushoma muli Klistu kwaangulula bantu kuzwa kukubamba milawo ya Leza, nkaambo a lusyomo lulike twaba batoli ba luse lwa Klistu, milimo kunyina nciinga ya cita a kunununwa kwesu.

Pesi mulangisisye kuti kuteelela tacili buyo cintu ca kutondeezya a tala, pele mulimo wa luyando. Mulawo wa Leza utondezya bube bwa ciimo ca kwe. Kuti myoyo yesu yalengululwa mu mukozyano wa Leza, kuti luyando lusetekene lwabikwa mu moza, sena inga milawo ya Leza taikonzeeki kubambwa mu buumi? Kuti mulawo wa luyando wabikwa mu moyo, muntu ula lengululwa bupya mu mukozyano wa yooyo wa kamulenga, cizuminano cacisyomyo cipya cila zuzyika, “Nja kubika milawo yangu mu myoyo yabo, nja kwiilemba mu mizeezo yabo.” Ba Hebulayo 10:16. Naakuti mulawo walembwa mu moyo, sena inga tauleli buumi? Kuteelela—kusebenza alimwi a mulimo wa luyando—nci tondeezyo cipati ca busiciiya. Malembo aamba kuti, “Oolu nduyando lwa Leza, kuti tubambe milawo yakwe.” “Ooyo uwamba kuti, ndimuzyi, katabambi milawo yakwe. mubeji, alimwi kasimpe takali muli nguwe.” 1 Johani 5:3; 3:4. Mucilawo cakwaangulula muntu kuzwa mukuteelela, ndusyomo, ilusyomo lulike, lutucita kuti tube bantu bateelela akubamba milawo yakwe.

Takuli kuti tujana lufutuko akaambo kakuteelela kwesu; nkaambo lufutuko ncipego caangulukide ca Leza, citambulwa a lusyomo. Pesi kuteelela micelo yalusyomo. “Mulizyi kuti wakaton-

deezegwa kuti a tole zinyonyoona zyesu, muli nguwe kunyina cinyonyoona. Oonse muntu uli buti uuya kukala muli nguwe takabisiyi, oonse ubisiya tana muhiba nokuba kumubona” 1 Johani 3:5,6. Oku nko kusolwa kwa kasimpe kasimpe. Kuti twakala muli Klistu, kuti luyando lwa Leza lwaba mulindiswe, kuliteelela kwesu a mizeezo yesu, ambaakani yesu, a milimo yesu, iyakuswaangana yoonse a luyando lwa Leza mbuli mbo ciyandika kwiinda mu kuyiisiya kwa mulawo wakwe usetekene. “Nobana basyoonto, mutazumizyi muntu kuti a mucenge. Ooyo ucita bululami uliluleme, mbubona Walo mbuli mbwa luleme.” 1 Johani 3:7. Bululami bula tondeezegwa a ciimo ca mulawo wa Leza usetekene, mbuli mbokukananwa mu kuyiisiya kwa milawo ili kumu yakapegwa a cilundu ca Sinayi.

[38] Oolo lutegwa ndusyomo lwaangulula bantu kuzwa ku kuteelela Leza, taluli lusyomo, pele nditusi. “A luse mwakafutulwa kwiinda mu lusyomo. Pesi lusyomo ilunyina milimo lulifwide.” Ba Efeso 2:8; Jakobo 2:17. Jesu wakaamba lwakwe mwini katana boola munyika makani aaya, “Ndakomana kucita luyando lwako O Leza wangu; inzya, mulawo wako uli mu moyo wangu.” Imtembauzyo 40:8.

Natakaninga unka kujulu alimwi wakati, “Ndaibamba milawo ya Taata, ndakala muluyando lwakwe.” Johani 15:10. Malembo aamba kuti, “Muli kooku tulizyi kuti tulimuzyi, kuti twaibamba milawo yakwe. Ooyo uwamba kuti ukala muli nguwe uleelede awalo ayende muli nguwe, mbuli mbwaakenda.” 1 Johani 2:3-6. “Nkaambo ka kuti Klistu wakapenga a kaambo kesu, kutusiila citondezyo kuti tucilile malyatilo aakwe.” 1 Petro 2:21.

Ciimo ca buumi butamani lino cili mbuli mbo cakabede lyoonse, mbuli mbo cakabede mu Paladayisi bazyali besu ba kutaanguna kabatana bisya, bakalijisi kuteelela kulondokede ku mulawo wa Leza, bululami bulondokede. Kuti buumi butamani nibwakabikwa kutasika muciiimo ciliboobu, kukomana kwa julu lyoonse nikwakali mucilijazyo. Inzila ya cinyonyoona niya ka jaluka, a milimo yaco yoonse mibyaabi, a kuyiisiya kuta komanisiyi.

Kwakali kukonzyeka kuli Adamu, katana bisya, kucita ciimo ciluleme a kuteelela mulawo wa Leza. Pesi wakaalilwa kuku cita ooku, nkaambo kacinyonyoona cakwe, kuyeeya kwesu kwaabija tatukonzyi kuti tulisalazye tobeni. Mbuli mbotuli babisiyi, batasetekene tatukonzyi kuteelela mulawo wa Leza usetekene ca kulondoka. Tatu jisi bululami lwesu tobeni mbo tunga tula jana

nzila yakuswaangana a mulawo wa Leza. Pesi Klistu wa kacita nzila kuti twaanguluke. Wakapona munyika akati kamapenzi a masunko ngo tunga tulaswaanganya. Wakapona buumi bunyina cinyonyoono. Wakatufwida, lino ulayanda kutola zinyonyoono zyesu atupe bululami bwakwe. Kuti walipa lwako omwini kulinguwe, aku mutambula mbuli Mufutuli, nakuba kuti buumi bwako bwali bubi buti, akaambo kakwe uya kubalwa kuti uli luleme. Ciimo ca Klistu cimvwi muciiimo cako, eelyo ulatambulwa kumbele lya Leza mbuli kuti tookabisizye.

Kwiinda waawa, Klistu ulausandula moyo. Lushomo lulakala mu moyo wako. Uleelede kuswaangana a Klistu mu lusyomo a kulisungula kwa lyoonse kwa luyando lwako kuli nguwe, wakucita kuswaangana ooku a Klistu kwiinda mu lusyomo a kulisungula kwa lyoonse kwa luyando lwako kuli nguwe, uya kusebenza muli nduwe kweendelana a luyando lwakwe. Elyo ulakonzya waamba kuti, “Buumi mbwempona lino mu mubili ndapona a lusyomo lwa Mwanaa Leza, wakalipa kuli ndime lwakwe mwini.” Ba Galatiya 2:20. Jesu wakati kuli basiciiya bakwe, “Tamuli ndinywe nomukanana, pesi Moza wa Uso ukanana muli ndinywe.” Mateyo 10:20. Eelyo Klistu nabeleka muli ndinywe muya kutondezya moza nguwen; mucite milimo ikozyana, milimo yabululami, a kuteelela.

[39]

Aboobo kunyina ncotujisi ncotunga twalisumpula ancico. Kunyina nyika njotujisi yesu. Nyika yesu ya lusyomo ili mubululami bwa Klistu bupegwa kuli ndiswe, mu mulimo uliboobo Moza wakwe ulasebenza kwiinda muli ndiswe.

Notukanana lusyomo, kuli kwandaana nko tweelede kubika mumuzeezo. Nkokuli kukondwa kwandeene kuzwa ku lusyomo. Kupona a nguzu zya Leza, kusinizya kwa jwi lyakwe nzitondezyo Satani a bangele bakwe nzyo batakonzyi kutama. Bbaibbele lyaamba kuti, “badyabooli boonse balashoma elyo bala kankama.” Jakobo 2:19. Pesi oolu taluli lusyomo. Ooku takuli kushoma buyo mujwi lya Leza lilike, pesi a kulitola ansi kwa luyando kuli nguwe, Moyo kuupedwe kuli nguwe, lweengelelo luli alinguwe, kuli lusyomo, lusyomo lubeleka a luyando, lusanzya moza. Kwiinda mulusyomo oolu moyo walengululwa mu mukozyano wa Leza. Moyo noutana lengululwa kunyina nouya kumvwa nokuba kukomana mu mulawo wa Leza, kunyina nociya kucitika, ono akaambo ka kukomana mukwiyisya kwawo kusetekene, ulakanana mwiimbi,

“O nguyanda buti mulawo wako! Nko kuyeeya kwangu buzuba boonse.” Intembauzyo 119:27. Bululami bwa mulawo bulazuzyika muli ndiswe, “Notuteendi kumubili, pesi mu Moza.” Ba Looma 8:1.

Nkobali aabo bakaluziyiba luyando lwa Klistu lulekelela, bayanda cini- cini kuba bana ba Leza, pesi bayeeya kuti ciimo cabo tacilondokede, buumi bwabo bulaa katombe, bali libambide kudonaika na myoyo yabo yakalengululwa a Moza Usetekene. Kuli baabo bali boobo ndati, Mutabweedi musule mukubula lusyomo. Lyoonse tuya kuvuntama akulila kumbele a maulu a Jesu akulilekelela milandu yesu a kulubizya kwesu, pesi tatweelede kutyompokelwa. Nokuba kuti twa komwa asinkondoma, tatweelede kuleka titwasi-igwa nokuba kukakwa a Leza. Peepe; Klistu uli kukuboko kwalulyo kwa Leza, alimwi kumwi ulatwiminina. Johani uyandika wakati, “Eezi zintu ndazilemba kuli ndinywe, kuti mutabisyi. Kutu muntu wabisya, tulijisi mwiiminini a Usyi, Jesu Klistu ululeme.” 1 Johani 2:1. Mutalubi majwi a Klistu, “Taata lwakwe mwini ulamuyanda.” Johani 16:27. Ulayanda kuti amutole kuli nguwe, kubona kusalala a kusetekana kwakwe kwamweka akubonwa muli ndinywe.” Kutu walipa kuli nguwe ooyo wakatalika mulimo mubotu muli nduwe uya kuku bamba kusikila kubuzuba bwa Jesu Klistu. Mupaile kapati, a kushoma kwiinda. Mbuli mbo tutacisyomi inguzu zyesu. a tusyome

[40] nguzu zya Munununi

wesu, eelyo tuya kumulumbaizya walo ujisi kupona kwesu. Mbuli mbo muboola munsu kuli Jesu, uya kuli bona bubu bwako, nkaambo uyakuziba mbobede, a kutalondoka kwako kuya kulibonya bunene a kwandaana kwako kuzwa ku ciimo cilondokede. Eeci naitondeezyo cakuti kuyiisya kwa Satani kunyina nguzu ono, akuti nguzu zya Moza wa Leza zya kubusya.

Kunyina moyo uta yeeyi bubu bwawo molunga luyando lwa Jesu lula kala. Buumi bwa sandulwa a luse lwa Klistu buya kuyanda ciimo cakwe ciluleme; pesi kuti katutakonzyi kubona bubu bwesu, naitondeezyo caamba kuti tatuninga bujana a kuhiba bubotu bu-pati bwa Klistu. Notuya bulengaana kuyeeya lwesu tobeni, tunoya bubona kuyeeya kusumpukide kusalala a luyando lwa Mufutuli wesu. Kuli bona bubu bwesu kututola kuli nguwe walo ukonzya kulekelela, kuti buumi bwa libona kubula nguzu, buya kusika kuli Klistu, walo Klistu uya kuli tondezya munguzu. Muzeezo wesu wakubula nututola kuli nguwe a kujwi lya Leza, tuya kuba a kuy-

eeya kusumpukide kwa ciimo cakwe, eelyo tuya kutondezya kapati mukozyano wakwe.

[41]

KUKOMENA MULI KLISTU

Kusanduka kwa moyo kutucita kuti tube bana ba Leza mu Bbaibbele kwaambwa kuti nkuzyalwa. Alimwi, kula kozyanisigwa mbuli imbuto yakasyangwa a sikumiza. Munzila iliboobu aabo basanduka kuya kuli Klistu bali, mbuli “bana bazyalwa lino,” ku “Komena” muciiimo akusima mbuli baalumi abama kaintu muli Jesu Klistu. 1 Pita 2:2; Ba Efeso 4:15. Nakuba kuba mbuli imbuto mbotu zyakasyangwa mu muunda, kuti zikomene zizyale micelo. Ayizaya uwamba kuti baya “kwiitwa kuti masamu a bululami, kusyanga kwa Mwami, kuti alumbaizigwe.” Isaya 61:3. Aboobo kulanga mubuumi bwa zintu zyakalengwa munyika, kulajanwa kulailila, kuti kutugwasye kuteelela maseseke a kasimpe ku buumi bwa moza.

Busongo boonse bwa muntu a luzyibo loonse tazikonzyi kupa kupona nakuba kucintu ciniini cakalengwa. Kwiinda mulike mubuumi Leza mwini mbwaakapa, kuti nociba cisamu, naba munyama kuti zipone. Aboobo nkwiinda mulike mubuumi buzwa kuli Leza mbobucita kuti buumi bwa moza buzyalwe mu myoyo ya bantu. Cita muntu “wazyalwa kuzwa kujulu,” takwe kuba mutoli wabuumi Klistu mbwaaka boolela kupa. Johani 3:3.

Mbubona mbuli buumi mbobubede, a kukomena mbokubede. Ngu Leza ucita kuti malubaluba avunguluke a micelo izyalwe. Nguzu zyakwe nzezicita imbuto kuti ikomene, “kutaanguna katalika munsonje, eelyo kwazwa bbaba, eelyo popwe lyoonse lyakomena.” Maako 4:28. Mushinshimi Hosiya uwamba boobu kuli Israeli, uya kukomena mbuli dubaluba.” “Baya kukomena mbuli mapopwe, alimwi bakakomene mbuli misaansa.” Hosiya 14:5,7. Jesu ula twaambila kuti, “a muyeeye malubaluba mbwa komena.” Luka 12:27. Zishango a malubaluba tazikomeni mbuli kuyanda kwazyo, noziba nguzu zyazyo, pesi zilatambula ooko nku kona Leza nkwa kazipa kuti zicite buumi bwazyo. Mwana takonzyi kuli komezya mwini mu, nguzu zyakwe, nokuba mu kuyanda kwakwe. Kunyina nconga wa cita mu nguzu zyako omwini, na kuba kuyanda kwako kuti ujane ku komena kwa moza. Cishango a mwana zyoonse zila komena a

kaambo ka zintu zituzingulukide, nze zitupa buumi bwazyo, luwo a zuba, a kulya zyoonse zintu eezi nzibotu ku munyama ku cisyango mbubona obu a Klistu mbabede kuli baabo basyoma muli nguwe. Walo nku kusalala kwabo kutamani,””ndizuba lyabo alimwi nintobo yabo.” Isaya 60:19; Intembauzyo 84:11. Uya kuba mbuli mume ku bana Israeli.” “Uya kuboola ansi mbuli mvula atala abwizu bwaa jugwa.” Hosiya 14:5; Intembauzyo 72:6. Walo meenda a buumi, insima ya Leza. izwa kujulu, kupa buumi ku nyika.” Johane 6:33.

[42]

Mucipego ca Mwana aakwe citeelekwi, Leza wa kaizinguluka nyika yoonse a luzyalo lwakwe mbubona mbuli luwo mbolu zingulukide nyika. Boonse balisalila kuyoya luzyalo olu lupa buumi baya kupona akuba balombwana a bakaintu basimide muli Klistu Jesu.

Mbubona dubaluba mbuli mbolilanga ku Zuba kutegwa lyeebeke nkaambo ka mitunga zuba, aswebo atu cengulukile ku Zuba Iya Bululami ikuti kusalala kuzwa kujulu kutumwekele akuti ciimo cesu cikomene mu mukozyano wa Klistu.

Jesu uyiisya cintu ncoona eeci naamba kuti, “A mukale muli ndime, Ambebo muli ndinywe. Mbuli mutabi mbu takonzyi ku zyala micelo lwawo wini, cita wa jatilila kucisiko; kunyina nco munga mwacita ny webu, cita mwakala muli ndime. Kunze lyangu kunyina nco munga mwacita.” Johane 15:4, 5. Musyoma muli Klistu, kuti mupone buumi busetekene, mbuli mutabi ukomena a cisiko a kuzyala micelo. Kuti mwazwa kuli nguwe tamukabi a buumi. Munyina nguzu zya kuzunda masunko no kuba kukomena mu luse a mukusetekana. A mukale muli nguwe, kuti mukomene. Kuti mwajana buumi bwanu kuzwa kuli nguwe, tamu kanetuki, muya kuzyala micelo. Muya kuba mbuli musamu usyangidwe munsu a mulonga.

Bamwi ba jisi muzeezo wa kuti ba cite lubazu lwa mulimo balike. Ba ka syoma muli Klistu kulekelelwa cinyonyoono, pesi lino basyoma nguzu zyabo beni kuti bapone kabotu. Pesi boonse bali boobo baya kwaalilwa. Jesu wamba kuti, “Kunze kwangu ku nyina nco muya kucita.” Ku komena kwesu mu luse, ku komana kwesu, bu similimo bwesu, zyoonse zilede mu luyanzano lwesu a Klistu. Nku swaangana anguwe, mazuba oonse, a ziindi zyoonse, a ku kala muli nguwe, kuya ku tucita kuti tukomene mu luse. Tali mulengi buyo pesi mu manizyi wa lusyomo lwesu. Klistu ngwa kutaanguna, ngwa masimpilo, alimwi ngwa lyoonse. Ulaa ndiswe,

takuli ku matalikilo a ku masimpilo kwa mulimo wesu kulike, pesi mu malyatilo aanzila yoonse. Davida wamba kuti, “Mwami ndi mubika kumbele lyangu lyoonse, nkaambo uli ku kuboko kwangu kwa lulyo, nseka zwisyigwi pe.” Intembauzyo 16:8.

[43] Sena mulalibuzya, “Nja kukala buti muli Klistu?” Munzila nji yona njoo ka mutambula kutaanguna. “Nkaambo kaako mbuli mbo mwaka mutambula Jesu Klistu Mwami, amweende muli nguwe.” “Ululeme uya kupona a lusyomo.” Ba Kolose 2:6; Be Hebulayo 10:38. Mwaka lipa lwanu nobeni kuli Leza, kuba bakwe ba setekene, ku musebenzela a ku muteelela, alimwi Klistu mwaka mutambula mbuli Mufutuli wanu. Tee mwakali ku konzya kuli salazya nobeni kuzwa mu cinyonyoono, no kuba kusandula myoyo yanu, pesi mu kulipa lwanu kuli Leza, mwaka kondwa kuti walo a kaambo ka Klistu waka zicita zintu zyoonse kuli ndinywe. A lusyomo mwakaba bokwa Klistu, a lusyomo muya ku komena muli nguwe, mukupa a muku bweza. Muleelede kupa koonse, myoyo yanu, nguzu zyanu, a kusebenza kwanu, mulipe lwanu kuli nguwe a kuteelela milawo yakwe, alimwi mu bweze koonse, Klistu, uli muzileleko zyoonse, kukala mu myoyo yanu, a be nguzu zyanu, abe bululami bwanu, abe mugwasyi wanu utamani, a ku mupa nguzu zya kuteelela.

Kolyaaba lwako kuli Leza cifumofumo, ooyo ube mulimo wako wa ku taanguna. Kupaila kwako akube, “Ko nditola, O Mwami, ndibe wako. Ndabika mizeezo yangu ku matende aako. Kondi sebenzya mazuba oonse mu mulimo wako. Ko kala andime, mulimo wangu aube muli nduwe.” Ooyu mulimo ngwa mazuba oonse. Cifumofumo comwe comwe ulyaabe lwako kuli Leza buzuba oobo. Upe mizeezo yako yoonse kuli nguwe, kuti icite kwendelana aluyando lwakwe. Buzaba a buzuba ko mupa leza buumi bwako, munzila eyi buumi bwako bunooya bukomena mu mukozyano wa Klistu.

Buumi buli muli Klistu mbuumi bwa ku lyookezya. Tulakonzya twaswangana mapenzi manji manji amunyika amasunko ayindene yindene, pesi tuleelede tube akusyoma kwa muluumuno kwa kasimpe. Lusyomo lwanu taluli muli ndinywe, luli muli Klistu. Buteteete bwanu buli swaangene anguzu zyakwe, kutazyiba kwanu kuli mu busongo bw akwe, kubula nguzu kwanu kuli mu nguzu zyakwe zitamani. Aboobo ta mweelede kulisyoma lwanu, mutauleki muzeezo ube ulike pe, mulange kuli Klistu. Muzeezo ube mu luyando lwakwe, ube mu bubotu, ube mu kulondoka, kwa ci-

imo cakwe. Klistu mu kuli tolaansi kwakwe, Klistu mu kusalala a mu kusetekana kwakwe, Klistu mu luyando lwakwe lutamani, eeci acibe nce ciiyo mu buumi bwa (muntu.). Mu ku muyanda, a mu ku mwiiya, koonse ooku ku syoma ali nguwe caku maninina, mweelede mu sandulwe mube mu mukozyano wakwe.

Jesu wamba kuti, “Amu kale muli ndime.” Aaya majwi apa muzeezo wa ku lyookezya, muzeezo uta pilauki, muzeezo wa kasimpe. Alimwi ula tamba, “A mu boole kuli ndime, Nja kumupa ku lyookezya,—Mateyo 11:28, 29. Majwi a mwiimbi alaamba muzeezo nguwana: “A mu lyookezye mu Mwami, mu mu lindile ca busicamba.” Ayizaya ulapa kusinizya, “Mukuumuna a mu kusyoma nguzu zyanu moziya kuba.” Intembauzyo 37:7; Isaaya 30:15. Ku lyookezya ooku taku janwa mu butolo, nkaambo mu kutamba kwa Mufutuli cisyomyo ca ku lyookezya cili swaangene a kwitwa kwa kusebenza. “A mubweze jokwe lyangu, muya kujana ku lyookezya.” Mateyo 11:29. Moyo ulyookezya ca ku maninina muli Klistu uya kusyomeka alimwi uya kuba anguzu mu kubelekela Klistu.

[44]

Moyo uuliyanda, ulizangide kuli Klistu, walo uuli nga mata-likilo anguzu a buumi. Alimwi ngo mulimo wa Satani kugwisya muzeezo kuzwa ku Mufutuli, kutegwa a sinkile ku swaangana a ku kanana kwa moza a Klistu. Kulikomanisya kwa munyika, ikulibilika kwa buumi, buyumu bwabukale mu nyika: ku makatazyo aabuumi a mause ku tumpenda twabamwi, antela twako ku kugama. Uta soweki mu twaambo otu. Banji banji balaa mizeezo iya kuyanda kupona muli Leza, lyoonse ula basololela kuti kabayeeya mumi-landu a mu buteteete bwabo, kutegwa abandaanye kuzwa kuli Klistu, mukucita boobu ula syoma kuti uya ku koma. Tatalisyomi lwesu tobeni antela kulibilika a kuyoowa na tuya kufutulwa. Zyoonse eezi zizwisya moza kuzwa ku mwiinzo wa nguzu zyesu. Kopa moza kuli Leza kuti aubambe, usyome muli nguwe. Ukanane alimwi uyeeye Jesu. Bundime abusiswe muli nguwe. Kosiya ku donaika koonse; ko zwisya kuyoowa kwako. U wambe a mu positoli Paulu kuti, “Ndapona; pesi nseli Ndime, ngu Klistu upona muli ndime; buumi mbwe mpona lino mu mubili ndapona a lusyomo lwa Mwanaa Leza, waka ndi yanda, waka lipa lwakwe mwini a kaambo kangu.” Ba Galatiya2:20. A mu lyookezye muli Leza. Ulaanguzu zya kubamba ceeco coonse nco mwa bika kuli nguwe. Kutu mwali bika mu maanza

aakwe, uya ku mucita kuti mube bakomi kwiinda muli nguwe waka muyanda.

Klistu naa kabweza ciimo ca muntu, waka bwaangilila buntu kuli ngu we Mwini a ntambo ya luyando ita kakosolwi no ziba nguzu zilibuti cita ikwiinda mukusala kwakwe muntu mwini. Satani lyoonse una kubika zintu kumbele lyesu ziya kutucita kuti tukosole intambo eeyi, kusala kulyandaanya lwesu tobeni kuzwa kuli Klistu. Aawa tuleelede kula ngisisya, a kulwana, a kupaila, kuti kubule citiitutole kuti tusale uumbi mwami, nkaambo lyoonse tulaangu-lukide kucita boobu. Pesi meso eesu a twaabike ali Klistu, walo uya kutubamba. Kutu katulanga kuli Jesu lyoonse, inga twaba akuliiba akufutuka. Kunyiina cingacatugwisya kuzwa mu maanza aakwe. Kwiindila mukulanga kulinguwe lyoonse, inga “tulasandulwa mu mukozyano nguwana kuzwa ku bulemu akuya ku bulemu, ikwiinda mu Moza wa Mwami.” Ba 2 Kolinto 3:18.

[45] Munzila njiyona eeyi basiciiya ba kutaanguna bakajana mukozyano wa mufutuli uyandika. Basiciiya aabo noba kateelela majwi a Jesu, bakali teelela kuti bala mu yanda. Ba kayeeya, baka jana, baka mucilila. Bakali anguwe mu n’ganda, ciindi cakulya, a mu nkanda, a mu muunda. Bakali anguwe mbuli basiciiya bala mwiiyi wabo mazuba oonse bakali kwiiya ziiyo zizwa kuli nguwe zisetekene zya kasimpe. Bakali kula ngika mbuli batwanga kuli nguwe, kuti bayiiye mulimo wabo. Aabo basiciiya bakali bantu “mbuli ndiswe mu kuyeeya koonse.” Jakobo 5:17. Bakali jisi ciindi ca kulwana a cinyonyoono mbuli ndiswe. Bakali ku luyanda luse mbu bona buyo, kuti ba pone buumi busetekene.

Awalo Johani, siciiya uyandika, walo wabee wacimaninizya kucikozya ciimo cili mbuli ca Mufutuli tanaa ka cijana buyo ciimo cibotu. Tanaa kali muyumu buyo alimwi a kuba akuyandisisya kwa ku lemekwa kulike, pesi wakala anguzu, alimwi wakali muzili jazyo zinjaanji. Pesi mbuli mbo caka tondeezegwa ciimo ca Usetekene kuli nguwe, waka bubona bubu bwakwe, waka tolwaansi a luzyibo olu. Nguzu busicamba, buteteete, bupati a kulitolaansi, waka zijana mu buumi bwa mazuba oonse bwa Mwanaa Leza, bwaka vuzya moza wakwe a ku kankamana a luyando. Mazuba a mazuba moyo wakwe lyoonse wakali kuli Klistu, kuya kusikila ciindi kuliyanda kwakazimaana kwiinda mukuyanda Mwami wakwe. Zili jazyo a kuyanda kunyema kwaka pegwa ku nguzu zya Jesu zibamba.

Kuyiigwa kwa Moza Usetekene kwa lyoonse kwaka lengulula moyo wakwe. Eezi nze nguzu zya luyando lwa Klistu zya kuswaangana a Jesu. Kuti Klistu wakala mu moyo, ciimo coonse cilasanduka. Moza wa Klistu, luyando lwakwe, luteteesya moyo, lulela moza, a kubusya mizeezo a luyando kuli Leza a julu.

Klistu naa kaunka ku julu muzeezo wa busyu bwakwe waka cili a basiciiya bakwe. Bwa kali busyu bwakwe mwini, bwa kazwide luyando a kusalala. Jesu, Mufutuli, iwakeenda, akukanana, akupaila ambabo, iwa kakanana lusyomo a kukomana ku myoyo yabo, lyoonse mulumbe wa busicamba wakali mu mulomo wakwe, naa katolwa kuzwa kuli mbabo kuya kujulu, ku kanana kwa jwi lyakwe kwaka boola kuli mbabo bangele nobaka mutambula. “A mulange ndaandinywe lyoonse, kuya kusikila ku mamanino anyika.” Mateyo 28:20. Wa kaunka kujulu mu ciimo ca muntu. Bakali zyi kuti wakali kumpela a cuuno ca Leza, ucili mweenzinyina, ucili Mufutuli wabo, alimwi inkumbu zyakwe ta zina sanduka, waka cili jisi kupenga kwa muntu. Wakali kuli tondeezya kumbele lya Leza bulumbu bwa bulowa bwakwe bubotu, a kutondeezya maanza a matende a zilonda (zicisa), kuyeezya muulo ngwaa kalumbula kuli baabo mbaa ka nununa. Bakali zyi kuti waya kujulu kuya ku babambila zilawo, uya kuboola alimwi, a ka batole lwakwe mwini.

[46]

Noba kaswaangana antoomwe, naa kabasiya, bakali kuyandisisya kutondeezya kulomba kwabo kuli Usyi mu zina lya Jesu. Mu muswaangano baka paila a kuyoowa, a kwiindulula cisyomyo. “Coonse cina buti nco muya kulomba kuli Taata mu zina lyangu, uya kumupa. Kuti ka ku nyina nco mwakalombede mu zina lyangu: A mu lombe, muya kucitambula kutegwa ku komana kwanu ku kavule.” Johani 16:23,24. Baka tandabika janza lya lusyomo kwiinda, a ku komana kupati. “Ngu Klistu wakafwa, inhya, wakazikwa alimwi, lino uli kukuboko kwalulyo kwa Leza, walo utwiiminina.” Ba Roma 8:34. Mulalilo mupati waka baleta kubusyu bwa Mukomanisiyi, walo Klistu ngwa kaamba kuti, “uya kuba muli ndinywe.” Alimwi wakaamba kuti. “Kuliluleme kuli ndinywe kuti ngunke; nkaambo kuti nseunki, Mukomanisiyi taka booli kuli ndinywe; pesi kuti ndaunka, Nja ku muntuma kuli ndinywe.” Johani 14:16,17. Kuzwa ceeco ciindi kwiinda mu Moza, Klistu wakatalika ku kala mu myoyo ya bana bakwe. Kuswaangana kwabo anguwe kwakali munsu munsu kwiinda naakali aambabo. Kusalala, luyando, a nguzu zya

ku kala muli mbabo Klistu waka zitondeezya kuli mbabo, ichakuti bantu, baka babona, “baka kankamana, baka baziba, kuti bakali a Jesu.” Ncito 4:13.

Coonse eeco Klistu ncaakali kuyanda kuli basiciiya bakwe, ula yanda kuti cibe ku bana bakwe mazuba aano; nkaambo mu kupaila kwa masimpilo, ankamu nsyoonto ya basiciiya ya kamuzingulukide, wakati, “Nse pailili baaba balike pe, pesi nda pailila abaabo baya ku kondwa kuli ndime akaambo kaku ka mbauka kwabo.” Johani 17:20.

Jesu waka tupailila, waka lomba kuti tube muntu omwe anguwe, mbubona walo mbali umwi a Usyi. Nku swaangana kubotu kuli buti kuli boobo! Mulutuli waka lyaamba kuti, “Mwana ku nyina ncanga wacita alike:” “Taata uu kala muli ndime, ngu cita mulimo.” Johani 5:19; 14:10. Kutu Klistu ka kala mu myoyo yesu, uya kusebenza muli ndiswe “a kuyanda alimwi a ku cita luyando lwakwe lubotu.” Ba Filipino2:13. Tuyakusebenza mbuli mbwa kasebenza, tuya kutondeezya moza nguwona buyo. Mukati muku muyanda a ku kala muli nguwe tuya “ku komena muli nguwe mu zintu zyoonse, walo Klistu mutwe.” Ba Efeso 4:15.

[47]

MULIMO A BUUMI

Leza ngo mwiinzo wa buumi a kusalala aku komana ku zintu zyaka lengwa zyoonse. Mbuli mitunga zuba izwa ku zuba, mbuli tulonga twa meenda tu zwa ku mwiinzo upona, zileleko zila kunkulika zizwa kuli nguwe kuya ku zilengwa zyoonse. Koonse koonse buumi bwa Leza nko bubede mu myoyo ya bantu, buya kuunka kuli bamwi mu luyando, a mucileleko.

Ku komana kwa Mufutuli wesu kwakali kwa ku futula bantu bakawa. A kaambo kaako buumi bwakwe kunyina ncho bwaali kwaamba kuli nguwe, waka ciyumuna ci ciingano, a kusulaika kusa. Bangele balasebenza lyoonse, ku komanisya bamwi. Ooku nku komana kwabo. Eeco myoyo iliyanda nciilanga kuti mulimo waku litolaansi, ku kambauka kuli baabo bapenga balaa ziimo zilaansi a mikowa ilaansi, mulimo wa bangele babotu banyina ka tombe. Moza wa Klistu wa kuli sungula wa luyando moza uunka mujulu lyoonse, nku komana kupati kwa julu. Ooyu ngo moza bacilili ba Klistu ngo baya kutambula, ngo mulimo ngo baya kusebenza.

Luyando lwa Klistu lwa njila mu moyo, luli mbuli cinunkilizyo cita konzyeki kusisa. Mulimo walo usetekene uya kuteelelwa kuli boonse mbo tuya kuswaangana. Moza wa Klistu mu moyo uli mbuli mwiinzo wa meenda uli musokwe (munkanda) uyenda ku tontozya bantu boonse kucita baabo bali afwaafi akufwa, kuti bayandisisye kunywa meenda a buumi.

Luyando kuli Jesu luya ku tondeezegwa mu kuyanda a kusebenza mbuli mbwaa kasebenza walo, kuleleka a kusumpula muntu. Ciya kubika luyando, alweengelelo, a nkumbu ku zilengwa zibambwa a Taata uli kujulu.

Buumi bwa Klistu mu nyika teebwali buumi buteteete kuli nguwe, wa kasebenza a kuzumanana canguzu, ka kunyina a kukatala kuti a futule muntu. Kuzwa ku cimpati ca n gombe kuya kusikila ku Kalivali wakali kweenda munzila ya kuli cesya, taka yanda kuti a leke milimo miyumu, nyendo ziyumu, kutondeezya lweengelelo a mulimo. Wakati, “Mwanaa muntu tanaa kalonda kubelekel wa,

[48] pesi waka londa kubeleka, a kupa buumi bwakwe kunununa banji banji.” Mateyo 20:28. Ooyu wakali ngomulimo mupati mu buumi bwakwe. Eelyo zintu zimwi zya kali kucilila. Kucita luyando lwa Leza a ku manizya mulimo cakali ncecakulya cakwe alimwi a kali nga meenda aakwe. Kuli yanda kwa kuli komanisya teekwa kaliwo mu mulimo wakwe.

Aboobo aabo ba kabweza luse lwa Klistu baya kuli bambila kucita a | kulyaaba. kuti abalo bamwi mbaakafwida baka tambule cipego ca ku julu.

Baya kucita koonse nko bakonzya kucita nyika njo bakala kuti ibote. Ooyu moza nku komena kwa kasimpe ku muntu wa sanduka. Kunyina inzila iimbi muntu njanga wa boola kuli Klistu. kwiinda kuti abe a luyando mu moyo wakwe lwa ku tondeezya bamwi kuti mbweenzinyina bubotu buli buti mbwaajana muli Jesu, kufutula a kasimpe ka setekene taka kaumuni mu moyo wakwe. Kuti katumide bululami bwa Klistu. katuzwide ku komana kwa Moza wakwe, tatu ka konzyi ku kujata kuumuna kwesu. Kuti katuli twa kateelela alimwi katuli twa kabona kuti Mwami mubotu, tuya kuba acimwi cintu cakwaamba Mbuli Filipino naa ka mujana Mufutuli, tuya kutamba bamwi kuli nguwe. Tuya kuba tondeezya bubotu bwa Klistu, azintu zya nyika zita bonwi iziya ku boola. Kuya kuba luyando mu nzila ya kucilila Jesu. Kuya kuba luyando kuli baabo bali mumsi lyesu kuti ba bone “Kabelele wa Leza. utola cinyonyoono ca nyika.”

Mulimo wa kuleleka bamwi uya kupilusya zileleko kuli ndiswe. Ooyu wa kali muzeezo wa Leza mukutupa lubazu lwa kucita mu muzeezo wa ku nununwa. Bantu wakabapa ciindi cakuti babe batoli ba ciimo cisetekene, mukupa zileleko kuli bamwi beenzinyina. Ooku nku lemekwa kupati. nku komana kupati, alimwi Leza ula konzya ku kupa ku bantu. Aabo bagwasya mu milimo ya luyando baletwa mumsi a Mulengi wabo.

Leza ambweni naa kaupamulumbwe. a mulimo oonse wa kuyanda ku kambauka ku bangele ba kujulu. Wakali ku konzya kucita umbi muzeezo ku manizya mbaakani yakwe. Pesi mu luyando lwakwe lubotu wakasala kuti atucite kuti tubebasebenzi anguwe, a Klistu a bangele, kuti tutole zileleko, a ku komana, a kubeleka kwa moza ku janwa muciiimo ca moyo wa kuta liyanda.

Twakaletwa mu luse a Klistu kwiinda mu mulimo wakwe wa mapenzi. Mulimo oonse wa kulisungula a kaambo ka bubotu bwa bamwi kuyu mya moza wa lweengelelo mu moyo wa muntu uupa, a ku muleta munsu munsu a Munununi wa nyika, walo “waka vubide, pesi a kaambo kanu wakaba mucete, kuti kwiinda mu bucete bwakwe mukabe bavubi.” Muku vuzya buyo muzeezo usetekene mu kulengwa kwesu, kuli buumi cibe cileleko kuli ndiswe.

Naakuti mwa sebenza mbu bona Klistu mbwa kayeeya kuti bacilili bakwe baya kusebenza, a ku mujanina bantu, muya kuyanda kuyiigwa kupati a luzyibo lwa zintu zisetekene, alimwi mukafwe nzala anyota ya bululami. Muya ku mulomba Leza, lusyomo lwanu luya kuyumizigwa, moza wanu uya kunywa meenda mabotu ku cikala (mukalo) wa lufutuko. Muku koma mizeezo mibyaabi a masunko kuya ku mutola mu Bbaibbele a mukapaila. Muya ku komena mu luse a luzyibo lwa Klistu muya ku komena mu buumi bubotu. [49]

Moza wa ku tali yanda wa kubelekela bamwi upa kusima, alimwi a luyando luli mbuli lwa Klistu mu ciimo, kuleta luumuno akwaanguluka, a ku komana kuli yooyo ulujisi. Kupona kuya kulampa kunyina cilawo ca kuli yanda. Aabo basebenzya luse lwa bu Klistu baya ku komena, baya kuyuma ku musebenzela Leza. Baya kujana kuyiigwa kululeme kwa moza, kuyuma, aku komena mu kupaila. Moza wa Leza, uyendeenda atala a moza wabo, uleta kuswaangana ku setekene ku muntu mukwiingula kwiitwa kululeme. Aabo basebenzela bamwi, basebenzela lufutuko lwabo.

Inzila ilike ya ku komena mu luse, nkucita mulimo lyoonse Klistu ngwa ka tupa, ku sebenza, kusikila ku mamanino a nguzu zyesu, mu kugwasya a ku leleka baabo ba yanda ku gwasigwa nkotunga tula bapa. Nguzu ziboola a ku sebenza, ku sebenza nce ciimo ca kupona. Aabo basola kujana buumi bwa bu Klistu a kutambula zileleko zizyila mu luse, ka banyina ncobacitila Klistu, basola kupona akulya ka kunyina kusebenza. Mukati mu moza a mu nyika buyo, lyoonse ooku kutolaansi alimwi a mu kubola. Muntu uta yandi ku sebenzya mabambo aakwe kufwambaana uya kubula nguzu. A boobo muklistu uta kasebenzyi nguzu nzya kapegwa a Leza, takaalilwi buyo ku komena muli Klistu, pesi uya ku sowekelwa nguzu nzya kajisi.

Inkamu ya Klistu mulumbe wa Leza wa lufutuko lwa bantu. Mulimo wayo nku tola mulumbe kunyika yoonse. Mulimo ula a tala aba Klistu. Omwe omwe, usebenzya cipego ciindi cakwe umanizya mulimo wa Mufutuli. Luyando lwa Klistu, ilwa kazubulululwa kuli ndiswe, lutucita kuti tube a mulandu kuli baabo boonse batamuzyi. Leza wa katupa kusalala, takuli kwesu tulike pe pele atukupe akuli bamwi.

Kuti bacilili ba Klistu nibali kusebenza kapati, nokwali zyuulu zyuulu zya bantu ooko kuli omwe sunu, ukanana mulumbe mu manyika abatakondwi. Boonse batali kunga balakonzya kusebenza, noba sola inzila zyabo beni, ku bweza mulimo kwiindila muzileleko zyabo, a mu kupaila kwabo. Nokwaba mulimo mupati mubotu wa bantu mu masi a ba Klistu.

Tuleelede kuunka ku manyika a batakindwi, tusiye minzi, kuti kakuli mulimo wesu, mpu bede, kuti tusebenzele Klistu. Tula konzya ku kucita ooku a munzi, a mu nkamu, a kuli baabo mbo tuswaangana limwi, a mbo tusebenza limwi.

[50] Lubazu lupati lwa buumi bwa Mufutuli mu nyika kwa kali kwa kushomeka mu mulimo wa kubeza mapulanga mu Nazaleta, Bangele basebenza baka mugwasya Mwami mu kupona kwakwe naakali kweenda a basicisi a basyi mulimo, tanaa kahibidwe alimwi taakwe nobaka mulemeka. Wakali ku syomeka lyoonse mu mulimo wakwe anaakacili kubeleka ku mulimo wakwe wa mapulanga mbubona mbuli naa kali kuponya baciswa a naakali kweenda mu lwizyi lwa Galileya lwa ka jisi mayuwe. Aboobo, mukati mu milimo ya kulitolaansi, a muziimo zya kupona zilaansi, tuleelede tweende tusebenze a Jesu.

Mupositoli uwamba kuti, “Muntu woonse, koonse nkwaya kwitwa a kale a Leza.” Ba 1 Kolinto 7:24. Muntu simpindu inga wacita impindu yakwe munzila mbotu ikonzya ku lumbaizya Mwami wakwe nkaambo ka lusyomo lwakwe. Kuti kali mucilili wini wini wa Klistu, uya kutola kukondwa kwakwe mu zintu zyoonse nzya cita, a kuzubulula moza wa Klistu ku bantu. Mulimo wakwe inga ulaba mubotu alimwi a kusyomeka ku tondezya yooyo walo waka sebenza mukupona kulaansi a kati a malundu a Galiile. Oonse ulyulika izina lya Klistu uleelede kusebenza kuti bamwi babona milimo yakwe mibotu, basololelwe mu kulu mbaizya Mulengi Munununi wabo.

Banji banji balifwida luse lwabo beni kuti batali sunguli mukupa zipego zyabo mukusebenzela Klistu, nkaambo kakuti bamwi bali jisi busongo bunjaanji a nguzu zya kuba kumbele muzintu zinji. Muzeezo wakuti balike aabo balaa cipego cipati mba balombwa kuti balyaabe mu kusebenzela Leza, waka komena kapati ku bantu. Banji banji ba kayeeya kuti zipego (matalenta) zipegwa buyo ku bantu ba yandika, kuleka bamwi, batakayitwa kuti bazoosebenze mu mulimo, namuba mu bulumbu. Pesi mu mu kozyano tacaambi boobo. Mwami wa n ganda naa kaita batwanga bakwe, wakapa kuli omwe aumwi mulimo wakwe.

A moza mubotu wa luyando tula konzya kucita milimo mibotu ya lubomba “mbuli ku Mwami.” Ba Kolose 3:23. Kutu luyando lwa Leza kaluli mu moyo, luya kutondezegwa mu buumi. Mafuta mabotu a Klistu aya kutuzinguluka, eelyo mulimo wesu uya kusumpuka alimwi uya kulelekwa.

Ta mweelede kulindila ziindi zibotu nakuba kulangila nguzu zipati kamutana unka kuya kusebenzela Leza. Tamweelede kuba a muzeezo wa kwaamba kuti nyika iya kuyeeya buti andinywe. Kutu buumi bwanu bwa mazuba oonse kakuli kulumbaizya kwa kusalala a ku lemeka kwa lusyomo lwanu, bamwi baya ku kondwa kuti muyanda kuba gwasya, milimo yanu taikabi yabuyo.

Muntu ulitolaansi kwiinda alimwi mucete kwiinda wa basiciiya ba Jesu ula konzya kuba cileleko kuli bamwi. Inga tabakwe kuzyiba kuti bacita cimwi cintu cibotu, pesi a buumi bwabo bwaansi bala konzya kutalika kuleleka bamwi kuya bu komena a kulampa, eelyo aabo balelekwa tabakazyibi cita kuya kusikila ku buzuba bwa bulumbu. Taba konzyi kuteelela nakuba kuzyiba kuti bacita cimwi cintu cipati. Taba lombwi kuti bali katazye beni kuti babe a kuyanda kwa ku koma. Ncoba cita cilike nkuya kumbele kabotu kabotu mu buumuzi, kucita mulimo Leza ngwa kabapa, eelyo buumi bwabo tabukabi bwa buyo. Myoza yabo inoya bukomena kwiinda mu mukozyano wa Klistu, mbasebenzi antoomwe a Leza mu buumi oobu, aboobo ba lwanina mulimo uusumpukide a ku komana ku nyina mudima kwa buumi bu boola.

[51]

[52]

mbubona mbuli mbocili kasimpe kapati mu cipya, “Mba baabo ba kambauka lwandime,” Mufutuli wesu, muli nguwe kusyoma kwesu mokubede. Johani 5:39. Inhya, Bbaibbele lyoonse lyaamba Jesu. Kuzwa kubuku lya ku taanguna lya malengelo, “kwaka nyina

[53]

[54]

cakalengwa kunze kwakwe nca taka lenga,” Johani 1:3 mu cisyomyo ca kujala wakati, “Kolanga ndaboola cakufwaambana,” tulabala milimo yakwe a kuteelela ijwi lyakwe. Naa koyanda kuzyibilana a Mufutuli, koyiia Mangwalo a Setekene.

Moyo woose uzule a majwi a Leza. Majwi a Leza meenda apona, a zima inyota yanu impati. Majwi a Leza ncinkwa (insima) cizwa kujulu, Jesu wamba kuti “Cita mwa lya mubili wa Mwana a muntu a kunywa bulowo bwakwe, kunyina buumi muli ndinywe.” Alimwi ula lisandulula lwakwe mwini a kwaamba kuti, “Majwi nge nkanana kuli ndinywe, moza, alimwi mbuumi.” Johani 6:53,63. Zintu nzyo tulya a kunywa nzezi bumba mibili yesu, mu kupona kwa buyo, pesi mu kupona kwa moza ooku nko tuyeeya kuya kutupa ciimo a nguzu mu kupona kwesu kwa moza.

Ciiyo ca kunununwa nce ciiyo bangele nco bayandisisya kulanga. Kuya kuba nko kwiiya kwa bayakunununwa alimwi luya kuba lwiimbo lwabo mu myaka yoonse itamani. Sena taceelede kubikilwa kapati muzeezo a kwiiyigwa kubotu ecino ciindi? Luse lubotu a luyando lwa Jesu, muyasilo wakacitwa akaambo kesu, ziita kuli tondeezya kupati kuyumu. Tuleelede tupone mu ciimo ca Mufutuli wesu Mwiminini. Tuleelede kuyeeya kuyeeya kapati amul imo wakwe mubotu walo waka boola kuzofutula bantu bakwe kuzwa mu zinyonyoono zyabo. No tuyeeya zintu zya mujulu, lusyomo a luyando lwesu zinoya kukomena kapati, a kupaila kwesu kuya kutambulwa kuli Leza kwiinda, nkaambo kuya kuvwelengana a lusyomo alimwi a luyando, Luya kuyuma alimwi luya ku kasaala. Luya kusyoma bunene muli Jesu, a limwi luya kupona mazuba oonse mu nguzu zyakwe kuba futula boonse ba boola kwiinda muli nguwe kuya kuli Leza.

No tuyeeya a kulondoka kwa Mufutuli, tuya kuyanda kuti tusan-
duke ca kumaninina, a kulengululwa mu mukozyano wa kusalala kwakwe. Moza uya kufwa nzala anyota kuti ube mbuli nguwe ngotukomba. Mizeezo yesu yakala muli Klistu lyoonse, eelyo tuya ku mukanana lyoonse kuli bamwi a ku mu tondeezya ku nyika.

Bbaibbele teelya lembelwa siciiya alike pe, munzila imwi, lyaka lembelwa buyo bantu bali buyo. Masimpe mapati a lufutuko a lateelwa kabotu mbu bona mbuli ciindi izuba nolili ku mazuba, ku nyina baya ku lubizya alimwi kunyina baya kusowekelwa nzila

zyabo cita aabo balike bacilila nzila zyabo mu cilawo caku cilila nzila ya Leza iluleme.

Tatweelede kubweza mizeezo ya muntu uli oonse a kuyeeyakuti oobu mangwalo mbaamba pele amulibalile majwi a Leza nobeni. Ikuti twalekela bamwi kutu yeeyela, inga twaba bantu balemene mu mizeezo, akukakilwa kuli yeeyela. Manguzu mabotu aamizeezo mukuyeeya, alakonzya kuceya kapati akaambo ka kubula kusoleka kubelesya mizeezo, ilakakilwa kuhiba cintu ncumwayelede kuhiba bupanduluzi bwa majwi aa Leza.

[55]

Kunyina ciinda cinga cayumya muzeezo kwiinda kubala Mangwalo. Kunyina limbi bbuku libotu kuyisya mizeezo, a kupa nguzu zya kusebenza mu mubili woonse, a ku gwasya kapati kwiinda kasimpe kamu Bbaibbele. Naa kuti Bbaibbele lyayigwa mbuli mbo lyeelede kwiwigwa, bantu noba lijisi muzeezo mupati, a bubotu bwa ciimo, anguzu ziyumu zya mizeezo izyandamene itaboneki mu mazuba aano.

Pesi kuli kugwasyigwa ku syoonto buyo kujanwa mukubala Mangwalo ca kufwambaana naa mukubinda. Omwe ulakonzya walibala Bbaibbele lyoonse, pesi kata boni bubotu bwalyo nokuba kuteelela mbo lyaamba. Kabeela komwe kaleelede kayigwa limwi toonse tubazu tusyoonto tuteelelwe mu muzeezo eelyo kuswaangana kwako a lufutuko kula bonwa, alimwi kula gwasya kwiinda zibalo zinji zinji zinyina kuteelelwa kubotu kujanwa alimwi kunyina kuyigwa kubotu kujanwa. A mukale ama Baibele aanu. A mwaa-bale ma Bbaibbele aanu no mujisi ciindi, mubike zibalo, a limwi kamuziyeeya, a ku zibika mu muzeezo kuziyobola.

Ta tuka bujani busongo ka kunyina kuteelela kululeme a kupaila mu kwiiya. Zimwi zibalo zya Mangwalo nzyubauba cakuti tokonzyi kuzilubizya; pesi nkozili zibalo ziyumu kuteelela, pele kuli zibalo zimwi zijisi bupanduluzi butalede aatala, izitali zyakuti mbowalangila buyo wahiba caambwa pe. Mangwalo a kozyanisigwe a Mangwalo. Kuleelede kube kuyandaula a kupaila kubonwe. Eelyo kuya kujanwa ku yigwa kubotu. Mbuli simigodi mbwa jana lubulo lusionidwe kungsi a nyika, awalo ooyo uyiiya Bbaibbele lya Leza caku zumanana mbuli lubono lusionidwe, uya ku kajana kasimpe kapati kasionidwe, kasionidwe kuli baabo bayamba ku kayandaula. Majwi a moza, a yeeyegwa mu moyo, aya kuba mbuli tulonga tukunka kuzwa ku mwiinzo wa buumi.

Bbaibbele talyelede kuyigwa ka kunyina a kupaila. Katu tana lijalula tuleelede kulomba, kumunikilwa kwa Moza Usetekene, kuya kupegwa. Nasaniyeli naa kaboola kuli Jesu, Mufutuli wakati, “Amulange muna Israeli wa kasimpe, muli nguwe kunyina cibi!” Nasaniyeli wakati “Wandi zyibila kuli?” Jesu wakaingula, “Filipo katana kwiita, nookakede mumsi a cisamu ca mukuyu, Ndaka kubona.” Johani 1:47, 48. Jesu uya kutu bona muzilawo zisisidwe zya kupaila naa kuti tu kamuyandule kuti tuzyibe kuti kasimpe ninzi.

[56] Bangele bazwa kunyika yakusalala baya kuba abaabo ba jisi banyina nguzu. balo bakomwa a masunko, moyo wa Leza wa luyando

[57] lupati nou bayanda, kuuli bambide kubapa kwiinda ncobakonzya

[58] kulomba alimwi akwiinda nco bakonzya kuyeeya. pesi kabapaila ashoonto buyo alimwi kabajisi lusyomo alwalo lusoonto? Bangele bala yanda ku komba kumpela Iya Leza, bala yanda kuba mumsi lyakwe. Kuswaangana a Leza nko ku komana kwabo kupati, pesi bana ba munyika balo bayanda kugwasigwa kupati kuzwa kuli Leza, bayeeya kuti bali zulide nobata jisi kusalala kwa Moza wakwe, a kuswaangana kwa busyu bwakwe.

Musinze wa Satani ula bavumba balengaana kupaila. Kuvwiya kwa cinyonyoono ca sinkondonyina kuba sololela kuti babisye; koonse ooku kula letwa akaambo ka kuti ziindi Leza nzya bapa mu kupaila ku setekene tabazisebenzyi. Nkaambo nzi bana ba Leza basankwa a basimbi nco balengaana kupaila, ka kuli kupaila nce cijuzyo ca lusyomo kujalula n’ganda ya kujulu yaciyobwedo, ooko kuyobwedwe luse anguzu zya Mwami? Kuti katu tapaili lyoonse a kulinda, tuli mucilijazyo cakuzwa munzila iluleme. Mubyaabi lyoonse ula yanda ku tusinkila inzila iya ku cuuno ca luse, kuti a kupaila kwa kuli tolaansi a lusyomo tulajana luse a nguzu zya ku zunda masunko.

Nkozili ziindi nzyo tulangila kuti Leza ula kuteelela kupaila kwesu a ku kwiingula. Cintu ca kutaanguna nca kuti tulimvwe kuti tula yanda ku gwasyigwa kuzwa kuli nguwe. Wakasyomya, “Nja ku mupa meenda ooyo ufwide nyota, alimwi a mvula atala a nyika nja kutumina.” Isaya 44:3. Aabo bafwa nzala a nyota a kaambo ka bululami, bayanda Leza, babe a lusyomo kuti baya ku kujana. Moyo a ulibambile kuyisya kwa Moza, nkaambo kuti ka utalibambide zileleko zya Leza inga tazikonzyi kunjila.

Kuyanda kwesu kupati nko ku penzya moyo, pesi Leza uleelede tumuyeeye kuti a tucitile zintu eezi. Uwamba kuti, “A mulombe, ciya kupegwa kuli ndinywe.” “Walo watakakasya Mwanaakwe kutufwida, pesi waka muzumizya kuti atufwide, Sena inga takwe kutupa buti zintu zyoonse?” Mateyo 7:7; Ba Roma 8:22.

Naa kuti twasisa cinyonyoono mu myoyo yesu, twa jatilila ku cinyonyoono cisisidwe, Leza taka tuteeleli, pesi kupaila kwa muntu upengede, uuside lyoonse kula tambulwa. Naa kulubizya koonse kwalula mikwa, inga twa syoma kuti Leza uya kwiingula kupaila kwesu. Kululama kwesu takukatutoli mu kuyanda kwa Leza nkuyanda kwa Jesu kuya kutulutula, bulowa bwakwe buya kutusalazya; pesi tuli jisi mulimo wa kucita kuti tujane kutambulwa.

A cimwi cintu ca kupaila kubotu ndu syomo. “Oonse uboola kuli Leza uleelede kuti akondwe kuti ngu Leza, kuti walo mulumbuli wabaabo bamuyandaula ca bunkutwe.” Ba Hebulayo 11:6. Jesu wakati kuli basiciiya bakwe, “Zyoonse zintu nzyo muyanda, nomupaila, a mukondwe kuti mulazitambula, alimwi muya kuzijana.” Maako 11:24. Sena tula kutola mbuli ijwi lyakwe?

[59]

Kusinizya nku pati alimwi takwee lekedwe, Walo waka kusyomya ulisyomekede. Eeco ciindi nco tuta zitambuli zintu nzyo twalomba, ku ciindi nci cona nco twazilomba, tuleelede kuti katujisi lusyomo kuti Mwami walo wakuteelela, alimwi uya ku kwiingula kupaila kwesu. Kanji kanji tula lubizya a kulomba zintu zita konzyi kutugwasya, walo Taata wesu uli kujulu ula kwiingula kupaila kwesu akutupa zintu zipati, nzyo tukonzya kuyanda naa kuti twa tondeezegwa mucibonisyo kuti tuzibone mbuli mbozibede. Kupaila kwesu nokulangika mbuli kuti takwiingulwi, tuleelede kuti tujatilile ku cisyomyo; nkaambo ciindi ca kwiingula ciya ku boola eelyo tuya kutambula zileleko nzyo tuyanda bunene. Pesi kuti tuyeeya kuti kupaila kuya kwiingulwa munzila njo tuyeeya akaambo ka cintu nco tuyanda, nkulubizya bunene. Leza uli cenjede kapati takonzyi kulubizya, alimwi takonzyi ku kasya cintu cibotu kuli baabo beenda cakululama. Aboobo utayoowi ku mu syoma, nakuba kuti toingulwi kufwambaana mukupaila kwako. Kosyoma a cisyomyo cakwe cisinizizye, “Lomba, ciya kupegwa kuli nduwe.” Mateyo 7:7.

Naa kuti twalyeena mu ku donaika a mukuyoowa kwesu, alimwi akusoleka kubamba zintu nzyo tuta konzyi kubona kabotu, katuta

na baa lusyomo, kwaalilwa kuya kuvula. Pesi naa kuti twa boola kuli Leza, katu teeledede buteteete a kutali syoma, mbuli mbotubede, a limwi a mukulemeka, katusyoma lusyomo kuti luya kutuzibya kuyanda kwesu kuli yooyo ula busongo bupati, ubona zintu zyoonse mu malengelo, ulela zintu zyoonse a nguzu zyakwe ajwi lyakwe, ula konzya alimwi uya ku kuteelela kulila kwesu, eelyo uya kutuma mumuni kuti kusalale mu myoyo yesu. Kwiinda mukupaila lyoonse tuletwa munsu munsu a muzeezo wayooyo utamani. Inga tatukwe kuba a ciboniso cikankamanisa ciindi busyu bwa Munununi wesu nobuli atala lyesu mukati munkumbu a muluyando; pesi eeci mbo cibede. Tatukonzyi kukuteelela kujata kwakwe pesi janza lyakwe lili atala lyesu mukati muluyando amu luse lupati.

Notuboola kulomba luse a zileleko kuli Leza, tulelede kuti tube a moza wa luyando a kulekelela mu myoyo yesu. Sena inga tulapaila buti, Tulekelele milandu yesu, mbuli mbo tubalekelela bala milandu kuli ndiswe.” Pesi nokuba boobo katu komana mu moza wa kutalekelela? Mateyo 6:12. Kuti katulangila kuti kupaila kwesu kuteelelwe, tulelede kuti tulekelele bamwi munzila njiyona, mbuli mbo tusyoma kuti tula lekelelwa.

Kuzumanana mu kupaila kwakabikwa kuti njenzila muntu njanga kulilekelela kwakwe kulatambulwa. Tulelede tupaile lyoonse kuti tukomene mu lusyomo a mu kupona, tulelede kuti “tube mukupaila lyoonse.” tuzumanane mukupaila. a kulindila mukulumba.” Ba Looma 12:12; Bakolose 4:2. Pita waka baambila bakondwa kuti “amucenjele, a kulinda mukupaila.” 1 Pita 4:7. Paulu ulakanana, “Muzintu zyoonse zicitwa a kupaila a kulomba mu kulumba kulomba kwanu a ku zyibwe kuli Leza.” Ba Filipo 4:6. “Pesi nywebo, nomuyandwa,” ulaamba Judi, “Kupaila mu Moza Usetekene, a mulibike lwanu nobeni muluyando lwa Leza.” Judi 1:20, 21. Kupaila lyoonse ncitondeezyo cakuti muntu ujisi cilongwe citatyokede a Leza lyoonse, eeci cipa kuti buumi buzwa kuli Leza bunjile mu buumi bwesu; eelyo kuzwa mu buumi bwesu, kusalala a kusetekana kuunke kuli Leza alimwi.

Cilayandika kapati kuzumanana mukupaila, kutabi cimukasya. Amusole mbuli mbo mukonzya kuti lyoonse muswaangane a Jesu a myoza yanu. Ziindi zyoonse a muyandaule ciindi ca kupaila. Aabo bayandaula kuswaangana a Leza cakusinizya, baya kubonwa mu miswaangano yabo ya kupaila. banosyomekede kucita mulimo

wabo, a kulemeka alimwi a kuyandisisya baya kusola kuti batebule mbuli mbo bakonzya. Ziindi zyoonse baya kusola kulibika lwabo beni nko bakonzya kujana kusalala kuzwa kujulu.

Tuleelede kupaila lyoonse mu mikwashi yesu, eelyo kwiinda zyoonse tuta kuyambaalili kupaila kwaku mabali. nkaambo oobu mbo buumi bwa muntu. Nkuyumu ku muntu kuti akomene mu kasimpe kuti kali mubaya mukupaila. Kupaila kwa mu maanda eesu. alimwi a kupaila kwa mu bunji takuzulide. Mukupaila kwa ku mbali mukuusa muntu alibike kumbele a liso Iya Leza lilanga. Kupaila kwa kumbali kweelede ku teelwa buyo kuli yooyo upaila alimwi a Leza. Kunyina muntu uumbi uyelede kuyanda kuteelela kupaila ooku. Mu kupaila kwaku mabali muntu ulaangulukide kuzwa ku zintu zyoonse zikomansya. mu buumuzi alimwi mukasimpe kuyakusika kuli Leza. Bubotu a kukala kuya kuba nko kwiiyisya kuzwa kuli yooyo walo ubona zisisidwe, ula kutwi ku konzya kuteelela kupaila kuzwa mu moyo. A kuumuna, a lusyomo lubauba, muntu ula konzya kuswaangana a Leza, a kuli bungikila kusalala kusetekene, a kujana nguzu zya ku zunda Satani. Leza ni n' ganda yesu yanguzu. A mupaile mu maanda nyolike; kamutanaunka mu milimo yanu ya buzuba, myoyo yanu ailange kuli Leza. Mukupaila kuli boobu Enoki wa keenda a Leza. Ooku kupaila kwaku mabali kulasika ku cuuno ca luse mbuli insende zibotu. Satani takamukomi walo ooyo ula moyo uli muli Leza.

[61]

Kunyina ciindi nociba cilawo ateelede kupaila kuli Leza. Kunyina cinga catukasya kuti tusumpule myoyo yesu mukati mu moza mu kupaila kwaku lemeka. Mukati mu migwagwa minjaanji, a mukati mumpindu zimwi, inga twatumina kupaila kwesu kuli Leza, a kulomba kusololelwa kusete kene, mbuli Nehemiya mbwaa kacita nakalomba ku Mwami Atakasesi. busena bwakuswaangana a Leza kumbali mu kupaila inga bwa janwa koonse nko tubede. Moyo wesu lyoonse uleelede ka ujalukide, kuti kulomba kwesu kuunka kuli Jesu ku boole ku kale mbuli mweenzu wa kujulu mu myoyo yesu.

Nokuba kuti kwaba cimwi cintu citupenzya, noluba luwo lunyongene lutuzingulukide, tatweelede kuti tuyoye ndulo, pesi tupone aluwo lusalala lwa kujulu. Tula konzya kusinkila kuyeeya kubyaabi a mizeezo mibyaabi a kubika buumi bwesu ku busyu bwa Leza mu kupaila kwa kasimpe. Aabo bala a myoyo ijukide kutambula kugwasyigwa a zileleko zizwa kuli Leza baya kweenda muluwo

lubotu lusetekene kwiinda lwa munyika, eelyo baya kuswaangana lyoonse a julu.

Tuleelede tumuzyibe Jesu kwiinda, a kuba a kuteelela kuzintu zilaabuumi butamani. Bubotu bwa kusetekana nku vuzya myoyo ya bana ba Leza, kucita kuti eeci kucitike tuleelede kuti tuyandaule bululami bwa zintu zya mu julu.

Buumi a bubikwe atala, a mujulu, ikuti Leza atupe muya wa kujulu. Tuleelede kuswena mumsi a Leza kuti mu masunko atayeeyegwi mizeezo yesu ipiluke kuli nguwe lyoonse mbuli malubaluba mbwaa piluka ku zuba.

A mubike kuyanda kwanu, a kukomana akuusa, a kulibamba, a kuyoowa kwanu kumbele lya Leza. Tamukonzyi kumupa mukuli, alimwi tamukonzyi kumukatazya. Walo ukonzya kubala masusu amitwe yanu ula kuyanda kulomba kwa bana bakwe. “Mwami ngu siluse lupati, alimwi ula lweengelelo.” Jakobo 5:11. Moyo wakwe wa luyando lyoonse ula jatwa a kuusa kwesu, alimwi a kwaamba kuusa kwesu. A mutole kuli nguwe coonse eeco cipenzya muzeezo. Kunyina cimwaalila kubweza, nkaambo walo nguu jisi manyika oonse, nguu lela zintu zyoonse. Kunyina ncatakonzyi kubona noci-ceya cikanana a kuumuna kwesu. Kunyina bbuku mu kupona kwesu ndya takonzyi kubala; kunyina mapenzi naaceya buti nga takonzyi kuhiba. Kunyina mapenzi anga alasika kubana bakwe nobaceya ngatakonzyi kubamba, kunyina kuyanda ku penzya ku bantu bakwe, kunyina kukomana, kunyina kupaila kupailwa, Taata wesu uli kujulu nkataboni, ankwata komanini. “Ula ponya boonse balaa Myoyo ityokede, ula bapa kupona muzilonda zyabo.” Intembauzyo 147:3. Kuswaangana a Leza amuntu omwe omwe nkupati bunene

[62] mbuli kuti Leza unyina uumbi muntu uupona munyika ngwa elede kuyanda, kunyina umbi ngwaakapeda mwana akwe simuzyalwa alike.

Jesu wakati “Muya kulomba muzina lyangu: alimwi nse ambi kuli ndinywe kuti. Nja kulomba kuli Taata akaambo kanu: nkaambo Taata walo ula muyanda.” “Ndaka musala nywebo, kuti coonse nco-muya kulomba kuli Taata muzyina lyangu, uya kucipa kuli ndinywe.” Johani 16:26, 27; 15:16. Pesi kupaila muzina lya Jesu ncintu kwiinda ku lyaamba izina kumatalikilo akupaila, alimwi akumasimpilo. Nkupaila mu muzeezo a mu moza wa Jesu. notu shoma zisyomyo

zyakwe nzyakasyomezya, a kusyoma luse lwakwe, a kubeleka milimo yakwe.

Leza taambi kuti umwi umwi wesu abe muntu upona alike, nokuba kuti azwe munyika, kuti tulibike lwesu tobeni mu milimo ya kupaila nokuba ku komba. Buumi buleelede bube mbuli buumi bwa Klistu, a kati a malundu a akati ka bantu. Ooyo upaila buyo lyoonse kakunyina nca cita ula fwambaana kuleka, kupaila kwakwe kuyoobula mpindu. Bantu nobali zwisya kuzwa mukupona a bamwi kuzwa kulaale a milimo ya buklistu ya kubweza ci ciingano, baleka kusebenzela Mwami cakulemeka, walo wakababelekela ca kumaninina, kufwambaana bala sowekelwa manguzu abulemu bwa kupaila.

Mipailo yabo yaba yabo, iyakuliyanda taba pailili bamwi alimwi taba cipailili kuti basumpule bulelo bwa Klistu, a kulomba nguzu zya kuba gwasya mukusebenza.

Ziindi zinji zinji tula sowekelwa bunene notuyambaalila ziindi zya kuswaangana antoomwe kuti tupane camba alimwi tuyumizyanye kuli umwi aumwi mu mulimo wa Leza. Kasimpe mu majwi aa Leza kayambalilwa, kanyina kutubukululya, twasowa bulemu abupati bwako mu mizeezo yesu. Myoyo yesu taiciyumizigwi a kuyisya kwa kasimpe kakwe kasetekene, kufwambaana twazwa mu moza. Mukupona kwesu mbuli ba Klistu tula sowekelwa kanji kanji nkaambo ka kubula nkumbu kuli umwi a umwi. Ooyo uli yanda lwakwe mwini taciti mulimo Leza ngwa ka mupa kuti acite. Kubeleka kubotu mukupona kwesu kwa mazuba oonse kuleta luyando muli ndiswe kuti tuyandane abamwi, alimwi ku tucita kuti tukomene alimwi tube anguzu mu mulimo wa Leza.

Naakuti baklistu baswaangana antoomwe, a kukanana kuli umwi a umwi a luyando lwa Leza, alimwi a masimpe mabotu a lufutuko, myoyo yabo niyali kunga yaba mipya, alimwi nibali kuyumizyanya. Mazuba oonse tulakonzya kwiiya Taata wesu uli kujulu, kuti tujane ziiyo zipya zya luse lwakwe; eelyo tuya kuyandisisya kukanana luyando lwakwe; eelyo twacita boobu, myoyo yesu iya kukasaala alimwi ikabe a camba. Naakuti twayeeya bunene alimwi twakanana kapati a Jesu, kwiinda mbotunga twaliyeeya lwesu tobeni, tuya kuba mumsi lyakwe kwiinda lyoonse.

Naakuti lyoonse twayeeya Leza alike ziindi zyoonse nzyo tujisi kugwasyigwa kwakwe, tuleelede kuti lyoonse tumubike mu mizeezo

yesu, tukomane kumukanana a kumulumbaizya. Tukanana zintu zinyina mpindu zintu zyanyika nkaambo kakuti tula zikomanina. Tukanana abeenzuma nkaambo kakuti tula bayanda, ku komana kwesu a kuusa kwesu kuli angidwe muli mbabo. Pesi tulijisi kaambo kapati kakuti tuyande Leza kwiinda mbotunga tulayanda beenzuma; kuyanda Leza cibe cintu cakutaanguna mu mizeezo yesu lyoonse notupona munyika, kukanana a bubotu bwakwe a kwaamba nguzu zyakwe. Zipego zibotu nzya katupa teezya kapegwa kuti zitole mizeezo yesu a luyando kuti tubule ancotupa kuli Leza; zya kapegwa kuli ndiswe kuti lyoonse kazituyeezya nguwe, a kutuswaanganya antambo zya luyando a ku komana kwa Taata wesu uli kujulu. Tuyeeyesya kapati zintu zya munyika ilaansi. Atusumpule meso eesu ku mulyango wa cikombelo cili mujulu, kwalo ooko kusalala kwa bulemu bwa Leza nko busalala mubusyu bwa Klistu, “Walo ula konzya kuba futula ca ku manina aabo ba boola kuli Leza kwiinda muli nguwe.” Ba Hebulayo 7:25.

Tuleelede tulumbaizye Leza kwiinda “a kaambo ka bubotu bwakwe, a milimo yakwe ila kankamanisya nja citila bana bakwe.” Kupaila kwesu kwa lyoonse kutabi buyo kwa kulumba alimwi a kutambula kulike. Tutani kuyeeyi buyo zintu nzyo tuyanda lyoonse, cakuti twaluba a bulumbu mbotu jana. Tatupaili kapati alimwi akulumba koonse nkwa muziindi. Tuli batambuli ba luse lwa Leza, pesi nku lumba kusyoonto kuli buti nkotupa, alimwi akulumbaizya kusyoonto kuli buti nko tumulumbaizya a zeezyo nzya tucitila.

Kaindi Mwami wakabaambila bana Israeli, noba kaswangana antoomwe ku mukomba, “Muya kulya kumbele a Mwami Leza wanu, muya ku komana mu zintu zyoonse nzyomuya kusebenza, nywebo a batwanga banu, mwa kalelekwa a Mwami Leza wanu.” Ditolonomi 12:7.

Coonse cicitwa a kaambo ka bulemu bwa Leza cileelede cicitwe a ku komana, a nyimbo zya kulumbaizya a kulumba, ka ku nyina a kuusa a kwaanga minkusa.

Leza wesu ngu siluse, ngu Taata ula lweengelelo. Mulimo wakwe utalangwi mbuli kuti ncintu cuusisya moyo, alimwi cipenzya. Kuleelede kube ku komana ku komba Mwami a kuba alubazu mu mulimo wakwe. Leza taka baleki, bana bakwe, balo ba ka pegwa a lufutuko lupati, walo waka sebenza cabwaalumi akutondezya nguzu kakwiina kuleka kaindi nokaba kashoonto, wakali tondeezya kuti

Mwami simulimo. Mweenzinyina wabo mubotu; noba mukomba, walo ula ambabo, kuti abaleleke a ku bakomanisya, kuzuzya myoyo yabo a ku komana alimwi a luyando. Mwami ula yanda kuti bana bakwe bakomane mu mulimo wakwe, a kuti bajane ku komana kupati kwiinda kuti bajane mapenzi mu mulimo wakwe. Ula yanda kuti aabo ba boola ku mukomba bajane mizeezo mibotu ya kubamba kwakwe a luyando lwakwe, kuti bakomane mu milimo yabo ya mukupona kwabo koonse, kuti babe a luse lwa kubeleka cakulemeka alimwi akusyomeka muzintu zyoonse.

A tubungane ku ciingano walo Klistu wakabambulwa abe ngo mulimo wesu wa kuyeeya muku kanana kwesu a kuliteelela kwesu kupati. Tuleelede kuti tubike zileleko zyoonse nzyo tutambula mu mizeezo yesu, eelyo twayeeya luyando lwakwe lupati, tuleelede kuti tusyome muzintu zyoonse ku maanza a ka ga gailwa a ciingano a kaambo kesu.

Muntu inga wasika muni muni a julu a kaambo ka kulumbaizya. Leza ula kombwa a nyimbo mukati mu julu, notupa kulumba kwesu tula kozyanisya mbu bona mbuli bucita bangele ba kujulu. “Oonse muna buti ukomba alumbaizye Leza.” Intembauzyo 50:23. A kulemeka atu boole kumbele lya Mulengi wesu a “kulumba, a jwi lya kuzumina.” Isaya 51:3.

KUDONAIKA MBOKUCITWA

Banji banji, kapati aabo ba cili bapya mu buumi bwa bu Klistu, ziindi zinji zinji balijisi muzeezo wa kudonaika kuti kunyina Leza. Nkozili zintu zinji zinji mu Bbaibbele nzyoba takonzyi kusandulula, alimwi a nzyoba takonzyi kuteelela, Satani ula bika mizeezo eeyi mu lusyomo lwabo kuba zungaanya mu mangwalo mbuli kuti nkuzubulula kuzwa kuli Leza. Balabuzya “Sena inga nja kuyiziba buti nzila iluleme? Kutu Bbabbele kalili ndi jwi lya Leza ncobeni, Sena inga ndaa nguluka buti kuzwa ku kudonaika a ku mapenzi.

Leza tatubuzyi kuti tushome, ka kunyina a kutupa icihyobyu cipati eeco cakuyumya lusyomo lwesu. Kupona kwakwe, ciimo cakwe, kusinizya kwa jwi lyakwe, zyoonse zili bikidwe a ku lumbaizya kuli bonya mukuyeeya kwesu, ooku kulumbaizya nkupati kapati. Pesi nokuba boobo Leza taaka zizwisya nguzu zya kudonaika. Lusyomo lwesu lulelede kuti lukale a kasimpe, kutali kulitondeezya buyo. Aabo bayanda kudonaika baya kujana ciindi, abalo aabo bayanda kuzyiba kasimpe, baya kujana zintu zinji zinji zya kubika lusyomo lwabo.

Nkuyumu ku mizeezo itasetekene kuteelela kapati a ciimo naiba milimo ya yooyo Usetekene. Ku muzeezo učenjede uyandaula, muzeezo uyiide abusongo kapati, cilihihilwe kuti zintu zisetekene maseseke. “Sena tamukonzyi ku mu jana Leza kuti mwamuyandaula? Sena tamukonzyi kumujana walo Singuzu mulondoke? Nkulaale kuli mbuli kujulu kulampa, sena inga mwacita buti? Kulamfu kuyaansi mbuli bulamfu bwa gehena; inga mwazyiba anzi?” Jobu 11:7, 8.

Mupositoli Paulu wamba kuti, “O bulamfu bwa lubono lwa busongo a luzyibo lwa Leza! Nkuyumu buti kujana kubeteka kwakwe, a kujana nzila zyakwe zyakainda!” Ba Roma 11:33. Pesi nakuba kuti “makumbi a musinze zya muzinguluka,” “bululami a kubeteka nga matalikilo a cuuno cakwe.” Intembauzyo 97:2. Tula konzya kuteelela kulela kwakwe kuli ndiswe, a nguzu zimupa kuti atumwisisye akutubelekela, kuti tuteelele luyando a luse lwakwe lutamani

ku nguzu zitamani. Tulakonzya ku teelela muzeezo wakwe kuti tuziyibe bubotu bwakwe kuli ndiswe; kwiinda kooku tuleelede kuti tusyome janza lyakwe lilaa nguzu, a moyo uzwide luyando.

Ijwi lya Leza, mbuli ciimo ca Mulembi walyo cisetekene, ku tondeezya maseseke ata konzyeki kumvwika ku bantu batasetekene. Ku njila kwa cinyonyoono munyika, a ciimo ca muntu Klistu nca katola, a kulengululwa, a bubuke. a ziiyo zinji zinji zikananwa mu Bbaibbele maseseke atamvwiki ku muzeezo wa muntu, takonzyi a kuziteelela. Pesi tatweelede kudonaika ijwi lya Leza a kaambo kakuti tatukonzyi kuteelela maseseke a bulelo bwakwe. Muzintu zya munyika zyoonse zyakalengwa lyoonse tuli zingulukidwe a maseseke ngotutakonzyi kuteelela. Zintu zisyoonto zipona zyakalengwa zitondeezya muzeezo mupat i bantu ba syaabusongo bamuny ika ngobatakonzyi kuteelela nokuba kupandululula. Koonse koonse nkozili zintu zikankamanisya zituzingulukide nzyo tuta konzyi kuteelela. Sena tuleelede ku kankamana kuti mbo twajana maseseke ngotu takonzyi kuteelela? Kuyuma kuli mubuteteete a kuceya kwa muzeezo wa muntu. Leza wakatupa mu mangwalo zitondeezyo zizulide kutu tondeezya ziimo zya zintu zyoonse, eelyo tatweelede kudonaika a Jwi a kaambo ka kuti tatukonzyi kwateelela oonse maseseke a bulelo bwakwe.

Mupositoli Pita wamba kuti mu Mangwalo nkozili “zintu ziyumu kuteelela, aabo batayide batali bayumu balazwa kuzwa ku kasimpe—baya mucilijazyo.” 2 Pita 3:16. Kutateelelwa kwa Bbaibbele kwanka kukazigwa a bantu batakonzwi kuti kunyina Leza kabakazya Bbaibbele; pesi kunze kwa kooku, babika citondeezyo ciyumu ca kusetekana kwa Moza walyo. Kutu nilya tali ku kanana a Leza, kali kanana buyo zintu nzyotukonzya ku teelela; eelyo bupati a kusumpuka kwakwe nikwali kunga kwa teelelwa a mizeezo ifwa, eelyo Bbaibbele nilya takaba a zintu ziyumu kuteelela zya nguzu zya kwe zisetekene. Bupati bwakwe a maseseke a makani ali mukati, aleelede kuti abike lusyomo mu Bbaibbele kuti ndi Jwi lya Leza.

Bbaibbele lila vungululula kasimpe akukatondeezya munzilan-gubauba alimwi akupa bupanduluzi buyanda moyo wamuntu ulilila kusalala, eecho ci kankamanisya akuletela kuyeyeesya kumizeezo yabaabo bayiide, alimwi ligwasyamizeezo itayide kubonainzilay-alufutuko. Pelekumasimpeonse aaya maubauba kulede ziiyo zisumpukide, zitasikwi, zitamani ooko nguzu zya muntu nko zi-

takonzyi kumvwa, tukonzya buyo kuzitambula nkaambo Leza wakazipa kuli ndiswe. Aboobo muzeezo wa kunununwa uli jalukide kuli ndiswe, kuti muntu oonse abone malyatilo nga titole mu kusunda kuya kuli Leza, a lusyomo muli Jesu Klistu Mwami, wesu, kuti tufutulwe munzila ya Leza yaka salwa; pesi kungsi a masimpe oonse aaya, akonzyeka kuteelelwa, nkwaali maseseke a koma muzeezo, pesi acita muyandauli wa kasimpe kuba a kulemeka a lusyomo. Nayandaula bunene kasimpe mu Bbaibbele, a kukondwa kuya bukomena a kwaamba kuti Baibele ndi Jwi Iya Leza upona, bantu [67] boonse balavuntama kumbele a bulemu bwa kuzubulula Uusetekene.

Ikuzumina kuti tatukonzyi kuteelela tusimpe twa Bbaibbele tuleelede kuzumina buyo kuti mizeezo isimpa taikonzyi kuteelela muzeezo utasimpi usumpukide; kuti muntu a luzyibo lwakwe lushoonto, takonzyi kuteelela muzeezo wayooyo Uzyi zyoonse.

Nkaambo ka kuti tabakonzyi kuteelela maseseke oonse aaba bata kondwi kuti kuli Leza alimwi ba nyina lusyomo bala likaka Ijwi Iya Leza; tabali boonse bakondwa Bbaibbele baangulukide kuzwa ku muzeezo nguwana ooyu. Mupositoli uwamba kuti, “Amucenjele, nobakwesu, kuti kutabi moyo mubyaabi muli ndinywe wa kuta kondwa, kuti umwandaanye kuzwa kuli Leza upona.” Ba Hebulayo 3:12. Ncibotu kapati kwiiya ziiyo zya Bbaibbele, a kwiiya zintu zya Leza zisumpukide.” Mbuli mbo zizubululwa mu Mangwalo. Ba 1 Kolinto 2:10. Zintu “zisisidwe nzya Mwami Leza wesu,” “zintu zitasisidwe nzizyesu.” Ditolonomi 29:29. Pesu mulimo wa Satani kusandula muzeezo uyandaula luhibo. Kuli sumpula kumwi kulavwelanisigwa amakani a kasimpe kamu Bbaibbele, icakuti bantu balimvwa kutakalikana aku komwa kuti ka bata konzyi kusandulula tubazu toonse twa mu Mangwalo mu kuyanda kwabo. Nkuli tolaansi kupati bunene kuli mbabo naakuti bazumina a kwaamba kuti taba konzyi kwaatelela majwi Amoza. Tabazumini kulindila kuti Leza limwi a bone kuti Kaleelede kuzubulula kasimpe kuli mbabo. Bayeeya kuti busongo bwabo kakunyina kugwasyigwa Amoza inga bula bagwasya kuteelela Mangwalo, ikuti baalilwa kukuteelela, kufwambaana balazikaka nguzu zya Mangwalo. Kuli kasimpe kuti kwiyisya amalayilile amwi aayo ahihilwe ayo aambwa kuti akagwisigwa mu Bbaibbele taajisi matalikilo mukuyisya kwawo, alimwi ncabwini kuti alakazyana akuyanda kwa Moza. Zintu zyoonse eezi ziletela kudonaika a mapenzi ku mizeezo ya banji banji. A boobo

tabali teeledi Ijwi lya Leza, nkaambo muntu wakaa nyonganya majwi mumizeezo yakwe.

Naa kuti nikwali ku konzyeka kuti ibantu kabasika aciimo cakumumvwisisya Leza amilimo yakwe yoonse, eelyo akusika a ciimo eeci nikwa nyina kumbi kwiiya kwa kasimpe kuya kumbele, nikwa nyina ku komena mu luziyibo, nikwa nyina ku komena kwa muzeezo nauba moyo kuya kumpela. Leza natali Leza usumpukide; eelyo bantu, mukujana luziyibo lumaninide noba tali kuya kumbele. A tumulumbe Leza nkaambo tana kacicita kuti cibe boobu. Leza tasimpi, muli nguwe “mo muli lubono lwa busongo a luziyibo.” Ba Kolose 2:3. Kuya kuba kutamani a kutamani bantu kabayandaula a kwiiya, pesi tabaka bujani busongo boonse bwa lubono lwakwe, a bubotu bwakwe, anguzu zyakwe.

Leza ula yanda kuti a mu buumi oobu mbotupona kuti kasimpe kamajwi aakwe kaka hunguluka ku bantu bakwe. Kuli nzila yomwe buyo ya kujana luziyibo. Tula konzya kuteelela Ijwi lya Leza kwiinda mukuyiisya kwa Moza wakapa Ijwi lya Leza. “Kunyina muntu uzizyi zintu zya Leza, ulike Moza wa Leza;” “nkaambo Moza ula ziya ndaula zintu zyoonse, inhya. zintu zya Leza nzipati.” Ba 1 Kolinto 2:10, 11. Cisyomyo ca Mufutuli kuba cilili bakwe cakali cakuti, “Walo ooyo, Moza wa kasimpe, waboola. uya kumusololela mu kasimpe koonse. Nkaambo uya kutambula kuzwa kuli ndime, eelyo uya kuzitondezya kuli ndinywe.” Johani 16:13, 14.

[68]

Leza ulayanda kuti muntu asebenzye nguzu zyakwe zya kuyeeya, a kwiiya Bbaibbele kuya kuba yumya kusumpula muzeezo nkaambo kunyina limbi bbuku linga lya kucita. Pesi tulelede kuti tucenjele a muzeezo wa kuli sumpula, eeco nciyo kubuteteete a kubula nguzu kwa muntu.

Kuti notwa tali kuzibinganya Mangwalo manji manji mukuteelela kwesu, icakuti majwi maubauba aakasimpe twaalilwa kwaatelela, notwalijisi lusyomo lubauba mbuli lwa mwana, notwalilibambilide kwiiya, a kulomba ku gwasyigwa kwa Moza Usetekene. Muzeezo wa nguzu a busongo bwa Leza, a kubula nguzu kwesu kuti tuteelele bupati bwakwe kulelede kuti kutupe kulyeeta aansu, tulelede kuti twiye Ijwi lyakwe, kuti tunjile mu bulelo bwakwe a kuyoowa kusetekene. Twali bala Baibele kuyeeya kulelede kulitole aansu ku nguzu zisumpukide kuli nkuko, moyo a muzeezo ilelede ivuntame kuli Leza mupati.

Nkozili zintu ziyumu, Leza uya kuzyubyaubya a zisalazye kuli baabo bayandaula kuti baziteelele. Pesi kunze a kutasololelwa a Moza Usetekene, lyoonse tatukateeleli Mangwalo. Nkokuli kubala kunji junji, kwa Baibele kutagwasyi, ziindi zinji zinji ncili jazyo buyo. Ijwi lya Leza noli jalulwa ka kunyina a kulemeka alimwi a kupaila, mizeezo a luyando taluli ali Leza, nakuba kuti taluswaangene a luyando lwakwe, muzeezo ulizwide kudonaika, mukwiiya kwa Baibele koonse, kuli ku kondwa kwa kuti kunyina Leza. Mubyaabi ula ijata mizeezo, a kubika kulai lila kutali kasimpe. Bantu noba talibali ijwi lya Leza alimwi a kuyandaula kuti baswaangane a Leza, nokuba kuti bayiide buti, bala konzya kulubizya muku teelela kwabo kwa Mangwalo, takuli kubotu kuti basyome kupandulula kwabo. Aabo babala Mangwalo kuti bajane kulubizya, tabajisi kubona kwa moza. A cibonisyo citaluleme baya ku bona zintu zileta kudonaika a kutakondwa kunji kunji mu zintu zyubauba zisalala.

[69] Nokuba kuti baasulaika masimpe, cintu cini cini cileta kudonaika a kutashoma, mu nzila zinji zinji, nduyando lwa cinyonyoono. Kuyisya a kukasya kwa Jwi lya Leza takutambulwi ku muntu ulisumpula, a ku moyo uyanda cinyonyoono, aabo batayandi kuteelela kulailila ba zumbauzya bulemu amanguzu a majwi. Kuti katuyanda kuti tusike mu kasimpe, tuleelede kuti tube a luyando lupati lwa kuzyiba kasimpe, a kuzumina kwa moyo ku kateelela kasimpe. Boonse banjila munzila eeyi mu kwiiya Bbaibbele, baya kujana lusyomo lupati kuti ndijwi lya Leza, baya kujana kuteelela kwa kasimpe kwa jwi a kasimpe kaya kubacita kuti basongwaale kuya kulufutuko.

Klistu wakaati, “Naakuti muntu oonse uzumina kucita luyando lwawo, uya ku kuzyiba kwiyisya.” Johani 7:17. Mucilawo ca kubuzya a ku kasya zeezyo nzyo mutateeleli, a mucenjele ku muni ooyu ngo mujisi usalazya muli ndinywe, muya kutambula kusalalakupati kwiinda. A luse lwa Klistu, a musebenze milimo yoonse eeyo ya kasala zigwa kuli ndinywe, eelyo muya kucitwa kuti muteelele a kucita yeeyo njo mudonaika.

Kuli citondeezyo cili bonya kuli boonse, kuli baabo bayiide bunene, a kuli baabo batayiide bunene, nkocili citondeezyo ca luhibo. Leza ula tutamba kuti tuhibe tobeni a kusinizya kwa Jwi lyakwe, a kasimpe ka zisyomyo zyakwe. Ula twaambila kuti “amusole alimwi mubone kuti Leza mubotu.” Intembauzyo 34:8. Mucilawo ca kusyoma ijwi lyaumwi tuleelede kuti tusole lwesu. Walo wamba

kuti, “A mulombe, muya ku citambula.” Johani 16:24. Zisyomyo zyakwe ziya kuzuzyika. Takwe ciindi ncozya takacitika; alimwi tazikaalilwi. Motuyabuswenena munsu kuli Jesu, a ku komana mu luyando lwakwe, ku donaike a musinze wesu uya ku mana mu kusalala kwa busyu bwakwe.

Mupositoli Paulu uwamba kuti Leza “waka twaangulula kuzwa mu nguzu zya musinze, waka tubika mu bulelo bwa Mwanaakwe.” Ba Kolose 1:13. Oonse wa kaina ku zwa kulufu kuya ku bu-umi “ula konzya kuba kucaando cakwe kwaamba kuti Leza uli kasimpe.” Johani 3:33. Ula konzya kupa bumboni, “Nda kali kuyanda ku gwasyigwa, Ndaka kujana muli Jesu. Kuyada koonse kwaka pegwa, kufwa nzala kwa buumi bwangu kwaka kutausigwa, lino Bbaibbele kuli ndime ncizubuluzyo ca Jesu Klistu. Sena muba-buzya kuti nkaambo nzi nce nko ndelwa muli Jesu? Nkaambo Mufutuli Usetekene kuli ndime. Nkaambo nzi nce nkondwa Bbaibbele? Nkaambo ndajana kuti ndijwi lya Leza ku buumi bwangu.” Inga twaba bakamboni lwesu tobeni kwaamba kuti, Baibele lili kasimpe, a kuti Klistu Mwana a Leza. Tulizyi kuti tatucilili a kucenjela a kuyeeya makani a tali kasimpe.

Pita ula baambila banyina kuti ba “komene mu luse a luzyibo lwa Jesu Klistu Mufutuli.” 2 Pita 3:18. Bantu ba Leza noba komena mu luse, lyaonse baya kujana kuteelela kusalala kwa Jwi lyakwe. Baya kujana kusalala kupya a bubotu bwa tusimpe twakwe tusesekedwe. Ooku kwa kali kasimpe munkamu ku misela yakaina, kuya kuba mbubo kuya kusikila kumamanino. “Nzila ya baluleme ili mbuli kusalala kwaku bucedo, kuya kungwengwemuka mane kusikila bwaca.” Tusimpi 4:18.

[70]

A lusyomo tula konzya kulangila cimwi cintu a kujata cisyomyo ca Leza ca kukomezya muzeezo, nguzu zya muntu ziswaangane a nguzu zisetekene. alimwi nguzu zya muntu omwe omwe ziletwe mu kuswaangana kululeme a Mwiinzo wa kusalala. Tuleelede kuti tukomane nkaambo zyaonse zya tuzundide ziya kusandululwa; oomo mizeezo yesu isimpa moya kali kujana mapenzi a kuta lulama, tuya kubona kuswaangaga kulondokede kubotu. “Lino tula langa mu cimbonembone cisiya, pesi busyu a busyu Nja kuzyiba, mbubona mbuli mbwezyizyilwe.” Ba 1 Kolinto 13:12.

[71]

KUKOMANA MU MWAMI

Bana ba Leza balaitwa kuti babe zitondeezyo zya Klistu, ku tondeezya bubotu a luse lwa Mwami. Jesu mbuli mbwaaka tuzubulwida ciimo ca Usyi, a swebo tuleelede ku muzubulula Klistu ku nyika itazyi luse lwakwe, a luyando lubotu. “Mbuli mbo kandituma munyika,” wakaamba Jesu, “Ambebo nda kabatuma mu nyika.” “Mebo nja kuba muli mbabo, webo uya kuba muli ndime, ikuti nyika ikazyibe kuti nduwe wakandituma.” Johani 17:18, 23. Mupositoli Paulu wakati kuli basiciiya ba Jesu, “Mwatondeezyegwa nywebo kuti mukabe in’gwadi ya Klistu,” izyiziyilwe iya kubalwa bantu boonse.” Ba 2 Kolinto 3:3, 2. Mu mwana wakwe omwe, omwe, Jesu ula tuma in’gwadi mu nyika. Kuti koli mucilili wa migwagwa, ooko nko kala. Jesu, upona muli ndinywe, ula yanda ku kanana ku myoyo yabaabo bata zyibilide anguwe. Antela tabali bali Bbaibbele, nakuba kuti antela tabaliteelela, ijwi likanana kuli mbabo kwiindila mu mapepa alyo, taba luboni luyando lwa Leza luli mu milimo yakwe. Pesi kuti kamuli bayiminini ba kasimpe ba Jesu, inga antela kwiinda muli ndinywe inga bala buteelela bubotu bwakwe, eelyo batolwe ku luyando ba musebenzele.

Ba Klistu balibikidwe kuti mbantu bajisi kusalala munzila iya kujulu. Baleelede kuti batondeezye mumuni ku nyika ngo bajana kuli Klistu. Buumi bwabo a ciimo cabo zileelede kuti zibe zibotu ikuti a kaambo kanzizyo bantu bajane muzeezo akuhiba Klistu a mulimo wakwe.

Naa kuti twa mutondeezya Klistu, tuya kucita kuti mulimo wakwe ubote mbuli mbouyelede kuti ube. Ba Klistu batondeezya kulema amesho akuusa akutakomana, alimwi kaba tongauka, bapa citondeezyo ca Leza, cakubeja alimwi a buumi bwa bu Klistu bwa kubeja. Bapa muzeezo wakuti Leza takomani nabona bana bakwe kabakomana, mukucita boobu bapa bukamboni bwa kubeja kuli Taata wesu uli kujulu.

Satani ula komana na sololela bana ba Leza mu kutakondwa a kubula lusyomo. Ula komana nabona kuti zimwi ziindi tatumusy-

omi Leza, notudonaika akuyanda kwakwe alimwi anguzu zyakwe kutufutula. Ula yanda kuti tuli teeleele kuti Mwami uya kutucisa a kubamba kwakwe. Mulimo wa Satani kuti atondeezye Mwami kuti muntu unyina inkumbu a luse. Satani ula sola kwaamba kasimpe munzila italuleme ku kanana a Mwami. Ula yeeya a mizeezo ya kubeja ikanana ali Leza, mucilawo ca kuti tupone mu kasimpe ka kanana a Taata wesu uli ku julu, ziindi zinji zinji tula jana kuti twacilila mizeezo mibyaabi itondeezya Satani, eelyo twaanka kuta mulemeka a kuta musyoma Leza alimwi a ku mu tongaukila. Satani lyoonse ula yanda kuti buumi bwa ku kondwa bube buumi bwa ku-usa lyoonse. Ula yanda kuti bulibonye mbuli kuti mulimo muyumu ukatazya; eelyo mu Klistu natondeezya buumi bwakwe munzila ya kutashoma, walo, mu kutakondwa kwakwe, uyungizya kubeja kwa Satani.

[72]

Banji banji, bapona munzila yabu Klistu, babika kapati mizeezo mukulubizya kwabo a mukwaalilwa kwabo a mu kutyompokelwa kwabo, myoyo yabo ilizwide kuusa a kutyompokelwa. Nindakali ku Yulopu, mucizyi wakali kucita boobu, wakali mu mapenzi mapati, waka lemba in' gwadi kuli ndime, kalomba ijwi ilipa camba. Masiku aayo nindakamana kubala in' gwadi. Nda Kabona cilengaano eelyo ndakali mu muunda, walo ooyo wakali kube ngulaa muunda wakan-disololela mu tuzila zila twawo toonse. Ndakali kucela malubaluba, kununkilila kwawo kwa kandikomanisya bunene, eelyo ooyo mucizyi, wakali kweenda munsu lyangu wakandipa kuti ndilange kuli nguwe, nkaambo walo wakali kweenda kwakali mamvwa eelyo waka nditondeezya mamvwa a kali mu nzila yakwe. Wakali kulila alimwi wakali uside. Tanaa kali kweenda mu nzila iluleme, a kucilila musololi, pesi wakali kweenda mu zintu ziyasa zyaala mamvwa. "Mawe," Wakalila, sena tacuusisi kuti ooyu muunda, mubotu wajayigwa a mamvwa. Elyo musololi wakati, "Aleke mamvwa alike, nkaambo ala kuyasa. Kocela buyo malubaluba ayindene indene."

Sena kunyina nimwa kajisi mabala amweka mweka mu buumi bwanu? Sena kunyina nimwa kajisi ziindi zibotu myoyo yanu noya kazula a kukomana ku kwiingula kwa Moza wa Leza? No mulanga muciiindi cakupona kwanu, Sena kunyina ziindi zikomanisya nzyo mu jana? Sena zisyomyo zya Leza, tazili mbuli ku nunkilila kwa malubaluba a komena munsu a nzila yanu mu mabazu oonse? Sena

tamukonzyi kuti muleke bubotu bwawo a kununkilila kwawo a zuzye myoyo yanu a ku komana?

Zintu ziyasa a mamvwa aya ku muyasa buyo, naa kuti mwazi-bungika zintu eezi, eelyo mwazitondezya kuli bamwi, sena tamuli, bambi lwanu kunze a kutondezya bubotu bwa Leza lwanu nobeni kutondezya bali mumsi lyanu beenda mu nzila ya buumi?

Tacili cibotu kukala antoomwe ku kanana a zintu zya buumi bwa kayinda zibyaabi, nzi nyonyoono, akutyompokelwa nkomujana, tatwelede kuzikanana a kuzililauka kusikila limwi twa tyompokelwa. Muntu utyompokedwe uzwide musinze, tajisi kusalala kwa Leza mu. buumi bwakwe, alimwi usinkila nzila ya bamwi.

[73] A tumulumbe Leza a kaambo ka cifwanikisyo cibotu nca katu-tondezya. Atu kubunganye kusinizya kulelekedwe kwa luyando lwakwe, kuti tulange kuli ndulo lyoonse! Mwana a Leza nakasiya cuuno ca Usyi, kajisi a kusetekana kwakwe kuku samika buntu, kuti afutule muntu kuzwa ku nguzu zya Satani, ku zunda kwakwe a kaambo kesu, a kujalwida bantu ijulu, kula zbululwa muciboniso ca muntu a ng'anda ya Leza oomo mu sisidwe bulemu bwakwe, mukowa wakawa wa kanununwa kuzwa mu mulindi wa cinyonyoono, kutweeta alimwi mu kuswaangana a Leza Mupati, Leza wa kapa ku setekana ku Mwanaakwe kwiinda mu lusyomo, kasamide a bululami, alimwi waka musumpula mu cuuno, eeyi nje mifwanikiso Leza nja yanda kuti twitondezye.

Notulangika aabe tula donaika a luyando lwakwe, alimwi a kutasyoma zisyomyo zya Leza, tatu mulemeki alimwi tunyemya Moza wakwe Usetekene. Sena inga mukaintu ula liteelela buti kuti bana bakwe lyoonse kaba tongauka, mbuli kuti tabaleli kabotu, pesi kali walo wali kusola a nguzu zyakwe kuba komanisya? Ambweni inga kaba donaika a luyando lwakwe, ooku koonse inga kwacita kuti moyo wakwe ucise. Sena inga muzyali omwe omwe ula liteelela buti kuti bana bakwe kaba mupenzya boobu? sena inga Taata wesu uli kujulu ula tulanga buti kuti katu tasyomi luyando lwakwe, lwaka mucita kuti ape Mwanaakwe uzyedwe alike kuti swebo tujane buumi? Mupositoli waalemba, “Walo ooyo wata kakasya Mwana aakwe, pesi waka mupa kuli ndiswe toonse, sena inga takwe kutupa buti zintu zyoonse kwiinda muli nguwe?” Ba Roma 8:32. Pesi mba ngaye, a milimo yabo, ikuti kakutali mu jwi, baamba kuti, “Mwami tacizyi eeci ncaamba kuli ndime.”

Zyoonse eezi zicisa buumi bwanu, nkaambo kufumbwa ijwi lya ku donaika ndyo mwaamba mutamba masunko a Satani, alimwi ciyumya muzeezo wa ku donaika muli ndinywe, eelyo kumamanino eeci cinyemya bangele basebenza. Satani na musunka, mutayoowi ijwi lya ku donaika, Naa kuti mwa muzumizya kuti a bike mizeezo yakwe, mizeezo yanu iya kubula lusyomo alimwi iyakuba ya kuzanga. Naa kuti kamukanana ku donaika koonse nkomujisi takucisi ndinywe nyolike pe, pele iyakuba inseke iya kumena ikazyale micelo mu buumi bwa bamwi, eelyo kuya kuba kuyumu kusinkila moza wakuzanga kwanu. Lwanu nobeni ndiza inga mwa konzya kusupuka kuzwa ku kakole ka Satani, pele bamwi, bakanyongana a kwiyisya kwanu, inga tabakonzyi kuzwa kububi bwa kuzumbauzya nku mwakabayiisya. Aboobo ciyandika kapati buti kuti tukanana buyo zintu eezyo ziya kupa nguzu zya moza a buumi bwa moza!

Bangele balalindila kuti bateelele kuti mupa mulumbe uli buti ku nyika kujatikizya a Uso wanu uli kujulu. Ku kanana kwanu akube kwa yooyo, uponena ku mwiiminina kumbele lya Usyi. Mwa jana mweenzinyoko mupya. amube bakulumbaizya Leza mu milimo yanu a mu myoyo yanu. Eelyo ooku kuya kucita kuti kutole mizeezo yakwe kuli Jesu. [74]

Boonse balijisi masunko; bali jisi kuusa kuyumu ku bweza; a masunko mayumu kuzunda. Mutaambi mapenzi aanu ku beenzinyoko, pele amutole zintu zyoonse kuli Leza mumupailo. A mucite kuti ube mulawo wakuti tamukabi nomuyoo wamba ijwi lya ku donaika lyomwe naliba lya ku tyompokezya. Mulakonzya kubeleka mulimo mupati kwiindila mu kusalazizya buumi bwa bamwi a kuyumya milimo yabo, a majwi a lusyomo a ku komana kusetekene.

Nkobali bantu banji banji ba jisi maanu bapenzegwa a masunko, balafwaafwi a kunetuka mukulwana kuyanda kwamubili anguzu zya cinyonyoono. Bali boobu muta batyompokezyi mukusola kwabo kuyumu. A mubakomanisye a majwi a lusyomo aya kubagwasya mu nzila zyabo. Mukucita kooku kusalala kwa Klistu mula kupa kuli bamwi. “Kunyina naba omwe akati kesu uliponena lwakwe mwini.” Ba Roma 14:7. Kwiindila mu bukale mu kutahiba mu buumi, banji banji inga bapegwa camba alimwi a nguzu, nakuba kuti cimwi ciindi inga batyompokelwa a kaambo ka milimo yesu, akuzanga kuzwa kuli Klistu alimwi a kuzwa ku kasimpe.

Nkobali banji banji bajisi muzeezo ulubide a buumi bwa Klistu, a ciimo cakwe, Bayeeya kuti taakali kumvwa kuumpa kwa zuba, a kuti wakali muyumu, alimwi wa kanyina ku komana. Munzila zinji zinji kupona kwa bu Klistu kula tondeezegwa mu kuusa kuli boobu kwakubula kukomana.

Muziindi zinji zinji balaamba kuti Jesu wakalila, pesi kunyina nakazyibwa kuti wakali kukomana. Mufutuli wesu mukasimpe wakali muntu wakuusa, wakali zyibilide a kuusa, nkaambo waka jalula moyo wakwe ku mapenzi a bantu. Nakuba kuti buumi bwakwe bwakali bwa kulinyansya ka bujisi moza uzyibide kucisa alimwi a kubamba, moza wakwe teewa kaciswa. Busyu bwakwe teebwa kajisi bukali, kuusa, alimwi a kunyonokela, pesi lyoonse bwakali jisi lumuno lubotu lwa mu moyo. Moyo wakwe wakali mwiinzo wa buumi, koonse koonse nkwa kaunka, wakali jisi kulyookezya kwa mu moza a kulyookezya, a ku komana a kusekelela.

[75] Mufutuli wesu wakali maninide alimwi wakali sinizizye mu mulimo wakwe, pesi takwe naa katondeezya kucimwa. Buumi bwa baabo ba mucilila buya kuba bwakasimpe; baya kuba a muzeezo mupati wa.kuhiba kulibamba lwabo. Kuliyaanda kufwambaana kuya kuzwa, moza wakuliyaanda uya kumana; moza wa kufubazizya mukuseka uyakumana; pesi bulelo bwa Jesu bupa kuumuna mbuli mulonga. Tabu mani kusalala kwa ku komana, bulelo bwa Jesu tabu-mani ku komana nakuba ku nyemya busyu busekaseka. Klistu tanaa kabolela kusebenzelwa, pele waka boolela kusebenza. luyando lwakwe nolulela mu moyo, tuya ku cilila milimo yakwe.

Naa kuti twaba a mizeezo mipati ya kutalekelela bamwi mu mizeezo yabo italuleme, tuya kujana kuti nciyumu kubayanda mbuli Klistu mbwaaka tuyanda, pesi naakuti mizeezo yesu yakala mu-luyando a luse lukankamanisya lwa Klistu ndwaa kapa kuli ndiswe, moza nguwana uya kuunka kuli bamwi.

Tuleelede kuti tuyandane kuli umwi aumwi a kulemekana, tutabi a milandu alimwi ku katalulama nkotubona. Buntu a kuta lisy-oma kweelede kuti tukusole ku kubika muli ndiswe, a luse lula lweengelelo ku milandu ya bamwi. Ooku kuya kuzwisya kuliyaanda koonse, ku katucite kuti tube a myoyo iyanda ila lweengelelo.

Mwiimbi uwamba kuti “Shoma mu Mwami, ucite zibotu, eelyo noya kupona mu nyika, mukasimpe uya kusaninwa.” Intembauzyo 37:3. “Shoma mu Mwami.” Buzuba bomwe bomwe buli jisi milimo

yabo, buli jisi kubamba kwabo a mapenzi aabo, eelyo twa swaan-gana antoomwe, tuyandisisya buti ku kanana kuyuminwa kwesu a mapenzi eesu. Banji banji balaatamba mapenzi, a kuyoowa kunji kunji kulaboola cakuti akaambo ka mizeezo kulema, muntu ulabona kupenzegwa akutakomana, icakuti imuntu utakwe ncazi, inga way-eeya kuti tatujisi mufutuli ulaa luse, walo ulibambilide kuteelela kulomba kwesu koonse, a kuba mugwasyi wa lyoonse mu ziindi, zya kuyanda.

Bamwi lyoonse balayoowa, alimwi balilomba mapenzi. Ma zuba oonse bali zingulukidwe caando ca luyando lwa Leza, mazuba oonse bala komana a kugwasyigwa kuzwa kuli nguwe, pesi nakuba boobo taba ziboni zileleko zyoonse eezi. Mizeezo yabo lyoonse baibika ku zintu zitazuminani a zileleko zya Leza. Eeco cintu nco bayeeya kuti inga ca boola, naaba amwi mapenzi aliwo, nakuba kuti masyoonto pesi asinka meso aabo kuti bataboni zintu zibaletela kukomana. Mapenzi ngobajana, mucilawo cakuti abaatole kuli Leza, walo mwiinzo waku gwasya, alo aba cita kuti abandaanye kuzwa kuli nguwe, akaambo ka kuyeeya mapenzi alimwi aku tongauka.

Sena tuleelede kuti tube bantu batakondwi bali boobu? Nkaam-bonzi nco tweelede kuba bantu batalumbi alimwi banyina lusyomo? Jesu Mweenzuma; ijulu lyoonse lilakomana ikuziba buumi abukale bwesu. Tutazumizyi mapenzi a makatazyo a buumi bwesu bwa mazuba oonse kuti bupenzye mizeezo a busyu. Naa kuti twa lekela mizeezo yesu kuyeesya zintu eezi, lyoonse tuno jisi zintu zitupen-zya kutucisa akutunyemya. Tuta uzumizyi muzeezo mubyaabi kuti utupenzye, utuletela buyo kukoka aku penzya mubili. alimwi tautu gwasyi kulwana mapenzi. [76]

Cimwi ciindi inga wajana mapenzi mu makwebo, muzeezo wako uya bwaalilwa. eelyo cimwi ciindi ambweni kuswekelwa mu mak-webo kwa kuyoosya, pesi uta tyompokelwi, kobika kubambwa kwako ali Leza, ukale muli nguwe a ku komana a kuumuna. Kopailila kuti busongo bwakwe bu kugwasye mu milimo yako a kwanguluka, kuti uleke kusweekelwa alimwi ubule mapenzi. Kocita mbuli mbo konzya kulubazu lwako kuti ulete bulumbu bubotu. Jesu wakasyomya kugwasya kwakwe, pesi takwandeene kuzwa ku mil-imo yesu. Notusyoma ku Mugwasyi wesu, twa cita koonse nko-tukonzya, atutambule bulumbu caku komana.

Taluli luyando lwa Leza kuti bantu bakwe mizeezo yabo yoonse ilemenwe mukuyeeya kuti balakala buti. Pesi Mwami wesu tatu cengi pe. Taambi kuti kuli ndiswe, “Mutayoowi, kunyina mapenzi munzila yanu.” Ulizyi kuti kuli masunko a amapenzi, a boobo ula twaambila kabotu kabotu. Tayandi kuti a bagwisye bantu bakwe mu nyika ya cinyonyoono, pesi uba tondeezya buyo kuciyubilo citaalilwi. Kupailila basiciiya bakwe kwakali kwa kuti, “Nda paila kuti utaba gwisyi mu nyika, pele uba bambe kuzwa ku cinyonyoono.” “Mu nyika,” wakati, “muya kuba a mapenzi, pesi amube a camba cibotu, Nda kayizunda nyika.” Johani 17:15; 16:33.

Mu kukambauka kwakwe kwa acilundu Klistu waka bayiisya basiciiya bakwe ziiyo zibotu zya kusyoma muli Leza. Eezi ziiyo zya kabikwa kuti ziyumye bana ba Leza kwiinda mu misela yoonse; alimwi zya kasika mu ciindi cesu kazijisi kuyisya a ku komana. Mufutuli wakaba tondeezya bacilili bakwe bayuni ba mujulu mbuli mbo bakali kwiimba nyimbo zyabo zya kulumbaizya, kabanyina a kukatazigwa a mizeezo ya kuti inga kulya bala kujana kuli, nkaambo “bakalizyi kuti tabasyangi, alimwi taba tebuli.” Pesi Usyi mupati ulabapa kulya. Mufutuli ula buzya, Sena nywebo tamuli abulemu kwiinda bayumi?” Mateyo 6:26. Mupi mupati wa muntu a munya ujalula janza lyakwe ulapa zintu zyoonse ku zilengwe zyakwe. Bayuni ba mujulu abalo ula babamba. Tabalosezyi kuti kabaula pele ulabapa kuti balye aku babambila nzyo bayanda. Baleelede kuti babungike kulya nkwa bamwayila. Baleelede kuti basanine bana babo. Balaunka mu milimo yabo kabaya bwiimba, nkaambo “Uso wanu uli kujulu ulaba sanina. Sena “nywebo tamujisi mizeezo, yakuyeeya, bantu ba moza bapaila, bayandika kwiinda bayuni ba muluwo? Sena Mulengi wa buumi bwesu, Mubambi wa kupona kwesu, takatupi kuyanda kwesu, kuti twa musyoma buyo?”

[77] Klistu waka batondeezya basiciiya bakwe malubaluba a musokwe, ala komena bunene, ala mweka mweka mu kusalala nkwakapa Taata uli kujulu, ncaakabika kuti ncitondeezyo ca luyando ku muntu. Wakati, “A muyeeye malubaluba a musokwe, mbwa komena.” Bubotu a kuubauba kwa malubaluba aaya bwiinda impuwo ya Solomoni. Kusama kwa muntu u cenjede nakuba kuti nkubotu buti taku keezyanisigwi a luse lwa lyoonse a mitunga zuba mibotu ya malubaluba a Leza ngaa kalenga. Jesu ulalomba, “Naa kuti Leza ka konzya kubamba kezu ka musokwe, aako ka konzya kupona

sunu, eelyo cifumo kapya, sena inga nywebo taka mubambi kwiinda, Mawe, nywebo noba silusyomo lusyoono?” Mateyo 6:28, 30. Naa kuti Leza, mulengi usetekene, kapa ku malubaluba mabala awo alo afwa buzuba bomwe, sena inga uya kubabamba buti aabo bakalengwa mu mukozyano wakwe? Eeci ciyo ca Klistu nkulaya ku muzeezo uyandisisya, mapenzi a ku donaika, a moyo unyina lusyomo.

Mwami ulayanda kuti bana bakwe basankwa a basimbi kaba komana, kaba jisi kuumuna, a kuteelela. Jesu uwamba kuti, “Ndapa kuumana kwangu kuli ndinywe! Nsepi mbuli bupa nyika, kuli ndinywe: Myoyo yanu ita katazigwi, alimwi itayoowi.” Eezi zintu nzinda kanana kuli ndinywe, ndakanana kuti ku komana kwangu kube muli ndinywe, alimwi akuti ku komana kwanu kuvule.” Johani 14:27; 15:11.

Ku komana kuzwa mu kulimvwa kwa kuliyanda, kuli munzila yaku beleka, kula fwambaana kunjilwa akujana mapenzi, alimwi nkwaikindi kashoono buyo, eelyo buumi ndilyona bulalendelelwa a kuusa, pesi nko kuli ku komana a kulyookezya mu kukomba Leza, Mu Klistu tanaa kasigwa kuti a yende mu nzila yalufu, tasiidwe mu kuusa a kutyompokelwa kwa buyo. Kutu katutajisi ku komana mu buumi oobu, inga twa komana kulangila buumi bu boola.

Pesi a mu nyika muno inga ba Klistu baba a ku komana kwa ku swaangana a Klistu, bala konzya kuba a kusalala kwa luyando lwakwe, a ku komana kwa busyu bwakwe kwa lyoonse. Intaamu yomwe yomwe njo utlyata mu buumi ituleta munsu munsu a Jesu, inga ilatupa muzeezo mupati wa luyando lwakwe, a kutuleta ntaamu omwe munsu munsu a munzi ulelekedwe wa kuumuna. Aboobo tuta sowi lusyomo lwesu. Pesi tube a kusinizya kuyumu, kwiinda mbuli kutaanguna. “Ku ciindi cino Mwami lyoonse wali kutugwasya?” Uya kutugwasya kusikila ku mamanino. 1 Samuele 7:12. A tulange ku misemo ya ciyeeyezyo, ziyeeyezyo zituyeeyezya Mwami nkwa tucitila kuti a tukomanisye a kutufutula kuzwa mu janza lya mujayi. Lyoonse a tube bapya mu mizeezo yesu a luse lubotu Leza ndwa katondeezya kuli ndiswe, a misozyi nja kagwisya, a kucisa nkwa kalesya, a kuyanda nkwa gwisyu, a kuyoowa nkwa mana, a kuyanda nkwa tupa, a zileleko nzya katupa, aboobo atuliyumye tobeni, kuli